

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
Investice do rozvoje a vzdělávání

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

Vytvořeno v rámci projektu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost
CZ.1.07/2.3.00/09.0194 Digitální portfolio

Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava

Obecné základy práce s informacemi

Zpracovala

Daniela Tkačíková

Ostrava 2010

Tento projekt je spolufinancován z ESF a státního rozpočtu ČR.

Neprodejné
ISBN 978-80-248-2157-3

Obsah

Úvod.....	6
1 Úvod do problematiky	7
2 Standardizace a její význam	11
2.1 Vydavatelská úprava dokumentů a související normy	11
3 Zpracování informací.....	13
3.1 Metadata	13
3.2 Vyhledávání informací	13
4 Důležité pojmy.....	21
4.1 Věcný popis dokumentu	26
4.2 Dokumenty	34
4.2.1 Definice pojmu dokument podle normy	34
4.2.2 Elektronické dokumenty.....	34
4.2.3 Publikace	34
5 Identifikace	35
5.1 Typy identifikace.....	35
5.2 Identifikátory	35
5.3 Nejrozšířenější identifikátory dokumentů	35
5.4 Další identifikátory dokumentů.....	36
5.5 Systém ISBN	39
5.5.1 10místné ISBN (ISBN-10)	40
5.5.2 13místné ISBN (ISBN-13)	42
5.5.3 ISBN a Česká republika	45
5.5.4 Hlavní oblasti využití ISBN	45
5.6 ISSN	46
5.6.1 Hlavní oblasti využití ISSN.....	49
5.7 CODEN	49

5.8	SICI – Serial Item and Contribution Identifier	52
5.9	DOI – Digital Object Identifier	53
5.9.1	Užitečné nástroje	55
5.9.2	DOI versus URL.....	57
5.10	CrossRef System	58
5.10.1	Výhody CrossRef	59
5.10.2	CrossRef Search Pilot.....	61
6	Třídění informačních zdrojů (dokumentů a služeb)	63
6.1	Knihy	66
6.1.1	Definice pojmu kniha podle norem	66
6.1.2	Užitečné dokumenty	67
6.1.3	Hlavní prameny informací u knih.....	67
6.1.4	Zdroje informací o knihách	67
6.1.5	Nejdůležitější zdroje informací o knihách.....	68
6.2	Periodika (seriálové publikace)	69
6.2.1	Definice pojmu periodikum podle normy	69
6.2.2	Užitečné dokumenty	70
6.2.3	Nejdůležitější zdroje informací o časopisech	71
6.3	Dokumenty průmyslově právní ochrany	73
6.3.1	Definice pojmu patentový dokument podle normy	73
6.3.2	Zdroje informací o patentech a dalších dokumentech průmyslově právní ochrany	73
6.4	Normy.....	75
6.4.1	Definice pojmu technická norma.....	75
6.4.2	Zdroje informací o normách.....	75
6.5	Šedá literatura.....	76
6.6	Firemní literatura.....	76
6.7	Legislativní dokumenty	77
7	Sekundární bibliografické informační zdroje	78

7.1	Typologie bibliografických systémů	78
7.2	Univerzální bibliografické systémy.....	79
7.3	Mezinárodní univerzální bibliografické systémy	79
7.4	Druhově vymezené (specializované) bibliografické systémy	80
7.5	Polytematické bibliografické systémy	80
7.6	Oborově vymezené bibliografické systémy	81
7.7	Druhyází dat	82
7.7.1	Bibliografické (dokumentografické) báze dat	82
7.7.2	Faktografické báze dat.....	83
7.7.3	Plnotextové báze dat.....	83
7.7.4	Databáze katalogů, rejstříků, adresářů.....	84
7.8	Možnosti přístupu k informačním zdrojům	84
7.8.1	Producent báze dat.....	86
7.8.2	Zprostředkovatelé informací a distributorské firmy	86
7.8.3	Databázová centra	87
8	Literatura.....	88

Úvod

Obsah této příručky by uživatelům odborných informací měl poskytnout základní nezbytné vědomosti o hlavních typech dokumentů, jejich charakteristikách a o sekundárních informačních zdrojích, jejichž prostřednictvím je možné informace vyhledávat, případně získat.

Úvodní kapitola je stručným uvedením do problematiky. Druhá kapitola je věnována významu vydavatelské úpravy dokumentů a uvádí přehled norem, které se k vydávání a zpracování dokumentů vztahují. Ve třetí krátké kapitole a za ní následující čtvrté části jsou ve stručnosti vysvětleny základní pojmy týkající se zpracování informací, jak bibliografického (identifikačního) popisu, tak také věcného zpracování. Pátá kapitola je věnována nejdůležitějším identifikátorům dokumentů a prostřednictvím příkladů také možnostem jejich využívání při práci s informacemi. Šestá kapitola přináší nejprve ve stručnosti jeden z pohledů na třídění informačních zdrojů (dokumentů a služeb) a poté informace o nejdůležitějších typech primárních dokumentů. Poslední sedmá kapitola představuje základní sekundární zdroje, ve kterých lze dokumenty vyhledávat¹.

Text je doplněn ukázkami z užitečných informačních zdrojů, ve většině případů volně dostupných. Jde o kvalitní profesionální informační zdroje, které lze doporučit jako zdroj odborných informací bez nutnosti přístupu prostřednictvím placených finančně náročných zdrojů pro rychlé získání nejen základní představy o sledované problematice. Ukázky tedy nejen názorně dokreslují informace v textu, ale mohou posloužit i jako návod pro práci s informacemi.

---

¹ Vyhledávání informací v sekundárních informačních zdrojích je věnován samostatný text.

1 Úvod do problematiky

Každý, kdo potřebuje ke svému studiu nebo práci odbornou literaturu, by měl mít určité znalosti a dovednosti, které mu usnadní vyhledávání, získávání a zpracování informací. Základem úspěšné práce s informacemi je orientace v dostupných zdrojích, kterých je dnes díky rozvoji informačních technologií k dispozici, často volně přístupných, velké množství. S určitým zjednodušením je možné říci, že je jich dnes víc, než je třeba. O to důležitější je dokázat se v nich orientovat a vybrat opravdu kvalitní informační zdroje odpovídající potřebám souvisejícím s plněním studijních povinností nebo třeba řešením výzkumného úkolu. Při vyhledávání informací je nutné si uvědomit, že úspěch (= nalezení a získání relevantních informací) souvisí nejen s obsahem (vhodnou volbou slov vyjadřujících hledané téma), ale také se zdánlivě formální složkou publikačních aktivit.

V akademickém prostředí najdeme nejen uživatele informací a jejich tvůrce (autory), ale často také vydavatele (editory). Proto je právě zde důležité si vzájemnou souvislost mezi vydavatelskými postupy a získáváním informací uvědomovat. Nejen při využívání informací, ale i při jejich aktivním vytváření a zpracovávání. Jestliže je dnes hodnocení akademických pracovníků prostřednictvím publikačních aktivit samozřejmostí na nejrozličnějších úrovních jejich působení, je vědomí těchto souvislostí zvláště potřebné. Nestačí jen vytvořit kvalitní obsah, ale je nezbytné dát mu také správnou formu, aby mohl být nalezen, získán, čten a citován.

Vydavatelská praxe a její výsledky se utvářely v průběhu minulých století. I když, jak je vidět na obrázku titulního listu nejstarší knihy z fondu Ústřední knihovny VŠB-TU Ostrava – Georgii Agricola De re metallica libri XII² z roku 1561, již poměrně krátce pro vynálezu knihtisku zpravidla titulní list knihy obsahoval základní informace umožňující identifikovat autora, název, rok vydání a nakladatele (tiskaře), viz obr. 1.

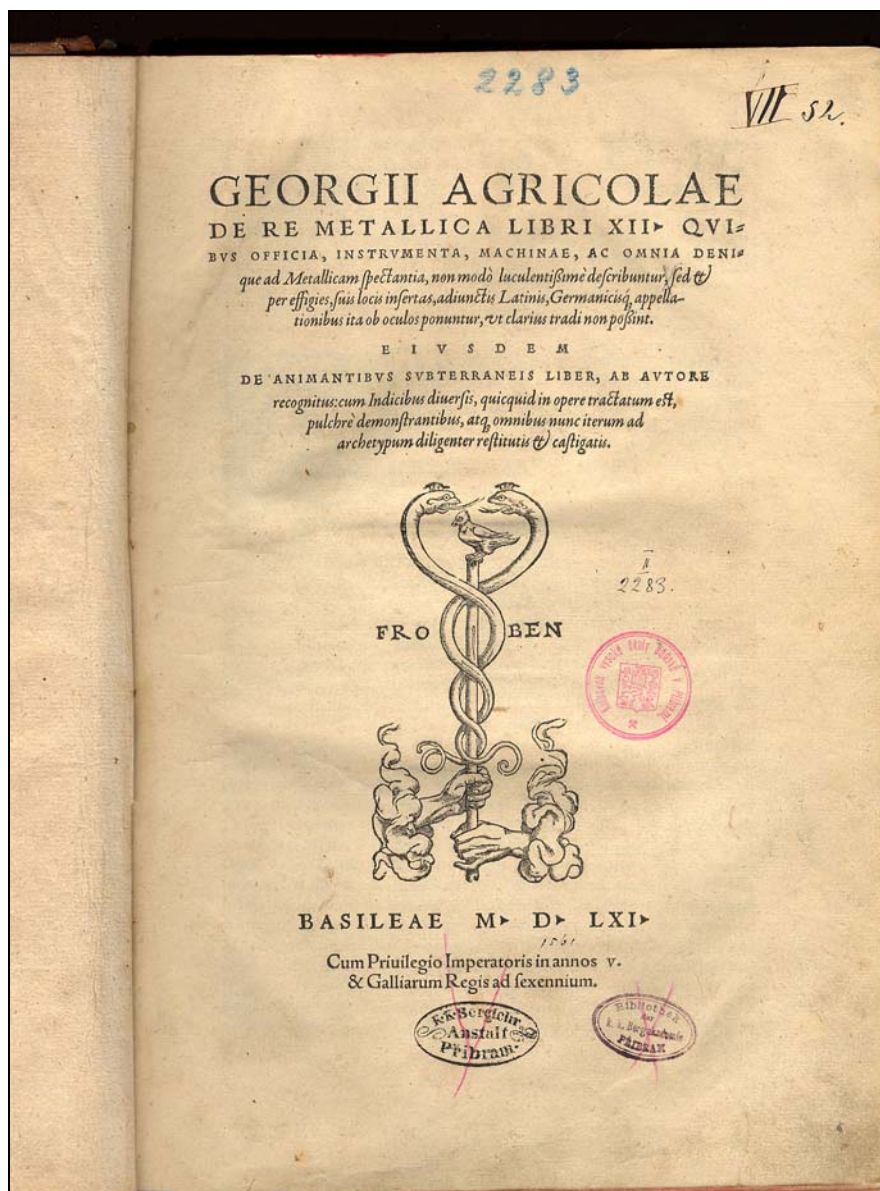
Autor: Georgius Agricola

Název a podnázev: De re metallica libri XII ... Eivsdem De animantibvs svbterraneis liber, ab avtore recognitus ...

Místo vydání, nakladatel, rok vydání: Basileae [In officina Frobeniana, per Hier. Frobenivm et Nic. Episcopivm] 1561.

---

² Jiřího Agricoli Dvanáct knih o hornictví a hutnictví

Obrázek 1 Titulní strana knihy Georgii Agricolae De re metallica libri XII

Hlavně ve 20. století došlo k vzájemnému ovlivnění mezi postupy v činnostech souvisejících s uchováváním, zpracováváním a vyhledáváním v nejrůznějších systémech a vydavatelskou činností. Výsledkem tohoto vývoje jsou kromě jiného určité ustálené, víceméně standardizované postupy. Jejich respektování oběma oblastmi podílejícími se na šíření (nejen) vědeckých informací, tedy na jedné straně vydavateli, na straně druhé zpracovateli a zprostředkovateli produkce vydavatelů, usnadňuje přístup k informacím těm, kdo je potřebují.

K tomu všemu musíme dnes přičíst také vlivy moderních informačních technologií, které se zejména po roce 1990 promítly jak do vydavatelské praxe, tak do činností

zpracovatelských. Moderní informační a komunikační technologie ovlivnily výrazně jak samotné autory, tak také uživatele (nejen) odborných informací.

V souvislosti s informačními technologiemi je nutné zdůraznit, že právě webové technologie, jejichž prostřednictvím se dnes nejčastěji dostáváme k informacím, jsou založeny na otevřených standardech³. Splňují tím nároky kladené na všeobecnou dostupnost informací. Právě ta byla jedním z cílů zakladatelů webu v jeho počátcích a je tímto cílem i dnes. Ani vývoj v 90. letech minulého století, během něhož se z původně čistě akademické služby stalo průmyslové odvětví, na tom nic nezměnil. Vzájemná shoda a spolupráce při vývoji a respektování přijatých standardů zajišťuje podmínky pro fungování a použitelnost komerčních aplikací na těchto standardech založených.

Pokud bychom se podívali do historie například na vývoj jazyka HTML⁴, zjistili bychom, že záměrem jeho tvůrců bylo vytvoření nástroje pro popis struktury dokumentů a vazeb mezi nimi. Popisem struktury se rozumí určení, která část dokumentu je nadpisem, odstavcem, seznamem položek, citací nebo jménem autora. Do HTML se však průběhu rozvoje využívání webu postupně dostávaly prvky, které nesouvisí s obsahem dokumentů. Dokonce i ty, které s ním souvisí, se začaly používat pro formátování dokumentů takovým způsobem, který autoři jazyka HTML nemohli předpokládat. V prvních fázích bouřlivého rozvoje publikování na webu byl totiž výsledný vzhled dokumentů pro řadu autorů důležitější než vlastní obsah.

Zdánlivá jednoduchost publikování, finanční nenáročnost a dostupnost technologií umožnila každému zájemci i bez potřebných znalostí souvisejících s publikováním dokumentů zveřejnit na webu své texty. Projevily se samozřejmě i další vlivy, především vliv médií, ať už tradičních tištěných či elektronických, kde se občas jakoby zapomnělo na desetiletími prověřené postupy. Zásluhou dalších nástrojů, které se dnes běžně používají pro psaní textů a formátování dokumentů (například „typograficky bohatý“ textový editor MS Word) pronikly do publikování informací některé negativní vlivy, které občas komplikují jejich zpracování i vyhledávání⁵.

---

³ Například doporučení W3C; All Standards and Drafts - W3C, <http://www.w3.org/TR/>

⁴ Some early ideas for HTML, <http://www.w3.org/MarkUp/historical>

⁵ Autoři (nejen) webových dokumentů často neuvádějí některé prvky, které jsou nezbytné pro popis dokumentů a které pak mohou usnadnit jejich vyhledání.

Jazyk HTML byl původně navržen tak, by umožnil autorům dokumenty označit a uspořádat. Současný stav v oblasti elektronického publikování, reprezentovaný například aktivitami a doporučeními W3C i dalších organizací, včetně nejrozličnějších aktivit nakladatelů, je především návratem zpět k původním myšlenkám, které vedly ke vzniku webu. Je orientován hlavně na komunikaci informací.

Profesionální (komerční) nakladatelé přenesli řadu svých aktivit právě do prostředí webu, stejně tak jako na ně navazující producenti sekundárních informačních zdrojů a další zprostředkovatelé informací. Účinně využívají možností a výhod, které toto prostředí přináší nejen pro komunikaci odborných informací. Neopustili však přitom výhody tradičních osvědčených postupů. A tak je stále velmi důležité vyznat se v základních typech dokumentů, sekundárních informačních zdrojů, ve kterých jsou tyto dokumenty registrovány, i v základních technikách a nástrojích pro vyhledávání informací.

Při práci s informacemi je proto dobré mít na paměti několik důležitých věcí:

Při vyhledávání odborných informací je nutné nezapomenout na to, že na počátku všeho jsou autoři, editoři, nakladatelé a metody a postupy používané ve vydavatelské praxi.

V současnosti se mnohé z vydavatelských činností přenáší přímo na autory; zvláště ve vysokoškolském prostředí je často autor editorem (redaktorem) a rovněž vydavatelem.

Nedodržování standardních postupů při publikování komplikuje zpracování, zpřístupňování, vyhledávání a získávání informací.

2 Standardizace a její význam

Respektování norem ve vydavatelském procesu je zárukou kvality a usnadňuje zpracování dokumentů. Význam standardizace všech procesů, které jsou součástí komunikace odborných informací, je nezbytné si neustále připomínat. Moderní technologie usnadňují nejen proces přípravy dokumentů, ale také jejich šíření a využívání. Umožňují rovněž mnohonásobné využívání údajů doprovázejících a identifikujících dokumenty v nejrůznějších systémech. To se pochopitelně týká i samotného obsahu dokumentů.

Respektování standardů je jednou ze záruk všeobecné dostupnosti informací.

2.1 Vydavatelská úprava dokumentů a související normy

Vydavatelská úprava je takové uspořádání formy publikací, které účelným a jednotným uváděním jednotlivých údajů o názvu, obsahu, rozsahu, výrobě publikace apod. usnadňuje využívání publikace ve sféře čtenářské, knihovnické, bibliografické, distribuční atd.

V současné době existuje řada mezinárodně platných norem (v ČR převzatých jako ČSN ISO), které se vztahují k vydavatelské úpravě dokumentů. Tyto normy jsou výrazem snahy o sjednocení vydavatelských postupů s cílem usnadnit, zjednodušit a urychlit proces jejich zpracování. Tyto normy samozřejmě vycházejí z víceméně ustálených postupů ve vydavatelské praxi. Ve svém vlastním zájmu by se jimi měli řídit nejen vydavatelé, ale také autoři textů, neboť respektování norem je důležitým předpokladem účinné komunikace informací.

S tvorbou dokumentů a s možnostmi jejich vyhledávání souvisí problematika zpracování a pořádání informací. Pořádání je proto rovněž předmětem norem.

ČSN 01 0166. *Nakladatelská (vydavatelská) úprava knih a některých dalších druhů neperiodických publikací*. Praha : Český normalizační institut, 1993. 15 s.

ČSN 01 0193. *Dokumentace. Pokyny pro vypracování a rozvíjení jednojazyčných tezaurů*. Praha : Český normalizační institut, 1996. 49 s. [vychází z ISO 2788:1986.]

ČSN ISO 214 (01 0148). *Dokumentace – Abstrakty pro publikace a dokumentaci*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 15 s.

- ČSN ISO 215 (01 0147). *Dokumentace – Formální úprava příspěvků do periodik a jiných seriálových publikací*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 11 s.
- ČSN ISO 690 (01 0197). *Dokumentace – Bibliografické citace – Obsah, forma a struktura*. Praha : Český normalizační institut, 1996. 31 s.
- ČSN ISO 690-2 (01 0197). *Informace a dokumentace – Bibliografické citace – Část 2: Elektronické dokumenty nebo jejich části*. Praha : Český normalizační institut, 2000. 24 s.
- ČSN ISO 999 (01 0192). *Informace a dokumentace – Zásady zpracování, uspořádání a grafické úpravy rejstříků*. Praha : Český normalizační institut, 1998. 43 s.
- ČSN ISO 1086 (01 0159). *Dokumentace a informace – Titulní listy knih*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 9 s.
- ČSN ISO 2108 (01 0189). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo knihy (ISBN)*. Praha : Český normalizační institut, 2006. 21 s.
- ČSN ISO 3297 (01 0187). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo seriálových publikací (ISSN)*. Praha : Český normalizační institut, 2000. 10 s.
- ČSN ISO 5963 (01 0174). *Dokumentace. Metody analýzy dokumentů, určování jejich obsahu a výběru lexikálních jednotek selekčního jazyka*. Praha : Český normalizační institut, 1996. 12 s.
- ČSN ISO 5964 (01 0172). *Pokyny pro zpracování a rozvíjení vícejazyčných tezaurů*. Praha : Český normalizační institut, 1992. 60 s.
- ČSN ISO 7144 (01 0161). *Dokumentace – Formální úprava disertací a podobných dokumentů*. Praha : Český normalizační institut, 1996. 24 s.
- ČSN ISO 10444 (01 0190). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo technické zprávy (ISRN)*. Praha : Český normalizační institut, 1997. 10 s.

3 Zpracování informací

Výsledkem zpracování informací je organizovaný soubor dokumentů (např. knihovní fond) obsahujících primární informace. Vyhledávání dokumentů v takovém souboru umožňují metadata, resp. organizované soubory metadat. Např. v tradičních systémech jsou to knihovní katalogy, bibliografie, referátové časopisy, nakladatelské katalogy apod. V elektronických systémech jsou to např. bibliografické nebo evidenční báze dat či plnotextové databáze (lépe řečeno jejich indexy).

3.1 Metadata

Metadata jsou informace o informacích. Jsou to sekundární informace, které souvisejí s popisovanými dokumenty. Jednak jde o informace, které jsou přímo součástí těchto dokumentů (např. údaje na titulním listu knihy), jednak jsou to údaje, které jsou uloženy mimo vlastní dokument v nějakém systému, ve kterém tento dokument zastupují (např. údaje uložené v záznamu v knihovním katalogu).

Při zpracování dokumentů je prostřednictvím popisu vytvořena množina charakteristických znaků, která dokument v systému zastupuje (autor, název, nakladatel, rok vydání atd.) a doplňuje (např. klíčová slova, předmětová hesla, deskriptory, třídíky MDT atd.). Součástí této činnosti je také určení charakteristického znaku (identifikátoru), který daný dokument jednoznačně odlišuje od ostatních dokumentů (např. u knih je to ISBN).

3.2 Vyhledávání informací

Při vyhledávání informací je nezbytné si tyto skutečnosti uvědomit. Jestliže se při vytváření metadat vychází z původního dokumentu, je zřejmé, že na začátku celého procesu zpracování stojí autor, který významně ovlivňuje možnosti vyhledávání informací, a to nejen obsahově, ale také z hlediska formálního. Tedy tím, jak jeho práce splňuje určité požadavky na formální úpravu daného typu dokumentu.

Tak jako se při zpracování informací hledají v dokumentech určité charakteristické znaky, které daný dokument budou zastupovat v systému, tak se také při vyhledávání uživatel snaží nalézt určité přístupové body, tj. vyhledávací (selekční) údaje. Měl by tedy nejen vědět, proč hledá, ale také, kde hledat, jak využívat různé typy zdrojů a jak zvolit ty nejvhodnější zdroje pro své konkrétní potřeby.

V první řadě by měl něco vědět o jednotlivých typech dokumentů, znát jejich základní charakteristiky i informační zdroje, ve kterých jsou registrovány. To platí samozřejmě i pro autory, zvláště tehdy, jsou-li sami také v rolích editorů nebo vydavatelů. Což je v současnosti v akademickém prostředí poměrně běžná záležitost⁶.

PŘÍKLAD

Název článku by měl „poskytovat stručnou identifikaci obsahu a být snadno rozlišitelný v bibliografiích a informačních publikacích; musí být rovněž vhodný pro indexování a vyhledávání“⁷.

Při vyhledávání informací podle tématu se uživatel snaží najít dokumenty, v jejichž záznamech se vyskytují slova použitá pro vyjádření tématu v dotazu. Často jsou to právě slova z názvů dokumentů, podle nichž uživatelé hledají. Snaží se přitom nalézt shodu mezi vlastním způsobem vyjadřování a výrazy, které použili autoři dokumentů.

Současné bibliografické systémy⁸ se přizpůsobují uživatelům, kteří jsou zvyklí na jednoduché vyhledávací postupy díky práci s webovými vyhledávacími nástroji. Nabízejí uživatelům jednoduché webové rozhraní s připravenými poli pro vyhledávání. Jde v první řadě o nabídku pro vyhledávání podle tématu (angl. *topic*). Vloží-li uživatel do tohoto pole výrazy vyjadřující téma, ke kterému potřebuje vyhledat informace, pak systém zpravidla **ve strukturovaném záznamu dokumentu** hledá v těch v polích, ve kterých jsou uloženy tyto údaje:

- název dokumentu,
- abstrakt,
- klíčová slova.

---

⁶ Týká se to např. přípravy a zpracování sborníků z akcí, vydávání časopisů apod.

⁷ ČSN ISO 215 (01 0147). *Dokumentace – Formální úprava příspěvků do periodik a jiných seriálových publikací*. Praha : Český normalizační institut, 2001, s. 6.

⁸ např. Web of Science nebo Scopus

Za název je „zodpovědný“ autor. Autorský je však rovněž abstrakt a klíčová slova (nebo alespoň některá klíčová slova⁹).

V naprosté většině systémů tedy dnes uživatelé vyhledávají informace pomocí přístupových bodů, jejichž obsah byl vytvořen samotnými autory. Na obr. 2 až 10 je názorně ukázáno, jak jsou původní autory vytvořené informace (metadata, jež jsou součástí dokumentu) využity v různých zdrojích, které slouží jako nástroje pro zpřístupňování dokumentů, tzn. v různých bibliografických bázích dat. Na příkladech je také vidět, že jsou tyto údaje mnohonásobně využity v různých zdrojích, jež jsou navíc často volně přístupné. Ten, kdo dnes potřebuje odborné informace, nemusí vždy nutně využívat placené služby (něco jiného je ovšem zpřístupňování plných textů). Za určitý typ přidáných služeb se samozřejmě platí, ale profesionálně budované sekundární informační zdroje jsou dnes díky rozvoji technologií snadno dostupné.

Při hledání informací by proto každý měl být schopen zvolit takový informační zdroj, který nejlépe odpovídá jeho informačním potřebám.

Bibliografická citace článku:

HENDRYCH, Aleš; ŽIVOTSKÝ, Ondřej; POSTAVA, Kamil; PIŠTORA, Jaromír; KRAUS, Luděk; KUBÍNEK, Roman. Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons. *Journal of magnetism and magnetic materials*. 2009, vol. 321, issue 22, s. 3771-3777. Dostupný z WWW: <<http://dx.doi.org/10.1016/j.jmmm.2009.07.032>>. ISSN 0304-8853.

---

⁹ Běžným požadavkem vydavatelů časopisů je doplnění příspěvků abstraktem a klíčovými slovy, případně dalšími prvky vztahujícími se k obsahu dokumentu, např. deskriptory z tezauru pro danou oblast nebo klasifikačními kódy. Pro ekonomickou literaturu je například charakteristické používání kódů JEL, tj. Journal of Economic Literature (JEL) Classification System, <http://www.aeaweb.org/jel/guide/jel.php>. Autor tak pomáhá rychlejšímu zpracování svého článku a tím také usnadňuje vyhledání informací.

AU Hendrych, A
 Zivotsky, O
 Postava, K
 Pistora, J
 Kraus, L
 Kubinek, R
 AF Hendrych, A
 Zivotsky, O
 Postava, K
 Pistora, J
 Kraus, L
 Kubinek, R
 TI Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons
 SO JOURNAL OF MAGNETISM AND MAGNETIC MATERIALS
 LA English
 DT Article
 DE Amorphous magnetic materials; Magneto-optic Kerr effect; Magneto-optical microscopy; Stoner-Wohlfarth model
 ID ASYMMETRIC GIANT MAGNETOIMPEDANCE; AMORPHOUS RIBBONS; CO; ALLOYS; FIELD; SENSORS; WIRES; FE
 AB Combination of magneto-optical (MO) vector magnetometry and magneto-optical Kerr microscopy is used to investigate the surface magnetic properties of amorphous CoFeCrSiB ribbons. Strongly inhomogeneous magnetic behavior of ribbons in as-quenched state is improved by field-annealing and stress-annealing processes that induce weak uniaxial longitudinal and transverse anisotropy. It was shown that values of coercive and anisotropy field increase with increasing annealing temperature. Inclination of easy axis from the ribbon axis is estimated by comparing the measured surface hysteresis loops with the Stoner-Wohlfarth model, and is supported also by the Kerr microscopy. Method with the current flowing through the ribbon is proposed for magnetic domains observations. (C) 2009 Elsevier B.V. All rights reserved.
 C1 [Hendrych, A.; Zivotsky, O.; Postava, K.; Pistora, J.] Tech Univ Ostrava, Dept Phys, Ostrava 70833, Czech Republic.
 [Kraus, L.] Acad Sci Czech Republic, Inst Phys, Prague 18221 8, Czech Republic.
 [Kubinek, R.] Palacky Univ, Dept Expt Phys, Olomouc 77146, Czech Republic.
 RP Hendrych, A, Tech Univ Ostrava, Dept Phys, 17 Listopadu 15, Ostrava 70833, Czech Republic.
 EM ales.hendrych@seznam.cz
 FU Czech Grant Agency [202/06/0531, 102/08/0743]; [KAN 400100653]; [MSM6198910016]; [1M0512]; [AVOZ 10100520]
 FX This work has been partially supported by the Grants KAN 400100653, MSM6198910016, 1M0512, AVOZ 10100520, and also from the Czech Grant Agency (202/06/0531 and 102/08/0743).
 NR 21
 TC 0
 PU ELSEVIER SCIENCE BV
 PI AMSTERDAM
 PA PO BOX 211, 1000 AE AMSTERDAM, NETHERLANDS
 SN 0304-8853
 J9 J MAGN MAGN MATER
 JI J. Magn. Magn. Mater.
 PD NOV
 PY 2009
 VL 321
 IS 22
 BP 3771
 EP 3777
 DI 10.1016/j.jmmm.2009.07.032
 PG 7
 SC Materials Science, Multidisciplinary; Physics, Condensed Matter
 GA 493FN
 UT ISI:000269720200023

Zdroj: Web of Science, © 2009 Thomson Reuters

Obrázek 2 Příklad strukturovaného záznamu článku v bibliografické a citační bázi dat Web of Science¹⁰

¹⁰ http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/web_of_science (informace o zdroji na webu producenta, firmy Thomson Reuters; pro uživatele z VŠB-TUO je přístupná na: <http://apps.isiknowledge.com/>)

PDF (700 K) Export Citation E-mail Article

Article Figures/Tables (8) References (21) Thumbnails | Full-Size Images

Journal of Magnetism and Magnetic Materials
Volume 321, Issue 22, November 2009, Pages 3771-3777

doi:10.1016/j.jmmm.2009.07.032 | How to Cite or Link Using DOI
Copyright © 2009 Elsevier B.V. All rights reserved.
Cited By in Scopus (0)
Permissions & Reprints

Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons

A. Hendrych^a, O. Životský^a, K. Postava^a, J. Pištorá^a, L. Kraus^b and R. Kubínek^c

^aDepartment of Physics, Technical University of Ostrava, 17. listopadu 15, 708 33 Ostrava-Poruba, Czech Republic
^bInstitute of Physics, Academy of Sciences of the Czech Republic, Na Slovance 2, 182 21 Prague 8, Czech Republic
^cDepartment of Experimental Physics, Palacký University Olomouc, tř. 17. listopadu 50, 771 46 Olomouc, Czech Republic

Received 11 February 2009; revised 25 June 2009. Available online 18 July 2009.

Abstract
Combination of magneto-optical (MO) vector magnetometry and magneto-optical Kerr microscopy is used to investigate the surface magnetic properties of amorphous CoFeCrSiB ribbons. Strongly inhomogeneous magnetic behavior of ribbons in as-quenched state is improved by field-annealing and stress-annealing processes that induce weak uniaxial longitudinal and transverse anisotropy. It was shown that values of coercive and anisotropy field increase with increasing annealing temperature. Inclination of easy axis from the ribbon axis is estimated by comparing the measured surface hysteresis loops with the Stoner–Wohlfarth model, and is supported also by the Kerr microscopy. Method with the current flowing through the ribbon is proposed for magnetic domains observations.

Keywords: Amorphous magnetic materials; Magneto-optic Kerr effect; Magneto-optical microscopy; Stoner–Wohlfarth model

Zdroj: ScienceDirect¹¹, © Elsevier

Obrázek 3 Elsevier ScienceDirect: Úvodní informace k elektronické verzi článku v časopisu na stránkách vydavatele; název zdrojového dokumentu (časopis), ročník, číslo, rok, strany od-do; identifikátor doi; název článku, autoři, pracoviště autorů, abstrakt, klíčová slova vytvořená autory článku

Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons

Full Text Print E-mail Add to Marked List Save to EndNote Web Save to EndNote RefMan, ProCite more options

Author(s): Hendrych A (Hendrych, A.)¹, Životsky O (Životsky, O.)¹, Postava K (Postava, K.)¹, Pištorá J (Pištorá, J.)¹, Kraus L (Kraus, L.)², Kubínek R (Kubínek, R.)³

Source: JOURNAL OF MAGNETISM AND MAGNETIC MATERIALS Volume: 321 Issue: 22 Pages: 3771-3777 Published: NOV 2009

Times Cited: 0 **References:** 21 Citation Map

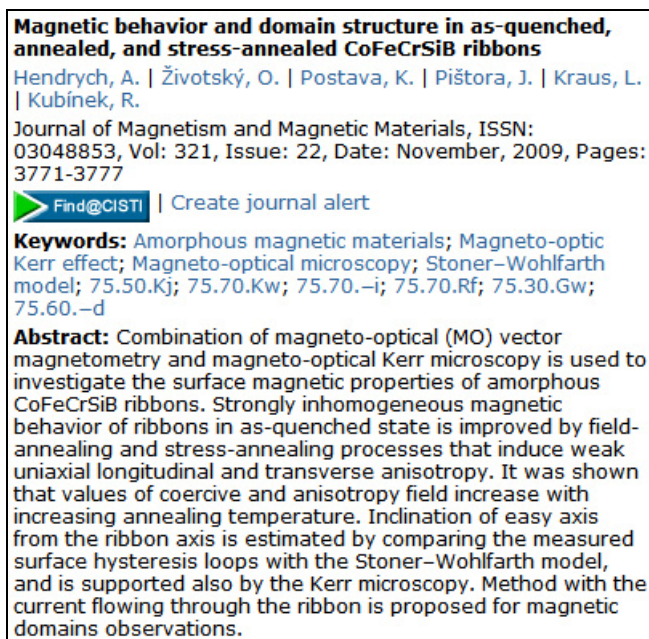
Abstract: Combination of magneto-optical (MO) vector magnetometry and magneto-optical Kerr microscopy is used to investigate the surface magnetic properties of amorphous CoFeCrSiB ribbons. Strongly inhomogeneous magnetic behavior of ribbons in as-quenched state is improved by field-annealing and stress-annealing processes that induce weak uniaxial longitudinal and transverse anisotropy. It was shown that values of coercive and anisotropy field increase with increasing annealing temperature. Inclination of easy axis from the ribbon axis is estimated by comparing the measured surface hysteresis loops with the Stoner–Wohlfarth model, and is supported also by the Kerr microscopy. Method with the current flowing through the ribbon is proposed for magnetic domains observations. (C) 2009 Elsevier B.V. All rights reserved.

Document Type: Article
Language: English
Author Keywords: Amorphous magnetic materials; Magneto-optic Kerr effect; Magneto-optical microscopy; Stoner–Wohlfarth model

Zdroj: Web of Science, © 2009 Thomson Reuters

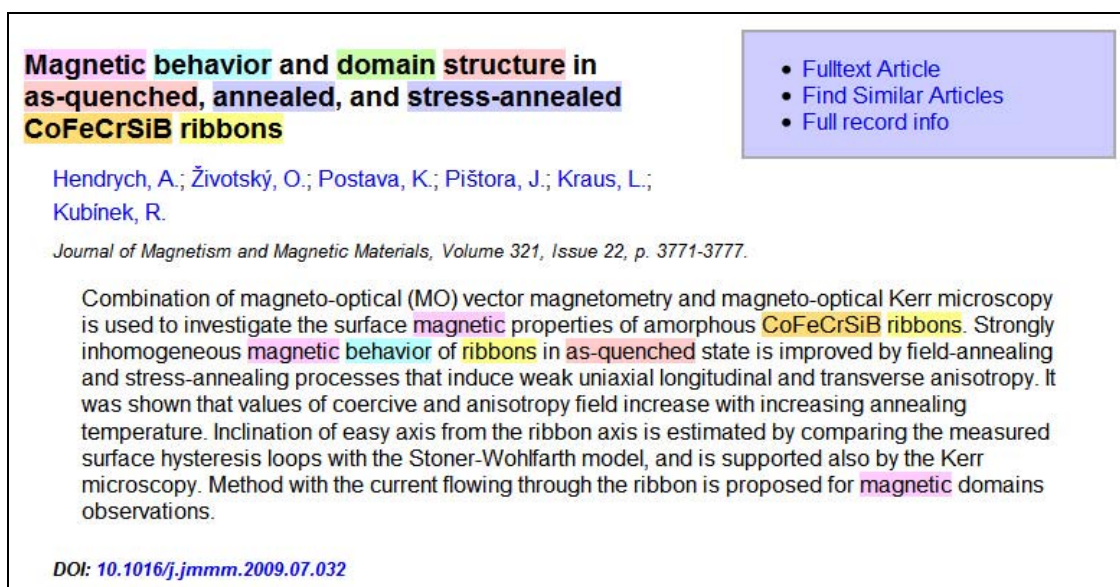
Obrázek 4 Záznam článku z obr. 3 v bibliografické a citační bázi dat Web of Science

¹¹ <http://dx.doi.org/10.1016/j.jmmm.2009.07.032>

Zdroj: NRC-CISTI: Discover¹², © National Research Council of Canada (NRC)¹³

Obrázek 5 Záznam článku z obr. 3 v kanadské volně přístupné bázi dat Discover, která obsahuje asi 20 milionů záznamů vědeckých článků z oblasti STM (science, technology, medicine); tato báze dat slouží jako zdroj pro dodávání plných textů z těchto článků.

Zdroj: The Smithsonian/NASA ADS¹⁴, © NASA ADS Bibliographic Services

Obrázek 6 Záznam článku z obr. 3 v bázi dat ADS¹⁵ Abstract Service, která je součástí digitální knihovny – Digital Library for Physics and Astronomy

¹² <http://discover-decouvrir.cisti-icist.nrc-cnrc.gc.ca/dcvr/ctrl?action=sere&lang=en>; volně přístupný zdroj

¹³ <http://www.nrc-cnrc.gc.ca/eng/index.html>

¹⁴ Astrophysics Data System, <http://adsabs.harvard.edu/abs/2009JMMM..321.3771H>; volně přístupný zdroj

Titre du document / Document title
Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons
Auteur(s) / Author(s)
HENDRYCH A. ⁽¹⁾ ; ZIVOTSKY O. ⁽¹⁾ ; POSTAVA K. ⁽¹⁾ ; PISTORA J. ⁽¹⁾ ; KRAUS L. ⁽²⁾ ; KUBINEK R. ⁽³⁾ ;
Affiliation(s) du ou des auteurs / Author(s) Affiliation(s)
⁽¹⁾ Department of Physics, Technical University of Ostrava, 17.lístopadu 15, 708 33 Ostrava-Poruba, TCHEQUE, REPUBLIQUE
⁽²⁾ Institute of Physics, Academy of Sciences of the Czech Republic, Na Slovance 2, 182 21 Prague, TCHEQUE, REPUBLIQUE
⁽³⁾ Department of Experimental Physics, Palacký University Olomouc, tř. 17.lístopadu 50, 771 96 Olomouc, TCHEQUE, REPUBLIQUE
Résumé / Abstract
Combination of magneto-optical (MO) vector magnetometry and magneto-optical Kerr microscopy is used to investigate the surface magnetic properties of amorphous CoFeCrSiB ribbons. Strongly inhomogeneous magnetic behavior of ribbons in as-quenched state is improved by field-annealing and stress-annealing processes that induce weak uniaxial longitudinal and transverse anisotropy. It was shown that values of coercive and anisotropy field increase with increasing annealing temperature. Inclination of easy axis from the ribbon axis is estimated by comparing the measured surface hysteresis loops with the Stoner-Wohlfarth model, and is supported also by the Kerr microscopy. Method with the current flowing through the ribbon is proposed for magnetic domains observations.
Revue / Journal Title
Journal of magnetism and magnetic materials ISSN 0304-8853 CODEN JMMMD
Source / Source
2009, vol. 321, n°22, pp. 3771-3777 [7 page(s) (article)] (21 ref.)
Langue / Language
Anglais
Editeur / Publisher
Elsevier, Amsterdam, PAYS-BAS (1975) (Revue)
Mots-clés anglais / English Keywords
Transition element alloys ; Cobalt base alloys ; Stoner model ; Inclination ; Coercive force ; Surface magnetism ; Kerr magneto-optical effect ; Magnetization ; Magnetic hysteresis ; Annealing ; Domain structure ; Magnetic domains ;
Mots-clés français / French Keywords
Métal transition alliage ; Alliage base cobalt ; Modèle Stoner ; Angle inclinaison ; Force coercitive ; Magnétisme surface ; Effet Kerr magnétooptique ; Aimantation ; Hystérésis magnétique ; Recuit ; Structure domaine ; Domaine magnétique ;
Mots-clés espagnols / Spanish Keywords
Modelo Stoner ;
Mots-clés d'auteur / Author Keywords
75.50.Kj ; 75.70.Kw ; 75.70.-i ; 75.70.Rf ; 75.30.Gw ; 75.60.-d ; Amorphous magnetic materials ; Magneto-optic Kerr effect ; Magneto-optical microscopy ; Stoner-Wohlfarth model ;

Zdroj: CAT.INIST, © INIST-CNRS¹⁶

Obrázek 7 Záznam článku z obr. 3 ve francouzské volně přístupné bibliografické bázi dat Cat.inist¹⁷

Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons	
Author:	A.Hendrych ; O.Zivotsky ; K.Postava ; J.Pistora ; L.Kraus ; All authors
Edition/Format:	 Article : English
Publication:	Journal of Magnetism and Magnetic Materials , v321 n22 (200911): 3771-3777
Database:	Copyright 2010 Elsevier B.V. All rights reserved
Summary:	Combination of magneto-optical (MO) vector magnetometry and magneto-optical Kerr microscopy is used to investigate the surface magnetic properties of amorphous CoFeCrSiB ribbons. Strongly inhomogeneous magnetic behavior of ribbons in as-quenched state is improved by field-annealing and stress-

Zdroj: WorldCat, Copyright © 2001-2010 OCLC. All rights reserved

Obrázek 8 Záznam článku z obr. 3 v souborném katalogu WorldCat¹⁸

¹⁵ NASA Astrophysics Data System (ADS)¹⁶ Institut de l'Information Scientifique et Technique du CNRS, <http://www.inist.fr/>¹⁷ <http://cat.inist.fr/>; volně přístupný zdroj

BASE
Bielefeld Academic Search Engine

| Basic Search | Advanced Search | Help |

Your search

Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons

BASE / Google Scholar

☒ All BASE content sources
☐ Search Google Scholar

Statistics

1 hits
in 22,747,152 documents
in 0.76 seconds

Current Search: **Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons (1)**

1. Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and...

Title: Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons

Author: Hendrych, Aleš ; Životský, Ondřej ; Postava, Kamil ; Pištora, Jaromír ; Kraus, Luděk ; Kubínek, Roman

Keywords: amorphous magnetic materials ; magneto-optic Kerr effect ; magneto-optical microscopy ; Stoner–Wohlfarth model

Description: Combination of magneto-optical (MO) vector magnetometry and magneto-optical Kerr microscopy is used to investigate the surface magnetic properties of amorphous CoFeCrSiB ribbons. Strongly inhomogeneous magnetic behavior of ribbons in as-quenched state is improved by field-annealing and stress-annealing processes that induce weak uniaxial longitudinal and transverse anisotropy. It was shown that values of coercive and anisotropy field increase with increasing annealing temperature. ...

Publisher: Elsevier

Year of Publication: 2009

Document Type: Článek

Language: en

Relations: Journal of magnetism and magnetic materials ; <http://dx.doi.org/10.1016/j.jmmm.2009.07.032>

URL: <http://hdl.handle.net/10084/76092>

Content provided by: VŠB - Technická univerzita Ostrava: DSpace

» Check this title in Google Scholar

Search History [?]

» Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons (1)

Zdroj: BASE, © 2004-2010 by Bielefeld University Library

Obrázek 9 Záznam článku z obr. 3 v bázi dat BASE¹⁹; údaje jsou načteny z repozitáře DSpace na VŠB-TU Ostrava, viz URL: <http://hdl.handle.net/10084/76092> a údaj o poskytovateli obsahu

Title:	<i>Magnetic behavior and domain structure in as-quenched, annealed, and stress-annealed CoFeCrSiB ribbons.</i>
Authors:	Hendrych, A. ¹ ales.hendrych@seznam.cz Životský, O. ¹ Postava, K. ¹ Pištora, J. ¹ Kraus, L. ² Kubínek, R. ³
Source:	Journal of Magnetism & Magnetic Materials ; Nov2009, Vol. 321 Issue 22, p3771-3777, 7p
Document Type:	Article
Subject Terms:	* MAGNETIC properties * DOMAIN structure * ANNEALING of crystals * COBALT alloys * MAGNETOOPTICS * MICROSCOPY * AMORPHOUS substances * ANISOTROPY * TEMPERATURE effect
Abstract:	Abstract: Combination of magneto-optical (MO) vector magnetometry and magneto-optical Kerr microscopy is used to investigate the surface <i>magnetic</i> properties of amorphous <i>CoFeCrSiB ribbons</i> . Strongly inhomogeneous <i>magnetic behavior of ribbons in as-quenched</i> state is improved by field-annealing and <i>stress</i> -annealing processes that induce weak uniaxial longitudinal and transverse anisotropy. It was shown that values of coercive and anisotropy field increase with increasing annealing temperature. Inclination of easy axis from the <i>ribbon axis</i> is estimated by comparing the measured surface hysteresis loops with the Stoner–Wohlfarth model, and is supported also by the Kerr microscopy. Method with the current flowing through the <i>ribbon</i> is proposed for <i>magnetic domains</i> observations. [Copyright &y Elsevier]

Zdroj: EBSCO Information Services²⁰ © 2010 EBSCO Industries, Inc.

Obrázek 10 Záznam článku z obr. 3 v bázi dat Academic Search Complete společnosti EBSCO

¹⁸ <http://www.worldcat.org/>

¹⁹ Bielefeld Academic Search Engine, <http://digital.ub.uni-bielefeld.de/>; volně přístupný zdroj

²⁰ <http://www.ebsco.com/home/>; báze dat Academic Search Complete, komerční zdroj přístupný jen pro registrované uživatele

4 Důležité pojmy

Předpokladem uchování dokumentu a manipulace s ním (vyhledání, vypůjčení apod.) je jeho popis obsahující veškeré potřebné údaje. Výsledkem popisu je bibliografický záznam.

Bibliografický záznam obsahuje údaje nutné k tomu, aby mohl zastupovat primární dokument.

Bibliografie

- teorie, činnosti a techniky identifikující a popisující dokumenty,
- sekundární zdroj informací obsahující uspořádané bibliografické popisy informačních objektů (dokumentů nebo jejich částí),
- popis dokumentů (nebo jejich částí) prostřednictvím bibliografických informací.

Bibliografický popis

- popis bibliografické jednotky podle zavedených pravidel²¹, založených na údajích převzatých ze zdrojů nacházejících se zejména v popisovaném dokumentu; např. při popisu knižních publikací je pramenem údajů především **titulní list**, včetně jeho rubové strany,
- určení maximální (úplné) množiny atributů, které budou daný dokument reprezentovat (zastupovat) a případně také doplňovat,
- výsledkem je soubor bibliografických údajů popisujících a identifikujících dokument.

Bibliografická informace

- Druh sekundární informace reprezentující dokument nebo jeho část; je výsledkem popisu dokumentu; základní jednotkou je bibliografický údaj.

PŘÍKLAD

Bibliografické údaje reprezentující knihu (monografii); **bibliografická citace:**

HAIMES, Yacov Y. *Risk modeling, assessment, and management*. 2nd ed. Hoboken, Wiley, c2004. xix, 837 s. ISBN 0-471-48048-7.

---

²¹ OCLC Bibliographic Formats and Standards, 4th edition, <http://www.oclc.org/bibformats/en/default.shtm>

WILEY / ENGINEERING & MATERIALS SCIENCE / ELECTRICAL & ELECTRONICS ENGINEERING / SYSTEMS ENGINEERING & MANAGEMENT / HUMAN FACTORS & RISK ASSESSMENT /

Risk Modeling, Assessment, and Management, 3rd Edition

RELATED SUBJECTS

- Program and Project Management in Engineering
- Quality & Reliability
- General Systems Engineering & Management

RELATED TITLES

Human Factors & Risk Assessment

LNG Risk Based Safety: Modeling and Consequence Analysis
by John L. Woodward, Robin Pittbaldo

Security Risk Management Body of Knowledge
by Julian Talbot, Miles Jakeman

Managing Risk: The Human Element
by Romney Beecher Duffey, John Walton Saul

Human Factors in Systems Engineering
by Alphonse Chapanis

Information Technology Risk

Risk Modeling, Assessment, and Management, 3rd Edition
Yacov Y. Haimes

ISBN: 978-0-470-28237-3
Hardcover
1010 pages
January 2009

£93.50 / €107.60 [Add to Cart](#)

[Larger Image](#) [Google Preview](#)

Read Now Online

WILEY InterScience®

An online version of this product is available through our subscription-based content service. Visit Wiley InterScience now

Read an Excerpt

- [Read Excerpt: Chapter \(PDF\)](#)
- [Read Excerpt: Table of Contents \(PDF\)](#)
- [Read Excerpt: Index \(PDF\)](#)

[Download Acrobat](#)

Description **Table of Contents** **Author Information**

- Examines timely multidisciplinary applications, problems, and case histories in risk modeling, assessment, and management

Zdroj: Wiley, © 2000-2010 by John Wiley & Sons, Inc.²²

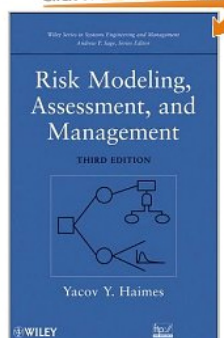
Obrázek 11 Úkolem informací v nakladatelském katalogu je knihu²³ nejen popsat, ale také prodát; 2. vydání knihy je již rozprodáno, a proto jeho záznam už v tomto katalogu nenajdeme

amazon.com

Shop All Departments

Books [Advanced Search](#) [Browse Subjects](#) [New Releases](#) [Bestsellers](#) [The New York Times® Bestsellers](#)

Click to **LOOK INSIDE!**

Risk Modeling, Assessment, and Management (Wiley Series in Systems Engineering and Management) (Hardcover)
~ Yacov Y. Haimes (Author)
Key Phrases: multiobjective decision making, metasystems methodology, model formulation, New York, Risk Analysis, John Wiley (more...)
★★★★☆ (4 customer reviews)

List Price: **\$148.00**
Price: **\$125.56** & this item ships for **FREE with Super Saver Shipping.** [Details](#)
You Save: **\$22.44 (15%)**

In Stock.
Ships from and sold by **Amazon.com**. Gift-wrap available.

Only 4 left in stock--order soon (more on the way).

[Share your own customer images](#)
[Search inside this book](#)

Zdroj: Amazon²⁴ © 1996-2010, Amazon.com, Inc.

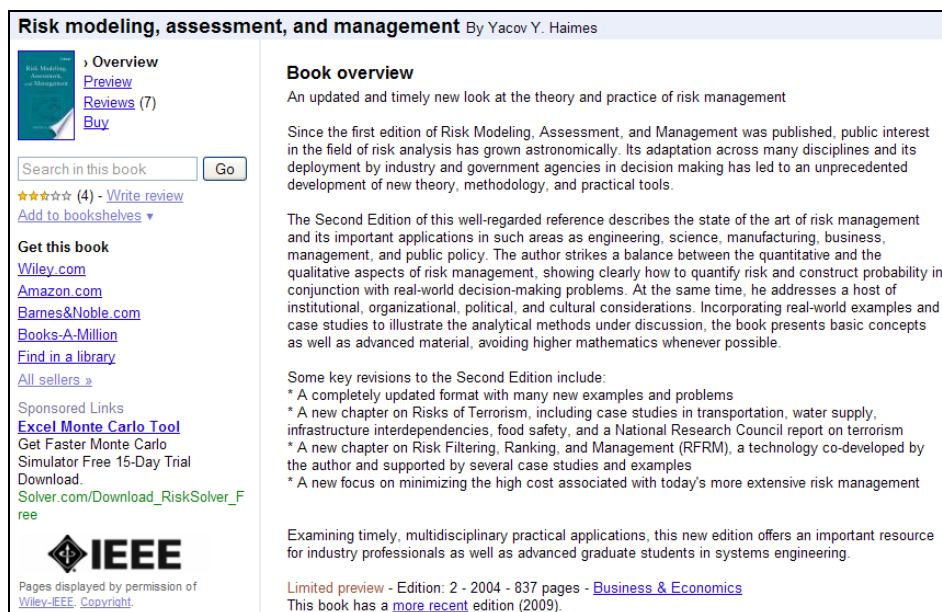
Obrázek 12 Úkolem informací v knihkupeckém katalogu je knihu prodát; proto také hned za názvem na čelném místě vidíme informace o ceně a o tom, že je kniha na skladě (také zde jde už o nejnovější – 3. vydání knihy)²⁵; užitečnou funkci je doplnění bibliografických aj. informací možností nahlédnout do plného textu knihy (viz odkaz na obrázku obálky Click to LOOK INSIDE!), případně plný text prohledat (odkaz pod obálkou knihy: Search inside this book)

²² <http://eu.wiley.com/>

²³ <http://eu.wiley.com/WileyCDA/WileyTitle/productCd-0470282371.html>

²⁴ <http://www.amazon.com/>

²⁵ <http://www.amazon.com/Modeling-Assessment-Management-Systems-Engineering/dp/0470282371/>

Risk modeling, assessment, and management By Yacov Y. Haimes

Overview
[Preview](#)
[Reviews \(7\)](#)
[Buy](#)

Search in this book

★★★★☆ (4) - [Write review](#)
[Add to bookshelves](#) ▼

Get this book
[Wiley.com](#)
[Amazon.com](#)
[Barnes&Noble.com](#)
[Books-A-Million](#)
[Find in a library](#)
[All sellers »](#)

Sponsored Links
[Excel Monte Carlo Tool](#)
 Get Faster Monte Carlo
 Simulator Free 15-Day Trial
 Download.
[Solver.com/Download_RiskSolver_Free](#)

IEEE
 Pages displayed by permission of
 Wiley-IEEE. Copyright.

Book overview
 An updated and timely new look at the theory and practice of risk management

Since the first edition of Risk Modeling, Assessment, and Management was published, public interest in the field of risk analysis has grown astronomically. Its adaptation across many disciplines and its deployment by industry and government agencies in decision making has led to an unprecedented development of new theory, methodology, and practical tools.

The Second Edition of this well-regarded reference describes the state of the art of risk management and its important applications in such areas as engineering, science, manufacturing, business, management, and public policy. The author strikes a balance between the quantitative and the qualitative aspects of risk management, showing clearly how to quantify risk and construct probability in conjunction with real-world decision-making problems. At the same time, he addresses a host of institutional, organizational, political, and cultural considerations. Incorporating real-world examples and case studies to illustrate the analytical methods under discussion, the book presents basic concepts as well as advanced material, avoiding higher mathematics whenever possible.

Some key revisions to the Second Edition include:

- * A completely updated format with many new examples and problems
- * A new chapter on Risks of Terrorism, including case studies in transportation, water supply, infrastructure interdependencies, food safety, and a National Research Council report on terrorism
- * A new chapter on Risk Filtering, Ranking, and Management (RFRM), a technology co-developed by the author and supported by several case studies and examples
- * A new focus on minimizing the high cost associated with today's more extensive risk management

Examining timely, multidisciplinary practical applications, this new edition offers an important resource for industry professionals as well as advanced graduate students in systems engineering.

Limited preview - Edition: 2 - 2004 - 837 pages - [Business & Economics](#)
 This book has a [more recent](#) edition (2009).

Zdroj: Google Books²⁶, ©2010 Google

Obrázek 13 Informace o knihách v Google Books představují podstatně širší okruh údajů než záznamy v knihovních katalozích; odkaz na 3. vydání zde sice také je, ale informace se vztahují ke 2. vydání; to nejdůležitější v Google Books jsou však plné texty knih, které sice nejsou volně přístupné, nicméně přístupné úseky mohou pomoci rozhodnout, zda se vyplatí daný titul získat

Risk modeling, assessment, and management

LC Control No.: 2004555408

Type of Material: Book (Print, Microform, Electronic, etc.)

Personal Name: Haimes, Yacov Y. > [More like this](#)

Main Title: Risk modeling, assessment, and management / Yacov Y. Haimes.

Edition Information: 2nd ed.

Published/Created: Hoboken, N.J. : John Wiley & Sons, c2004.

Description: xix, 837 p. : ill. ; 25 cm.

ISBN: 0471480487

Notes: "Wiley-Interscience publication."
Includes bibliographical references and index.

Subjects: Technology--Risk assessment. > [More like this](#)
 Technology--Risk assessment--Case studies. > [More like this](#)
 Risk management. > [More like this](#)
 Risk management--Case studies. > [More like this](#)

Series: Wiley series in systems engineering and management > [More like this](#)

LC Classification: T174.5 H35 2004

Dewey Class No.: 658.15/011 22

Links: Table of contents only: <http://www.loc.gov/catdir/toc/wiley051/2004555408.html>
 Contributor biographical information: <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0621/2004555408-b.html>
 Publisher description: <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0621/2004555408-d.html>

Zdroj: Library of Congress²⁷

Obrázek 14 Strukturovaný záznam knihy v online katalogu Kongresové knihovny; bibliografický záznam umožňující identifikaci knihy je doplněn o další údaje, především údaje o obsahu knihy (předmětová hesla, klasifikační kódy a odkazy na další informace, např. obsah); jak vypadá takový katalogizační záznam v „podobě čitelné strojem“, tj. ve formátu MARC, je možné vidět na obr. 15

²⁶ <http://books.google.com/>

²⁷ LCCN Permalink, <http://lcn.loc.gov/2004555408>

```

LC Control No.: 2004555408
LCCN Permalink: http://lcn.loc.gov/2004555408
000 01508cam a2200337 a 450
001 13655289
005 20060722211607.0
008 040715s2004 njua b 001 0 eng
906 __ |a 7 |b cbc |c origcop |d 2 |e ncip |f 20 |g y-gencatlg
925 0_ |a acquire |b 2 shelf copies |x policy default
955 __ |a pv15 2004-07-15 Preprocessor to ASCD; |c jf17 2004-07-19 to jf02 |a jf00 2004-
07-21 |d jf02 2004-09-23 to sl |e jf12 2004-09-28 to Dewey |a aa07 2004-09-30 |a jf16 2004-10-
07 copy2 to BCCD
010 __ |a 2004555408
020 __ |a 0471480487
040 __ |a DLC |c DLC |d DLC
050 00 |a T174.5 |b H35 2004
082 00 |a 658.15/5/011 |2 22
100 1_ |a Haimes, Yacov Y.
245 10 |a Risk modeling, assessment, and management / |c Yacov Y. Haimes.
250 __ |a 2nd ed.
260 __ |a Hoboken, N.J. : |b John Wiley & Sons, |c c2004.
300 __ |a xix, 837 p. : |b ill. ; |c 25 cm.
440 _0 |a Wiley series in systems engineering and management
500 __ |a "Wiley-Interscience publication."
504 __ |a Includes bibliographical references and index.
650 _0 |a Technology |x Risk assessment.
650 _0 |a Technology |x Risk assessment |x Case studies.
650 _0 |a Risk management.
650 _0 |a Risk management |x Case studies.
856 41 |3 Table of contents only |u
http://www.loc.gov/catdir/toc/wiley051/2004555408.html
856 42 |3 Contributor biographical information |u
http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0621/2004555408-b.html
856 42 |3 Publisher description |u
http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0621/2004555408-d.html

```

Zdroj: Library of Congress²⁸

Obrázek 15 Záznam knihy ve formátu MARC (Machine-Readable Cataloging, strojem čitelná katalogizace)

Bibliografický prvek

Nejmenší logická jednotka údajů uváděných v bibliografickém popisu, např. autor, název, místo vydání, ISBN apod.

Bibliografický záznam

Záznam obsahující bibliografický popis.

²⁸ Library of Congress Online Catalog, <http://catalog.loc.gov/>

Bibliografické záznamy (citace) jsou důležitou součástí primárních dokumentů (references; seznam použité literatury).

Katalog

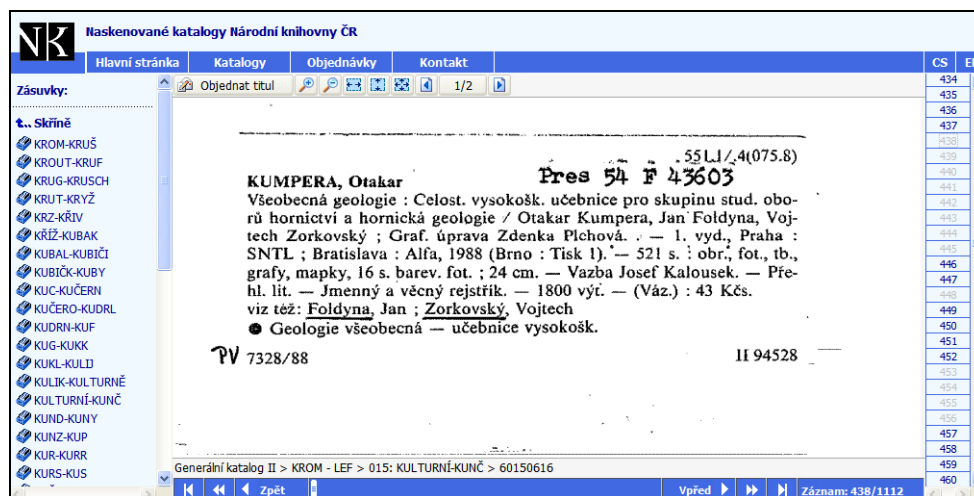
Uspořádaný soupis bibliografických záznamů nebo bibliografický vyhledávací systém umožňující přístup k údajům a adresám dokumentů v jednom nebo několika knihovních fondech²⁹.

Souborný katalog

Katalog zahrnující částečně nebo v úplnosti záznamy fondů několika knihoven, např. Souborný katalog České republiky³⁰ nebo WorldCat³¹.

Katalogizační záznam

Soubor prvků zahrnujících bibliografický záznam a signaturu přiřazenou podle pravidel dané organizace.

Zdroj: © Národní knihovna ČR³²

Obrázek 16 Katalogizační záznam knihy ve své tradiční papírové listkové podobě³³

²⁹ Můžete se setkat (například na webových stránkách knihoven) se zkratkou **OPAC** (Online Public Access Catalog); odkazuje na veřejně přístupný katalog knihovny uložený v počítačové databázi

³⁰ http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=SKC

³¹ <http://www.worldcat.org/>

³² <http://www.nkp.cz/>

³³ Naskenované katalogy Národní knihovny ČR, <http://katif.nkp.cz/>; Generální katalog II

Základní popisné, tj. identifikační údaje používané v bibliografickém popisu

Záznam tištěné knihy v knihovním katalogu je tvořen zpravidla těmito prvky:

- **autor:** osoba, o níž se předpokládá, že je odpovědná za vytvoření dokumentu,
- **název:** slova uvedená na čelném místě v dokumentu, která jej identifikují a obvykle odlišují od ostatních dokumentů,
- **nakladatelské údaje:** místo vydání, nakladatel a rok vydání,
- **údaje o rozsahu:** stránkování, přílohy,
- **identifikátor:** ISBN,
- **místo uložení:** signatura, angl. *call number*; tj. je to číselné nebo alfanumerické vyjádření místa uložení knihovní jednotky v knihovním fondu³⁴.

PŘÍKLAD

- **autor/editor:** John A. Blackman
- **název:** Metallic nanoparticles
- **nakladatelské údaje:** Amsterdam (místo vydání), Elsevier (nakladatel), 2009 (rok vydání)
- **údaje o rozsahu:** xv, 385 s.
- **identifikátor:** ISBN 978-0-444-51240-6 (10místné ISBN 0444512403)
- **místo uložení:** signatura výtisku: 273294-(620)

4.1 Věcný popis dokumentu

Pořádání informací, při kterém jsou informace, které jsou výsledkem obsahové analýzy dokumentu, vyjádřeny pomocí pořadacích znaků selekčního jazyka nebo přirozeného jazyka, obvykle s cílem umožnit jeho zpětné vyhledání. K bibliografickému záznamu dokumentu jsou přiřazena např. předmětová hesla, klíčová slova, klasifikační kódy apod.

Selekční jazyk

Je to formalizovaný jazyk používaný k charakterizování dat nebo obsahu dokumentů za účelem jejich ukládání a vyhledávání.

³⁴ KTD – Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV),
http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=KTD

Klasifikace

Uspořádání pojmů do tříd a jejich podtříd za účelem vyjádření jejich vzájemných sémantických vztahů.

Tezaurus

Řízený slovník (angl. *controlled vocabulary*) ekvivalentních termínů s vyjádřenými sémantickými vztahy, např. nadřazenost, podřazenost, příbuznost apod., a pravidly používání, který zpracovává jeden nebo více oborů; může být jednojazyčný nebo vícejazyčný.

PŘÍKLAD

MILSTEAD, Jessica L. (ed.). *Ei thesaurus*. Rev., 3rd ed. Hoboken : Engineering Information, 1998. ix, 908 s. ISBN 0-87394-193-4.

Tento tezaurus je využíván v bázi dat Compendex³⁵.

Deskriptor: **Algae**³⁶ (453.1) (461.2) (471.5)

DT: January 1987

UF: Food products–Algae*

Reservoirs–Algae*

BT: Plants (botany)

NT: Seaweed

RT: Algae control

Marine biology

Microorganisms

Reservoirs (water)

Systematické (hierarchické) selekční jazyky (příklady)

- Dewey Decimal Classification System³⁷
- MDT – Mezinárodní desetinné třídění³⁸
- International Patent Classification (IPC)³⁹

³⁵ <http://www.ei.org/compendex>

³⁶ BT (Broader Term, širší výraz), NT (Narrower Term, užší výraz), RT (Related Term, související výraz), UF (Used For, použitý pro); DT – údaj o datu, kdy byl daný deskriptor poprvé použit při indexování; mezi užším a širším výraz je hierarchická souvislost; záznam deskriptoru je doplněn klasifikačními kódy (vpravo od deskriptoru)

³⁷ <http://www.oclc.org/dewey/>

³⁸ <http://aip.nkp.cz/mdt/>; anglicky Universal Decimal Classification (UDC)

³⁹ <http://www.wipo.int/classifications/ipc/en>

- JEL Classification System⁴⁰
- Library of Congress Classification⁴¹
- Physics and Astronomy Classification Scheme® (PACS®)⁴²

Předmětové selekční jazyky (příklady)

- Agrovoc⁴³
- EMTREE Thesaurus⁴⁴
- Eurovoc⁴⁵ – vícejazyčný polytematický tezaurus zaměřený na oblast práva a legislativy Evropské unie (EU)
- Library of Congress Subject Headings (LCSH)⁴⁶
- Medical Subject Headings⁴⁷
- Polytematický strukturovaný heslář (PSH)⁴⁸

Klíčové slovo (angl. *keyword*)

Nejdůležitější, nejvýznamnější slovo nebo slovní spojení vztahující se k obsahu popisovaného dokumentu. Významové slovo nebo slovní spojení z názvu nebo textu dokumentu sloužící jako věcný selekční údaj, tj. údaj vyjadřující obsah dokumentu v dotazu.

Deskriptor

Lexikální jednotka tezauru užívaná k označení určitého pojmu.

Předmětové heslo (angl. *subject heading*)

Jednoslovný nebo víceslovný formálně upravený výraz používaný pro vyjádření obsahu (případně také formy) popisovaného dokumentu.

---

⁴⁰ Journal of Economic Literature (JEL), <http://www.aeaweb.org/jel/guide/jel.php>

⁴¹ <http://www.loc.gov/catdir/cpsol/lcc.html>

⁴² <http://www.aip.org/pacs/>

⁴³ <http://aims.fao.org/website/AGROVOC-Thesaurus/sub>

⁴⁴ <http://www.info.embase.com/what-is-embase/emtree>

⁴⁵ <http://europa.eu/eurovoc/>

⁴⁶ <http://www.loc.gov/cds/lcsh.html>

⁴⁷ <http://www.nlm.nih.gov/mesh/meshhome.html>

⁴⁸ <http://www.techlib.cz/cs/katalogy-a-databaze/psh/>

ČNB - Výsledky dotazu: životní prostředí -- Česko -- 2001-2010

Pro změnu seřazení záznamů klikněte na podržený název sloupce. Limit pro seřazení a zobrazení je 2500 záznamů.

Záznamy 1 - 2 z 2

#	Název	Autor	Nakladatel	Rok vyd.	Exempláře
1	☐ Ročenka životního prostředí Ústí nad Labem 2008		Ústí nad Labem : Magistrát města Ústí nad Labem - odbor životního prostředí,	c2009	
2	☐ Účty materiálových toků v ČR v letech .... : (vybrané indikátory) / zpracoval Odbor statistiky zemědělství, lesnictví a životního prostředí = Material flows accounts in the CR ... : (selected indicators) / prepared by Agriculture, Forestry and Environment Statistics Department		Praha : Český statistický úřad,	2007-	

Zdroj: © Národní knihovna ČR

Obrázek 17 Předmětová hesla používá např. Česká národní bibliografie⁴⁹; předmětové heslo: životní prostředí -- Česko -- 2001-2010

Basic Search **Author Search** **Affiliation Search** **Advanced Search**

Search for: [? Search Tips](#) [View list of all codes](#)

Add to search: [Author name or Affiliation](#)

EDIRST
EDITOR
EDLASTNAME
EXACTSRCTITLE
FIRSTAUTH
FUND-ACR
FUND-ALL
FUND-NO
FUND-SPONSOR
INDEXTERMS
ISBN
ISSN
ISSNP
EISSN
ISSNIF

As you type Scopus offers code suggestions. Double click or press "enter" to add to advanced search.

Code: INDEXTERMS
Name: Index Terms

Controlled vocabulary terms assigned to the document.

For Example:
Entering INDEXTERMS("Fluorimetric assay") will return documents where "fluorimetric assay" is an index term.

Advanced search examples:
ALL("heart attack") AND AUTHOR-NAME(smith)
TITLE-ABS-KEY(*somatic complaint wom?n) AND PUBYEAR AFT 1993
SRCTITLE(*field ornith*) AND VOLUME(75) AND ISSUE(1) AND PAGES(53-66)

Zdroj: Scopus⁵⁰, © 2010 Elsevier B.V. All rights reserved.

Obrázek 18 Záznamy v bázi dat Scopus obsahují také deskriptory z řízených slovníků, Emtree, MeSH, Compendex (viz Ei Thesaurus), GEOBASE⁵¹ Subject Index aj.; vyhledávat pomocí těchto termínů je možné prostřednictvím rozhraní Advanced Search

⁴⁹ http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-a&local_base=cnb

⁵⁰ Scopus je multioborová bibliografická a citační báze dat společnosti Elsevier (<http://www.elsevier.com/>). Uživatelům z institucí, které ji mají předplacenou, je přístupná na: <http://www.scopus.com/scopus/home.url>; informace o bázi dat Scopus: <http://info.scopus.com/>.

⁵¹ http://www.elsevier.com/wps/find/bibliographicdatabasedescription.cws_home/422597/description

Author Keywords
Augmented Lagrangian optimization; Inverse problems; Level set methods; Parameter identification; Reservoir description; Total variation regularization; Two-phase flow
Index Keywords
Augmented Lagrangian optimization; Augmented Lagrangians; Level Set method; Parameter identification; Reservoir description; Total variation regularization
Engineering controlled terms: Capillarity; Differential equations; Drop breakup; Fluid dynamics; Lagrange multipliers; Level measurement;
Natural resources exploration; Optimization; Parameter estimation; Porous materials; Seismology; Set theory; Two phase flow
Engineering main heading: Inverse problems

Zdroj: Scopus®, © 2010 Elsevier B.V. All rights reserved.

Obrázek 19 V záznamu článku s názvem *Reservoir description using a binary level set model* (DOI: 10.1007/s00791-008-0121-1) se skutečně v poli Engineering controlled terms (ve výstupním formátu je toto pole uvedeno jako Index Keywords) vyskytuje deskriptor použitý pro vyhledávání

Reservoir description using a binary level set model	
Journal	Computing and Visualization in Science
Publisher	Springer Berlin / Heidelberg
ISSN	1432-9360 (Print) 1433-0369 (Online)
Issue	Volume 13, Number 1 / January, 2010
Category	Regular article
DOI	10.1007/s00791-008-0121-1
Pages	41-58
Subject Collection	Mathematics and Statistics
SpringerLink Date	Tuesday, July 15, 2008

 PDF (1.5 MB)

Lars Kristian Nielsen^{1, 2, 5} , **Hongwei Li**^{2, 3} , **Xue-Cheng Tai**^{1, 4} , **Sigurd Ivar Aanonsen**^{1, 2} , and **Magne Espedal**^{1, 2}

Abstract We consider the inverse problem of permeability estimation for two-phase flow in porous media. In the parameter estimation process we utilize both data from the wells (production data) and spatially distributed data (from time-lapse seismic data). The problem is solved by approximating the permeability field by a piecewise constant function, where we allow the discontinuity curves to have arbitrary shape with some forced regularity. To achieve this, we have utilized level set functions to represent the permeability field and applied an additional total variation regularization. The optimization problem is solved by a variational augmented Lagrangian approach. A binary level set formulation is used to determine both the curves of discontinuities and the constant values for each region. We do not need any initial guess for the geometries of the discontinuities, only a reasonable guess of the constant levels is required.

Keywords Inverse problems - Reservoir description - Parameter identification - Two-phase flow - Level set methods - Augmented Lagrangian optimization - Total variation regularization

Zdroj: SpringerLink⁵² © Springer

Obrázek 20 V samotném článku⁵³ (viz obr. 19) jsou uvedena pouze klíčová slova, která jsou v bázi dat Scopus v poli Author Keywords (v záznamu v bázi dat jsou na rozdíl od článku seřazena abecedně)

⁵² <http://www.springerlink.com/>; z obrázku jsou odstraněny údaje o pracovištích autorů (z důvodu úspory místa)

⁵³ <http://dx.doi.org/10.1007/s00791-008-0121-1>

Anotace

Stručný komentář nebo výklad dokumentu nebo jeho obsahu, nebo dokonce jen velmi stručný popis, obvykle připojený jako poznámka k bibliografickému záznamu dokumentu.⁵⁴

Abstrakt

Stručná a přesná reprezentace obsahu dokumentu bez vlastní interpretace nebo hodnocení a bez rozlišování autorství abstraktu.⁵⁵

Indikativní abstrakt

Krátký abstrakt uvádějící myšlenku obsahu a formu dokumentu.⁵⁶

Informativní abstrakt

Abstrakt uvádějící přehled obsahu dokumentu dostatečný k tomu, aby se uživatel mohl rozhodnout, zda chce číst celý text.⁵⁷

Výtah (angl. *extract*)

Sestává z jedné nebo několika částí dokumentu reprezentujících celek.⁵⁸

Resumé (angl. *summary*)

Stručné zopakování nejdůležitějších zjištění a závěrů obsažených v dokumentu (zpravidla umístěné na jeho konec).⁵⁹

---

⁵⁴ ČSN ISO 214 (01 0148). Dokumentace – Abstrakty pro publikace a dokumentaci, s. 4.

⁵⁵ ČSN ISO 214, s. 4. V minulosti bývaly abstrakty zpracovávány dodatečně pro účely vyhledávání článků prostřednictvím referátových časopisů nebo bibliografickýchází dat, neboť abstrakty nebývaly původně součástí primárních dokumentů; v současnosti jsou abstrakty vytvářeny autory článků, neboť abstrakty se staly víceméně povinnou součástí příspěvků v časopisech i ve sbornících z odborných akcí, případně v jiných publikacích (výzkumné zprávy, vysokoškolské kvalifikační práce apod.).

⁵⁶ tamtéž

⁵⁷ tamtéž

⁵⁸ tamtéž

⁵⁹ tamtéž

Název	 Metallic nanoparticles								
Údaj o odpovědnosti	volume editor John A. Blackman								
Editor	Blackman, J. A. (John Arthur), 1942-								
Nakladatel	Elsevier								
Místo vydání	Amsterdam								
Země vydání	Nizozemsko								
Rok vydání	2009								
ISBN	978-0-444-51240-6 (váz.)								
Fyzický popis	xv, 385 s. : il.								
Cena	3076.00								
Jazyk	anglicky								
Výtisk	<div> 3174128044 </div> <div> <table> <tr> <td>Lokace</td><td>ÚK/Volný výběr</td></tr> <tr> <td>Kategorie dokumentu</td><td>Absenční výpůjčka</td></tr> <tr> <td>Signatura výtisku</td><td>273294-(620)</td></tr> <tr> <td>Status dokumentu</td><td>Vypůjčeno</td></tr> </table> </div>	Lokace	ÚK/Volný výběr	Kategorie dokumentu	Absenční výpůjčka	Signatura výtisku	273294-(620)	Status dokumentu	Vypůjčeno
Lokace	ÚK/Volný výběr								
Kategorie dokumentu	Absenční výpůjčka								
Signatura výtisku	273294-(620)								
Status dokumentu	Vypůjčeno								
Klasifikační znak	539.1 539.2 544.2 620.2								
Skupina konspektu	620.1/.2								
Signatura	273294								
Název číslované edice; Číslo v edici	 Handbook of metal physics								
Poznámky	Obsahuje bibliografie a rejstřík								
Předmětová skupina	 Fyzika pevných látek Kovové klastry Nanočástice Nanomateriály								
Klíčové slovo názvu	Metallic Nanoparticles								
Katalogizováno	16. 2. 2010								

Zdroj: Online katalog Ústřední knihovny VŠB-TU Ostrava⁶⁰

Obrázek 21 Katalogizační záznam v online katalogu knihovny zahrnuje bibliografické údaje převzaté z popisované knihy, údaje o zařazení a umístění dokumentu v knihovně vztahující se pouze ke konkrétnímu výtisku v dané knihovně (včetně ceny, za kterou byla kniha pořízena); tyto informace jsou doplněny věcnými prvky, které umožňují nalezení dokumentu rovněž podle jeho obsahu (tématu):

⁶⁰ <http://tinweb.vsb.cz/>

klasifikační znak (třídník MDT⁶¹), skupina konspektu, předmětové skupiny a klíčová slova převzatá přímo z názvu; rozsah věcných prvků i jejich hodnota závisí na dané knihovně

Metallic nanoparticles

Author: [J A Blackman](#)

Publisher: Amsterdam ; London : Elsevier, 2009.

Series: [Handbook of metal physics](#)

Edition/Format: Book : English : 1st ed [View all editions and formats](#)

Rating: ☆☆☆☆ (not yet rated) [0 with reviews - Be the first.](#)

[More like this](#)

Subjects

[Nanoparticles.](#)

[Metal clusters.](#)

[Nanoparticules.](#)

[View all subjects](#)

[Similar Items](#)

[Preview this item](#)

[Borrow / obtain a copy](#) [Buy it](#)

[Find a copy in the library](#)

[Buy it](#)

Details

Document Type: Book

All Authors / Contributors: [J A Blackman](#)

Find more information about:

ISBN: 9780444512406 0444512403

OCLC Number: 261123173

Description: xv, 385 p. : ill. ; 25 cm.

Contents: Shell models of isolated clusters / J. A. Blackman -- Production of nanoparticles on supports using gas-phase deposition and MBE / C. Binns -- Theory of cluster growth on surfaces / P. A. Mulheran -- Chemical methods for preparation of nanoparticles in solution / C.-H. Yu, Kin Tam, Edman S. C. Tsang -- Structure of isolated clusters / J. A. Blackman -- Photoexcitation and optical absorption / J. A. Blackman -- Magnetism in isolated clusters / C. Binns, J. A. Blackman -- Magnetism in supported and embedded clusters / C. Binns, J. A. Blackman -- Some applications of nanoparticles / C.-H. Yu ... [et al.].

Series Title: [Handbook of metal physics](#)

Zdroj: WorldCat⁶² Copyright © 2001-2010 OCLC. All rights reserved

Obrázek 22 Katalogizační záznam v souborném katalogu zahrnuje bibliografické údaje převzaté z popisované knihy a věcné prvky (vpravo nahoře – **Subjects**) sjednocené na poměrně obecné úrovni; nabídka **Find a copy in the library** umožňuje zájemci zjistit, které z knihoven podílejících se na souborném katalogu nalezenou knihu mají ve svém fondu; odkazy pak umožňují přejít do místního katalogu knihovny, která knihu vlastní, například do knihovny, ve které si ji zájemce může vypůjčit; odkaz **Preview this item** vede k plnému textu v Google Books

⁶¹ Mezinárodní desetinné třídění – hierarchický klasifikační systém pro popis obsahu dokumentů; producentem je UDC Consortium, <http://www.udc.org/>; česká verze MDT je volně dostupná, <http://aip.nkp.cz/mdt/>

⁶² <http://tinweb.vsb.cz/>

4.2 Dokumenty

Dokument je informační pramen tvořený nosičem informací a množinou informací na něm zaznamenaných a sloužící k přenosu dat v čase a prostoru.⁶³

4.2.1 Definice pojmu dokument podle normy

3.1 dokument: jakýkoliv předmět, který byl zhotoven tiskem nebo jiným způsobem a lze jej katalogizovat nebo indexovat⁶⁴

Poznámka: Tato definice se vztahuje nejen na psané a tištěné dokumenty v papírové nebo mikrografické podobě (např. knihy, časopisy, vyobrazení, mapy), ale také na netištěné dokumenty (např. strojem čitelné záznamy, filmy, zvukové nahrávky), a trojrozměrné předměty nebo reálie používané jako ukázky.

Dokumenty (informační zdroje) se dělí podle řady kritérií. Například podle způsobu (formy) zaznamenání obsahu (písemné, obrazové, zvukové, audiovizuální, strojem čitelné), podle nosiče (přenášené energií, tištěné, elektronické aj.), podle kontinuity vydávání (jednorázové nebo periodické) atd.

Dokumenty je možné identifikovat, zpracovávat a vyměňovat jako celek (jednotka) mezi uživateli a/nebo systémy.

4.2.2 Elektronické dokumenty

Tyto dokumenty se od tradičních typů dokumentů neliší obsahovými, ale některými formálními charakteristikami, především digitálním způsobem záznamu informací. Díky tomu je obsah dokumentů nezávislý na materiálním nosiči – počítačovém paměťovém médiu. Na druhé straně jsou však elektronické dokumenty závislé na technických prostředcích a programových nástrojích nezbytných pro zpřístupnění jejich obsahu.

4.2.3 Publikace

Dokument určený ke všeobecné distribuci a zpravidla vyrobený ve větším počtu kopií⁶⁵.

---

⁶³ KTD – Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV), http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=KTD

⁶⁴ ČSN ISO 5963 (01 0174). *Dokumentace – Metody analýzy dokumentů, určování jejich obsahu a výběru lexikálních jednotek selekčního jazyka*, s. 4.

⁶⁵ ČSN ISO 5127, s. 19, 2.1.11.

5 Identifikace

Při identifikaci jde o určení jednoho atributu (identifikátoru), který bude dokument odlišovat od všech ostatních. Identifikátory jsou tedy určeny primárně pro rozlišení objektů (nejen dokumentů) mezi sebou. Jejich využití při popisu a vyhledávání je druhotné, nicméně jde o velmi užitečnou funkci, usnadňující práci zvláště v elektronickém prostředí.

5.1 Typy identifikace

- **jménem:** Beatles; Ondřej; Vratné lahve; Prodaná nevěsta; doi: 10.1016/j.cma.2006.03.025
- **adresou:** 17. listopadu 15, 708 33 Ostrava-Poruba; E:\bibliografie\15.html; signatura; <http://handle/10084/56138>; <http://dx.doi.org/10.1016/j.cma.2006.03.025>

Identifikátory plní svou funkci pouze v těch oblastech použití, pro něž byly určeny. Např. ISBN označuje konkrétní vydání, nikoliv titul – ten může mít přiděleno více ISBN⁶⁶.

5.2 Identifikátory

Identifikátory jsou důležitým údajem přidělovaným dokumentům, jak tradičním tak elektronickým. Možnosti jejich využití jsou široké. V elektronickém prostředí nacházejí uplatnění především v elektronickém obchodu, v oblasti správy autorských práv, při dodávání dokumentů, v digitálních knihovnách. Jsou nástrojem bibliografické kontroly dokumentů (např. ISBN a ISSN). V bibliografických systémech jsou součástí bibliografických záznamů dokumentů a slouží jako selekční údaje.

5.3 Nejrozšířenější identifikátory dokumentů

Při práci s informacemi se využívá řada identifikátorů, nejen pro dokumenty, ale také například pro jejich původce (autory⁶⁷). Mezi nejrozšířenější patří především identifikátory pro:

- knihy (ISBN),
- seriálové publikace (ISSN, CODEN, SICI),
- elektronické dokumenty (URI⁶⁸: URL⁶⁹ a URN⁷⁰; PI⁷¹, OCLC PURL⁷², OpenURL⁷³, Handle⁷⁴, ARK⁷⁵, PMID⁷⁶ a DOI).

⁶⁶ Příklad: *Publication manual of the American Psychological Association*, 6th ed., 2009: ISBN 978-1-4338-0561-5; 5th ed., 2001: ISBN 1-55798-810-2

⁶⁷ například VIAF: Virtual International Authority File, <http://viaf.org/>

Nejrozšířenější identifikátory dokumentů – ISBN, ISSN, CODEN a DOI budou podrobně popsány dále v textu. Jako příklad méně známého identifikátoru bude názorně předveden SICI.

5.4 Další identifikátory dokumentů

Pro identifikaci dokumentů jsou používány, případně připravovány, ještě tyto identifikátory:

- **BICI** – Book Item and Contributor Identifier (připravovaný standard pro identifikaci částí knih (svazky vícesvazkových děl, kapitoly knih apod.)
- **ISRC** – International Standard Recording Code, mezinárodní standardní kód nahrávky⁷⁷
- **ISMN** – International Standard Music Number, mezinárodní standardní číslo hudebnin⁷⁸
- **ISRN** – International Standard Technical Report Number, mezinárodní standardní číslo technické zprávy⁷⁹
- **ISWC** – International Standard Musical Work Code, mezinárodní standardní kód pro hudební díla⁸⁰
- **ISAN** – International Standard Audiovisual Number, mezinárodní standardní číslo audiovizuálního dokumentu⁸¹

---

⁶⁸ Uniform Resource Identifier, <http://tools.ietf.org/html/rfc3986>

⁶⁹ Uniform Resource Locator, <http://www.ietf.org/rfc/rfc1738.txt>

⁷⁰ Uniform Resource Name, <http://www.ietf.org/rfc/rfc3406.txt>

⁷¹ Persistent Identifier, <http://www.persistent-identifier.de/>; příklad: urn:nbn:de:1111-2004092711

⁷² Persistent Uniform Resource Locator, <http://www.purl.org/docs/index.html>; standardizovaný způsob trvalé lokalizace zdrojů na internetu; funkčně se jedná o URL; rozdíl spočívá v tom, že PURL místo přímé adresy zdroje odkazuje na zprostředkující službu (resolver), která zjistí aktuální adresu URL a zašle ji klientovi, http://purl.oclc.org/docs/long_intro.html.

⁷³ <http://www.oclc.org/research/activities/openurl/default.htm>

⁷⁴ <http://www.handle.net/index.html>; jde o trvalý identifikátor, který je používán např. v DSpace, viz třeba <http://hdl.handle.net/10084/78199>; byl vyvinut v rámci aktivit Corporation for National Research Initiatives (CNRI), <http://www.cnri.reston.va.us/>

⁷⁵ ARK: Archival Resource Key, <https://wiki.ucop.edu/display/Curation/ARK>

⁷⁶ PubMed Unique Identifier, jedinečný identifikátor záznamu dokumentu v bázi dat PubMed (Medline)

⁷⁷ http://www.ifpi.org/content/section_resources/isrc.html

⁷⁸ <http://www.ismn-international.org/>

⁷⁹ http://www.techstreet.com/standards/ISO/10444_1994?product_id=223878

⁸⁰ <http://www.iswc.org/>

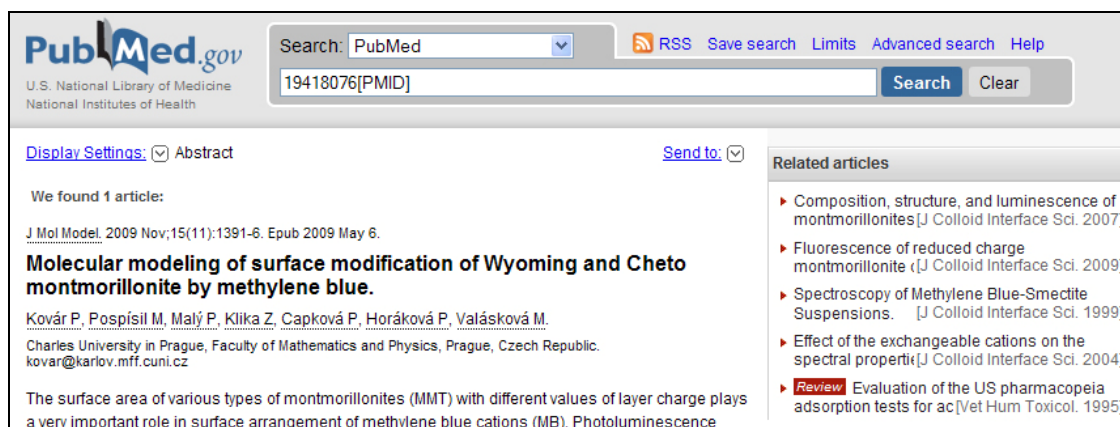
⁸¹ <http://www.isan.org/>

- **ISTC** – International Standard Text Code, mezinárodní standardní kód pro textová díla⁸²

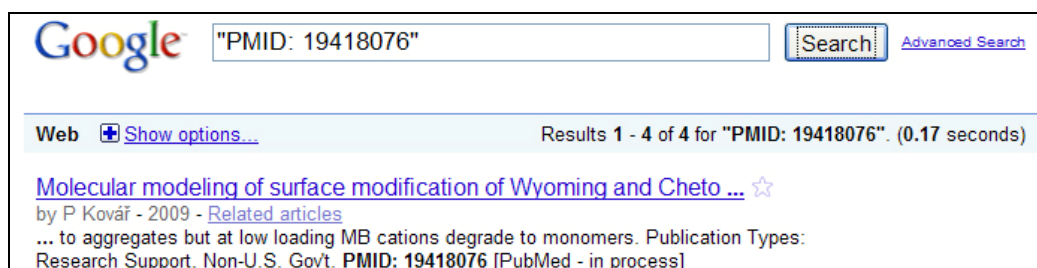
Zdroj: PubMed, U. S. National Library of Medicine⁸³

Obrázek 23 Ukázka výsledků vyhledávání v PubMed; stručný záznam obsahuje identifikátor PMID

Zdroj: PubMed, U. S. National Library of Medicine

Obrázek 24 Identifikátor PMID je možné využít pro vyhledání záznamu dokumentu v PubMed...

Zdroj: Google, ©2010 Google

Obrázek 25 ...i v Google...

⁸² http://www.niso.org/apps/group_public/download.php?document_id=1547

⁸³ <http://www.nlm.nih.gov/>

Your query: PMID(19418076) [Edit](#) [Save](#) [Save as Alert](#) [RSS](#) [Search History](#)

Refine Results [Close](#)

Source Title	Author Name	Year	Affiliation	Subject Area
☐ Journal of Molecular Modeling (1)	☐ Čapková, P. (1) ☐ Horáková, P. (1) ☐ Klika, Z. (1) ☐ Kovar, P. (1) ☐ Maly, P. (1)	☐ 2009 (1)	☐ Charles University in Prague Faculty of Mathematics and Physics (1) ☐ Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava (1)	☐ Chemical Engineering (1) ☐ Chemistry (1) ☐ Computer Science (1)

Display 5 [Limit to](#) [Exclude](#) [Add categories](#)

Results: 1 [Show all abstracts](#) Search within results [Go](#)

[Output](#) [Citation tracker](#) [Add to list](#) [Download](#) [References](#) [Cited by](#) Select: ☐ All ☐ Page
 Page 1 of 1 [Go](#)

Document (sort by relevance)	Author(s)	Date	Source Title	Cited By
1. ☐ Molecular modeling of surface modification of Wyoming and Cheto montmorillonite by methylene blue Abstract + Refs View at Publisher Show Abstract	Kovář, P., Pospíšil, M., Malý, P., Klika, Z., Čapková, P., Horáková, P., Valášková, M.	2009	Journal of Molecular Modeling 15 (11), pp. 1391-1396	0

Zdroj: Scopus®, © 2010 Elsevier B.V. All rights reserved.

Obrázek 26 ...a také v bibliografických bázích dat, např. v bázi dat Scopus...

DSpace™ [O softwaru DSpace](#)

Prohledat DSpace [Hledat](#)

Rozšířené hledání [Domů](#)

Procházet:

- [Komunita a kolekce](#)
- [Názvy](#)
- [Autory](#)
- [Podle data](#)

Přihlášení:

- [Odběr novinek](#)
- [Můj DSpace](#) Autorizování uživatelů
- [Úprava profilu](#)
- [Nápověda](#)
- [Q DSpace](#)

K citaci nebo jako odkaz na tento záznam použijte identifikátor: <http://hdl.handle.net/10084/78199>

Název: Preparation of novel organovermiculites with antibacterial activity using chlorhexidine diacetate

Autor: Holešová, Sylva
Valášková, Marta
Plevová, Eva
Pazdziora, Erich
Matějová, Kateřina

Citace zdrojového dokumentu: Journal of colloid and interface science. 2010, vol. 342, issue 2, s. 593-597.

Abstrakt: The novel antibacterial organovermiculites with different mass ratios of chlorhexidine diacetate (CA) were successfully prepared by ion exchange reactions. The resultant organovermiculites were characterized using X-ray diffraction (XRD), Fourier transform infrared spectroscopy (FTIR) and thermal properties of prepared organovermiculites were investigated by simultaneous thermogravimetry (TG) and differential thermal analysis (DTA). The antibacterial activity of prepared organovermiculites against Enterococcus faecalis, Escherichia coli and Pseudomonas aeruginosa was evaluated by finding minimum inhibitory concentration (MIC). Antibacterial studies showed that the organovermiculites strongly inhibited the growth of variety of microorganisms.

URI: <http://hdl.handle.net/10084/78199>

doi: 10.1016/j.jcis.2009.10.051

ISSN: 0021-9797

Dostupné na: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jcis.2009.10.051>

Vyskytuje se v kolekcích: [Publikační činnost akademických pracovníků VŠB-TUO](#)
[Publikační činnost akademických pracovníků Centra nanotechnologií-CNT \(9360\)](#)
[Journal of Colloid and Interface Science](#)

Zdroj: DSpace na VŠB-TU Ostrava⁸⁴

Obrázek 27 Open source software DSpace⁸⁵, nástroj pro budování repozitářů elektronických dokumentů, využívá trvalý identifikátor systému Handle (hdl)⁸⁶; v záznamu na obrázku z repozitáře DSpace na VŠB-TUO je to hdl:10084/78199; identifikátor hdl využívá směrovací server (hdl resolver) <http://hdl.handle.net/>

⁸⁴ <http://dspace.vsb.cz/>

⁸⁵ <http://www.dspace.org/>

⁸⁶ <http://www.handle.net/introduction.html>; viz též The Handle System Quick Facts, <http://www.handle.net/factsheet.html>

5.5 Systém ISBN

Mezinárodní standardní číslo knihy (International Standard Book Number) definuje mezinárodní norma, převzatá jako ČSN ISO:

ČSN ISO 2108 (01 0189). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo knihy (ISBN)*. Praha : Český normalizační institut, 2006. 21 s.

ISBN je číslo, které mezinárodně identifikuje každou knihu (nebo každou brožuru nebo každé vydání knihy) určitého nakladatele (vydavatele).

Význam ISBN spočívá v jednotné, jednoznačné, mezinárodně srozumitelné a mezinárodně využitelné identifikaci knih.

Systém mezinárodního standardního číslování knih je založen na 9místném kódu SBN (Standard Book Numbering⁸⁷), který vytvořil v roce 1966 prof. Gordon Foster z Trinity College v Dublinu. Koncem 60. let 20. století se ve Velké Británii rozšířil nejdříve jako národní systém (používán byl do roku 1974), postupně již jako mezinárodní systém začal být využíván celosvětově. Od svého potvrzení Mezinárodní organizací pro normalizaci ISO⁸⁸ v roce 1970, kdy byla vydána mezinárodní norma ISO 2108⁸⁹, se systém ISBN stal nepostradatelnou součástí celosvětového knižního obchodu a také velmi důležitým prvkem záznamů v knihovních katalozích⁹⁰, neboť jako jedinečný údaj doprovází knihu od jejího vzniku celým dodavatelským a distribučním řetězcem. Systém ISBN je klíčovým systémem pro objednávky, usnadňuje správu autorských práv i sledování údajů o prodeji.

Zodpovědnost za koordinaci systému ISBN v mezinárodním měřítku převzala Mezinárodní agentura ISBN⁹¹ se sídlem v Londýně (původně působila v Berlíně v rámci Staatsbibliothek zu Berlin). V současné době se systému ISBN účastní okolo 200 zemí.

⁸⁷ FOSTER, F. G. Standard numbering in the book trade, <http://www.informaticsdevelopmentinstitute.net/isbn1966.rtf>

⁸⁸ International Organization for Standardization

⁸⁹ ISO 2108:1970, ISO 2108:1978, ISO 2108:1992, ISO 2108:2005, Information and documentation – International Standard Book Number (ISBN)

⁹⁰ ISBD (M) : International Standard Bibliographic Description for Monographic Publications, [kap.] 8, Standard number (or alternative) and terms of availability area, s. 56, http://www.ifla.org/files/cataloguing/isbd/isbd-m_2002.pdf

⁹¹ International ISBN Agency, <http://www.isbn-international.org/>

Agentura každoročně vydává prostřednictvím firmy De Gruyter Saur v tištěné i elektronické verzi (na CD-ROM⁹²) mezinárodní adresář nakladatelů registrovaných v systému ISBN. Publishers' International ISBN Directory. Poslední verze adresáře obsahuje informace o zhruba 950 000 nakladatelích.

5.5.1 10místné ISBN (ISBN-10)

Systém ISBN do konce roku 2006 používal desetimístné číslo ISBN k jednoznačné identifikaci knih (neperiodických publikací). Toto 10místné číslo bylo rozděleno do čtyř částí:

1. identifikátor skupiny (tj. národní, geografická, jazyková nebo jiná ustálená skupina),
2. identifikátor vydavatele nebo výrobce,
3. identifikátor titulu,
4. kontrolní číslice.

První tři části 10místného ISBN mají proměnlivou délku. Jednotlivé části čísla ISBN jsou od sebe oddělena spojovníky nebo mezerou. Součástí mezinárodního čísla knihy jsou rovněž písmena ISBN.

PŘÍKLADY ISBN-10

- **ISBN 0-7821-4184-6** (Cascading style sheets : the designer's edge),
- **ISBN 80-86815-03-X** (Eric Meyer o CSS - ovládněte kaskádové styly!)
- **ISBN 0-7357-1073-2** (Taking your talent to the Web : a guide for the transitioning designer)

Zdroj: Google⁹³, ©2010 Google

Obrázek 28 Že ISBN „funguje“ i prostřednictvím Google si můžete vyzkoušet sami; aby informace o knize byly mezi prvními odkazy ve výsledku hledání, je nutné vložit údaj ISBN jako frázi, tzn. do uvozovek.

⁹² Publishers' International ISBN Directory PLUS™; aktualizace jednou za rok, současná verze 14th edition 2009-2010 (ISBN 978-3-598-40983-7); tištěný ekvivalent: Publishers' International ISBN Directory, 36th edition, 2010. ISBN 978-3-598-21595-7.

⁹³ <http://www.google.com/>

Details	
Document Type:	Book
All Authors / Contributors:	Eric A Meyer
	Find more information about: <input type="text" value="Eric A Meyer"/> <input type="button" value="Go"/>
ISBN:	073571245X 9780735712454
OCLC Number:	50768588
Notes:	Includes index.
Description:	xix, 322 p. : col. ill. ; 26 cm.

Zdroj: WorldCat, Copyright © 2001-2010 OCLC. All rights reserved

Obrázek 29 V souborném katalogu WorldCat je údaj o ISBN zařazen v detailech záznamu knihy; jsou zde uváděna všechna ISBN, způsob zápisu ISBN je bez mezer či spojovníků; vyhledávání však funguje i se zápisem se spojovníky: 0-7357-1245-X (*s mezerami ovšem nikoliv!*)

ISBN 978-3-16-148410-0

A 13-digit ISBN, 978-3-16-148410-0, as represented by an EAN-13 bar code.

The **International Standard Book Number**, or **ISBN**, is a unique^[1], numeric commercial book identifier based upon the 9-digit Standard Book Numbering (SBN) code created by Gordon Foster, now Emeritus Professor of Statistics at Trinity College, Dublin,^[2] for the booksellers and stationers W.H. Smith and others in 1966.^[3]

The 10-digit ISBN format was developed by the International Organization for Standardization and was published in 1970 as international standard ISO 2108. (However, the 9-digit SBN code was used in the United Kingdom until 1974.) Currently, the ISO's TC 46/SC 9 is responsible for the ISBN.

ISBN 817525766-0

The parts of a 10-digit ISBN and the corresponding EAN-13 and barcode. Note the dif-

Zdroj: Docstoc⁹⁴, © Docstoc 2010. All rights reserved.

Obrázek 30 Na obrázcích z dokumentu o ISBN⁹⁵ je názorně ukázáno složení 13místného ISBN, včetně jeho vyjádření v čárovém kódu EAN

⁹⁴ <http://www.docstoc.com/>

⁹⁵ <http://www.docstoc.com/docs/6090670/ISBN>

5.5.2 13místné ISBN (ISBN-13)

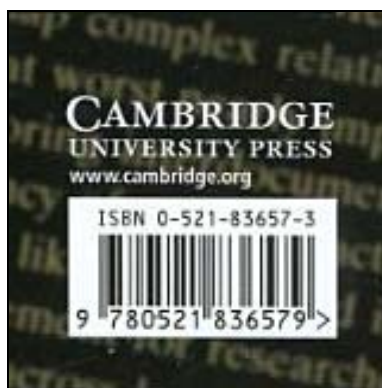
Vzhledem k tomu, že původní systém desetimístných ISBN již nepostačoval, **od 1. 1. 2007 přešel celý systém ISBN na 13místné číslo ISBN**. Ve všech knihách vydaných po tomto datu proto musí být uváděno 13místné ISBN.

Můžete se tak setkat s dvojím číslováním téže publikace (např. v elektronickém knihkupectví Amazon): ISBN-13: 978-3-598-40897-7, ISBN-10: 3-598-40897-8.

13místné ISBN tvoří:

1. 3číselný prefix, který identifikuje knihu jako produkt (v současné době 978; po vyčerpání bloku čísel v rámci prefixu 978 dojde ke změně prefixu na 979⁹⁶),
2. 9číselné „základní“ číslo,
3. kontrolní číslice vypočítaná z předchozích 12 číslic; ta potvrzuje platnost celého čísla.

13místné ISBN je totožné s 13místným kódem EAN zvaným též „Bookland“, který se používá při převodu ISBN do čárového kódu.

Zdroj: Zadní strana obálky knihy *The Text Mining Handbook*⁹⁷

Obrázek 31 Na zadní straně obálky knihy z produkce nakladatelství Cambridge University Press najdeme ještě 10místné ISBN umístěné nad čárovým kódem EAN, které je zde rovněž uvedeno v textové podobě; kód EAN je shodný s 13místným ISBN; je možné si to vyzkoušet vyhledáváním prostřednictvím údaje 9780521836579 např. v Amazonu

⁹⁶ První prefix 979 byl přidělen ve Francii, viz <http://www.isbn-international.org/news/view/25>.

⁹⁷ <http://www.cambridge.org/uk/catalogue/catalogue.asp?isbn=9780521836579&ss=cop>

Zdroj: Amazon.com⁹⁸ © 1996-2010, Amazon.com, Inc.

Obrázek 32 Prostřednictvím kódu EAN byla v Amazonu skutečně vyhledána kniha *The Text Mining Handbook*

Vzhledem k tomu, že ISBN slouží především potřebám knižního obchodu, tedy např. i obchodu s použitými knihami apod., využívá se 13místné ISBN i pro knihy, které byly vydány před 1. lednem 2007. V knihách je tedy uvedeno jen 10místné ISBN, ale v nejrůznějších systémech registrujících knihy (knihkupectví, knihovní katalogy apod.) je i u těchto starších publikací uvedeno nově vypočítané 13místné ISBN.

PŘÍKLAD

Kniha s názvem *Bacon : Portraits and Self-Portraits*⁹⁹ měla původně přiděleno toto standardní číslo: ISBN 0-500-09266-4; v současnosti má pro účely prodeje nové 13místné ISBN: ISBN 978-0-500-09266-8, které je skutečně shodné s kódem EAN: 9780500092668 (viz obr. 33).

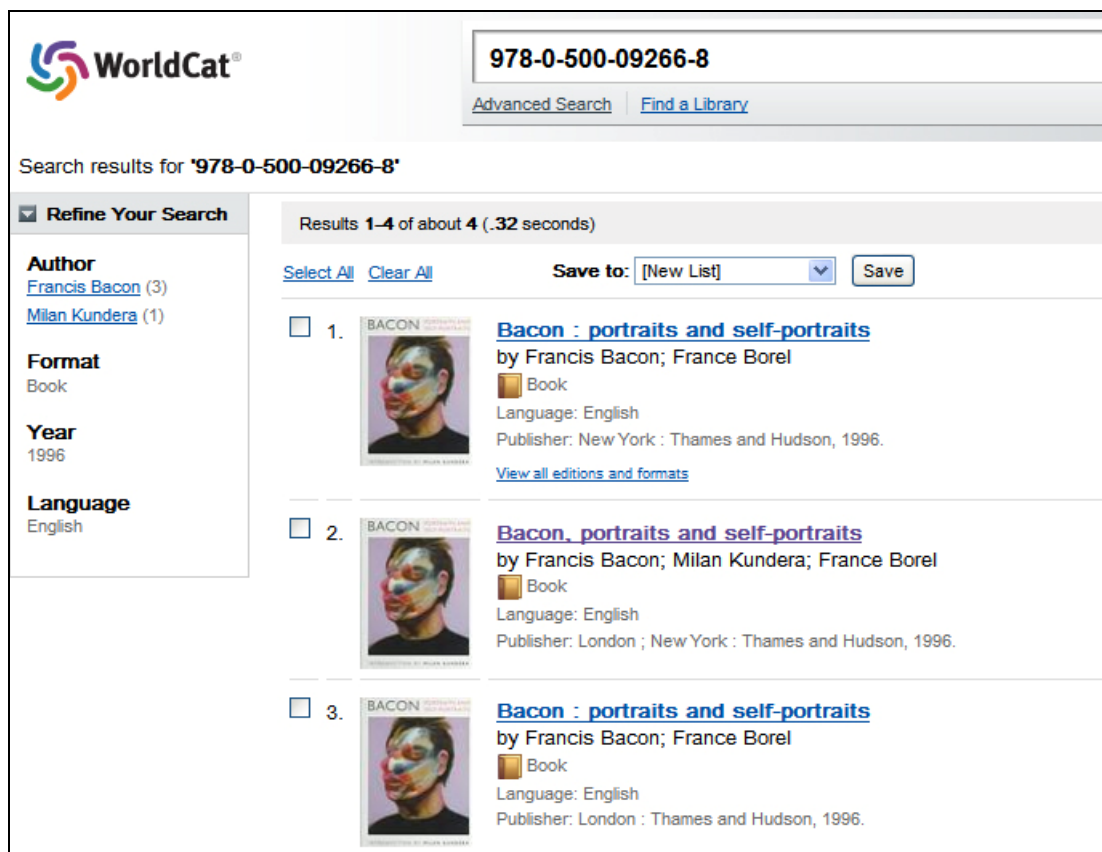
Zdroj: Zadní strana obálky knihy *Bacon : portraits and self-portraits*

Obrázek 33 ISBN a kód EAN na zadní straně obálky knihy z produkce nakladatelství Thames & Hudson¹⁰⁰

⁹⁸ <http://www.amazon.com/>

⁹⁹ <http://www.worldcat.org/title/bacon-portraits-and-self-portraits/oclc/36221908>

¹⁰⁰ <http://www.thamesandhudson.com/>

Zdroj: WorldCat, Copyright © 2001-2010 OCLC. All rights reserved

Obrázek 34 Prostřednictvím 13místného ISBN je možné v souborném katalogu knihoven WorldCat vyhledat záznamy knihy vydané v roce 1996, tedy v době, kdy bylo knize v souladu s tehdy platnou normou přiděleno pouze 10místné ISBN

Znáte-li 10místné ISBN, můžete si snadno zjistit ISBN 13místné. Pro tento účel je možné využít např. konvertor Mezinárodní agentury pro ISBN¹⁰¹. Většina systémů je dnes schopná pracovat s oběma ISBN (např. elektronická knihkupectví Amazon nebo souborný katalog WorldCat). Tyto systémy jsou schopny pracovat s ISBN se spojovníky i bez nich. Některé knihovní katalogy však pracují výhradně s ISBN uvedeným podle normy, tj. s mezerou nebo spojovníkem mezi jednotlivými částmi ISBN¹⁰². Pokud byste použili pro vyhledávání údaj ISBN převzatý např. z knihkupectví Amazon, kde je uváděno ISBN takto: 0130428981, pak by výsledek vyhledávání nebyl úspěšný, přestože se záznam hledané knihy v katalogu vyskytuje. Je proto vždy dobré zkusit hledání ještě jiným způsobem, nejlépe podle názvu. Není dnes problémem takový údaj překopírovat z jednoho zdroje do druhého. Strukturu údajů

¹⁰¹ ISBN-13 Converter (International ISBN Agency), <http://www.isbn-international.org/ia/isbncvt>

¹⁰² Např. v katalogu ÚK VŠB-TUO, <http://tinweb.vsb.cz/>, je nutné použít údaj o ISBN se spojovníky: 0-13-042898-1.

v ISBN je nutné znát i pro zjištění 13místného (nebo 10místného) ISBN v konvertoru Mezinárodní agentury pro ISBN. Bohužel „rozložení“ ISBN na jednotlivé části není úkol pro běžného uživatele snadno splnitelný, vzhledem k tomu, že jednotlivé položky ISBN mohou mít rozdílný počet číslic v závislosti na velikosti produkce nakladatele. Vzhledem, že informační zdroje, jako např. Publishers' International ISBN Directory¹⁰³, nejsou volně přístupné, je v případě potřeby nutné buď kontaktovat knihovníka, nebo zvolit pro identifikaci (lokalizaci) knihy jiný údaj.

5.5.3 ISBN a Česká republika

V České republice (ČR) je systém ISBN zaveden od 1. 1. 1989 (tehdy ještě v bývalém Československu). Národní agentura ISBN ČR působí v rámci Národní knihovny ČR¹⁰⁴. Produktem provozu systému je přidělení čísel ISBN jednotlivým titulům národní produkce, tvorba bází dat NAK a ISN¹⁰⁵ (adresář nakladatelů a ohlášené knihy).

Účast nakladatelů v systému ISBN není v ČR povinná. Vzhledem k tomu, že se v tehdejším Československu systém ISBN začal využívat až v roce 1989, nejsou české knihy vydané před tímto datem standardním číslem vybaveny¹⁰⁶.

Základním dokumentem, jímž se řídí využívání systému ISBN v ČR, je norma ČSN ISO 2108. *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo knihy (ISBN)*. Ta určuje, co je číslo ISBN, jakým dokumentům bude, resp. nebude přidělováno, z jakých částí se číslo ISBN skládá a kde má být v knize umístěno. Pomůckou pro uživatele je Příručka uživatele systému ISBN-13¹⁰⁷.

5.5.4 Hlavní oblasti využití ISBN

ISBN slouží především:

¹⁰³ <http://www.isbn-international.org/page/directory>

¹⁰⁴ Národní knihovna ČR, služby pro vydavatele, http://www.nkp.cz/pages/page.php3?nazev=Pro_vydavatele&submenu2=87

¹⁰⁵ bází dat NAK a ISN, <http://sigma.nkp.cz:4505/F/>

¹⁰⁶ Na to je potřeba myslet při zpracování bibliografických citací. Pokud citovanému dokumentu nebylo ISBN přiděleno, je posledním údajem v bibliografické citaci údaj o rozsahu.

¹⁰⁷ Příručka uživatele systému ISBN-13, 5. přeprac. vyd. Praha : NK ČR, 2006, http://www.nkp.cz/pages/page.php3?page=isbn_obsah.htm

- **knižnímu obchodu** – jeho prostřednictvím lze knihy objednávat a vést skladovou agendu,
- **nakladatelům** – pro kontrolu vlastní produkce a pro vedení skladu,
- **knihovnám** – pro jednoznačnou identifikaci titulu v bibliografických a katalogizačních databázích; je nejspolehlivějším vyhledávacím prvkem, ale také třeba pro potřeby (mezinárodních) meziknihovních výpůjčních služeb.

5.6 ISSN

Mezinárodní standardní číslo seriálových publikací (International Standard Serial Number) definuje mezinárodní norma, převzatá jako ČSN ISO:

ČSN ISO 3297 (01 0187). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo seriálových publikací (ISSN)*. Praha : Český normalizační institut, 2000. 10 s.

ISSN je „osmimístné číslo obsahující kontrolní číslici, přidělené seriálové publikaci v síti ISSN, před kterým předchází zkratka ISSN.“¹⁰⁸ Jde o jedinečný identifikátor dané seriálové publikace. ISSN neobsahuje žádné prvky, podle kterých by bylo možné identifikovat zemi nebo vydavatele (tak jako je tomu u ISBN). Při jakékoliv změně seriálové publikace může dojít ke změně ISSN. Změní-li se název seriálové publikace, dochází k přidělení nového ISSN vždy.

PŘÍKLAD

Acta metallurgica, vol. 1 (1953) – vol. 37 (1988): ISSN 0001-6160; **nový název:** *Acta metallurgica et materialia*, vol. 38 (1989) – vol. 43 (1995): ISSN 0956-7151; **nový název:** *Acta materialia*, vol. 44 (1996) – současnost: ISSN 1359-6454¹⁰⁹

ISSN je přidělováno tradičním tištěným i elektronickým (online, na CD-ROM) seriálovým publikacím.

PŘÍKLAD

Chorvatský časopis **Metalurgija**¹¹⁰ má přidělena tři ISSN:

¹⁰⁸ ČSN ISO 3297, s. 5

¹⁰⁹ <http://www.sciencedirect.com/science/journal/13596454>; údaj ISSN je v tomto případě využit v adrese (URL) časopisu na serveru nakladatelství Elsevier ScienceDirect, viz číselný údaj za posledním lomítkem: 13596454

¹¹⁰ http://public.carnet.hr/metalurg/Metalurgija/Index_ENG.htm

- online verze: ISSN 1334-2576,
- CD-ROM verze: ISSN 1334-2584,
- tištěná verze: ISSN 0543-5846.

Seriálová publikace je publikace vydávaná v částech po sobě následujících, které mají obvykle číselné nebo chronologické označení bez předem ukončené doby vydávání.

ISSN může být přiděleno novinám, magazínům, vědeckým časopisům, sborníkům z konferencí¹¹¹ aj. odborných akcí, edičním řadám a dalším tzv. pokračujícím zdrojům, např. ročenkám¹¹².

V síti ISSN je každé seriálové publikaci přidělen **klíčový název** (angl. *key title*) podle pravidel uvedených v Manuálu ISSN¹¹³. Číslo ISSN jsou vytvářena a šířena Mezinárodním centrem ISSN (ISSN International Centre¹¹⁴) se sídlem v Paříži. Produktem systému je mezinárodní databáze ISSN – **ISSN Register** zpřístupňovaná online¹¹⁵.

Síť ISSN je tvořena národní středisky ISSN (nejsou v každé zemi). **České národní středisko ISSN** je součástí Národní technické knihovny¹¹⁶. Toto pracoviště přiděluje ISSN tištěným i elektronickým seriálovým publikacím vydávaným na území ČR. Buduje rovněž **Českou národní databázi ISSN**¹¹⁷, volně přístupný informační zdroj, ve kterém lze zjišťovat informace o seriálových publikacích vydávaných v ČR, kterým bylo přiděleno ISSN.

¹¹¹ Sborník z konference může tedy mít jak ISBN, tak ISSN. ISBN je přiděleno jednotlivé knize v rámci edice, zatímco ISSN identifikuje tuto pokračující edici jako celek, vztahuje se k názvu edice. Např. sborník z konference s názvem BioMEMS and Nanotechnology II má ISBN 0-8194-6067-2, současně je však vydáván v edici (series) *Proceedings of SPIE*, která má ISSN 1605-7422; uvedený sborník má v rámci edice pořadové číslo svazku (volume) 6036; viz <http://dx.doi.org/10.1117/12.639034>; viz též obr. 35

¹¹² *Statistická ročenka České republiky* má přiděleno ISSN 1211-4812, ale jednotlivé ročenky mají rovněž vlastní ISBN; *Statistická ročenka České republiky 2000* má dokonce dvě ISBN, neboť má dva vydavatele: ISBN 80-7183-218-9 (Scientia, Praha) a ISBN 80-7223-343-2 (ČSÚ, Praha); *Statistická ročenka České republiky 2009* má ISBN 978-80-250-1948-1

¹¹³ <http://www.issn.org/2-23364-ISSN-Manual.php>

¹¹⁴ <http://www.issn.org/>

¹¹⁵ <http://www.issn.org/2-22639-The-ISSN-Register.php>; jde o komerční informační zdroj přístupný na základě předplatného

¹¹⁶ <http://www.techlib.cz/cs/issn/>

¹¹⁷ http://aleph.techlib.cz/F/?func=find-b-0&local_base=stk02

PŘÍKLADY ISSN

- *The Journal of Strain Analysis for Engineering Design*: ISSN 0309-3247 (Print), ISSN 2041-3130 (Online); <http://journals.pepublishing.com/content/119785>
- *Journal of Manufacturing Science and Engineering*: ISSN 1087-1357, eISSN: 1528-8935; <http://scitation.aip.org/ASMEJournals/Manufacturing/>
- *Rock Mechanics and Rock Engineering*: ISSN 0723-2632 (Print) 1434-453X (Online); <http://www.springerlink.com/content/1434-453X/>
- *IEICE Transactions on Fundamentals of Electronics, Communications and Computer Sciences*: ONLINE ISSN 1745-1337, PRINT ISSN: 0916-8508; http://www.jstage.jst.go.jp/browse/transfun/_vols
- *Chemistry of Materials*: Print Edition ISSN 0897-4756, Web Edition ISSN 1520-5002; <http://pubs.acs.org/page/cmater/about.html>

PT S
 AU Nguyen, NT
 Huang, XY
 ED Nicolau, DV
 TI Mixing in microchannels based on hydrodynamic focusing and time-interleaved segmentation: modelling and experiment - art. no. 60360L
SO BIOMEMS AND NANOTECHNOLOGY II
 SE PROGRESS IN BIOMEDICAL OPTICS AND IMAGING
 LA English
 DT Proceedings Paper
 CT Conference on BioMEMS and Nanotechnology II
 CY DEC 12-14, 2005
 CL Brisbane, AUSTRALIA
 SP SPIE, Queensland Univ Technol, USAF Off Sci Res Asian Off Aerosp Res & Dev, Def Sci & Technol Org, Bandwidth Foundry
 -----VYNECHANÁ POLE ABSTRAKT aj. -----
 PU SPIE-INT SOC OPTICAL ENGINEERING
 PI BELLINGHAM
 PA 1000 20TH ST, PO BOX 10, BELLINGHAM, WA 98227-0010 USA
SN 1605-7422
BN 0-8194-6067-2
 J9 PRO BIOMED OPT IMAG
 PY 2006
 VL 6036
 BP L360
 EP L360
 PG 10
 SC Engineering, Biomedical; Nanoscience & Nanotechnology
 GA BEB08
 UT ISI:000236540300016

Zdroj: Web of Science, © 2009 Thomson Reuters

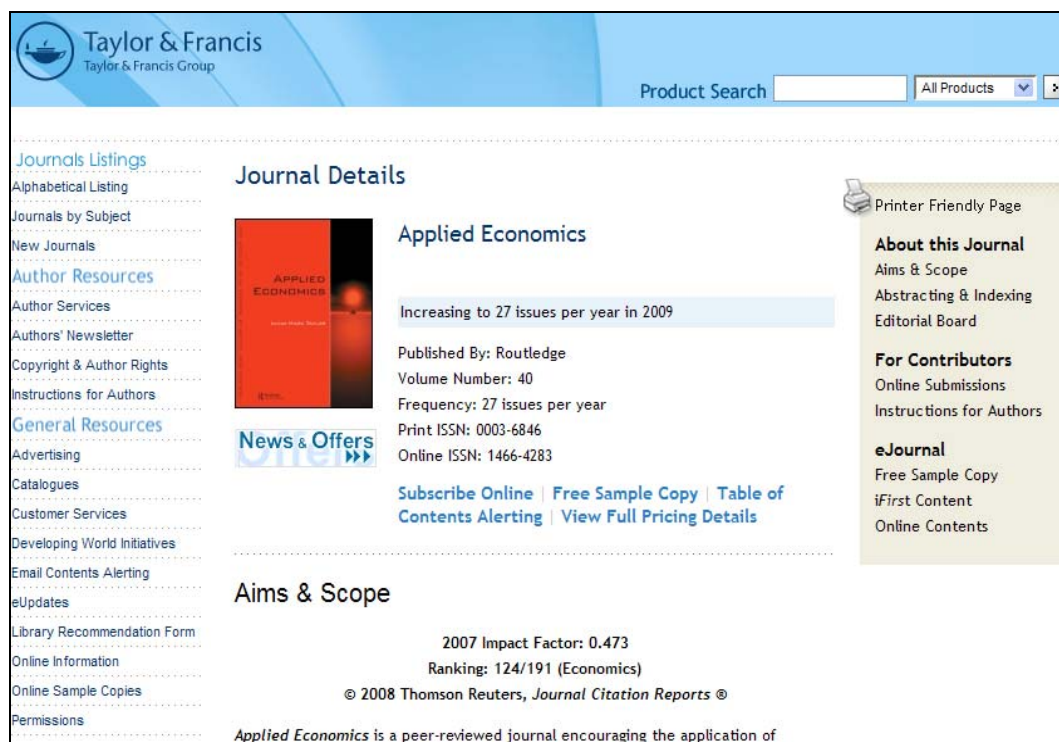
Obrázek 35 Část strukturovaného záznamu příspěvku ze sborníku z konference; tučně zvýrazněná pole SN (ISSN) a BN (ISBN) jsou ukázkou toho, že dokument může mít přiděleny oba identifikátory; viz též vysvětlení v poznámce [111]

5.6.1 Hlavní oblasti využití ISSN

ISSN slouží především:

- **pro výměnu informací** mezi vydavateli seriálových publikací, distributory a knihovnami (např. při realizaci předplatného)¹¹⁸,
- **jako identifikační údaj** v nejrůznějších informačních zdrojích, jehož prostřednictvím je možné identifikovat seriálovou publikaci.

Zdroj: Taylor & Francis, Copyright © 2001-2010 OCLC. All rights reserved

Obrázek 36 Ve webovém katalogu časopisů nakladatelství Taylor & Francis je ISSN nejen uvedeno v základní informaci o časopisu, ale je využito také v URL webové stránky: <http://www.tandf.co.uk/journals/titles/00036846.asp>

5.7 CODEN

CODEN (CODE Number) je jedinečný mezinárodní alfanumerický bibliografický kód vyjadřující název seriálové publikace¹¹⁹, který je využíván jako trvalý identifikátor. Je to šestimístný znak tvořený pěti písmeny (jednoznačná zkratka názvu) a šestým kontrolním znakem, kterým může být i číslice.

¹¹⁸ ISSN se pro potřeby distribuce rovněž může převést do čárového kódu EAN/UCC 13

¹¹⁹ Může být přidělen i monografiím.

CODEN byl původně vyvinut v roce 1963¹²⁰ vědeckou společností ASTM¹²¹ pro vědecké a technické publikace. Po úspěšném rozšíření převzala zodpovědnost za udržování a přidělování identifikátoru CODEN v roce 1975 American Chemical Society (ACS)¹²². CODEN přiděluje primárním dokumentům organizace International CODEN Service (ICS), která působá v rámci ACS.

CODEN pokrývá hlavně oblast vědecké a technické seriálové literatury (viz např. CAPlus Core Journal Coverage List¹²³ nebo norma ASTM E250 - 98(2002) Standard Practice for Use of CODEN¹²⁴).

Fate of polycyclic aromatic hydrocarbons during composting of activated sewage sludge with green waste. Hafidi, M.; Amir, S.; Jouraiphy, A.; Winterton, P.; El Gharous, M.; Merlina, G.; Revel, J.-C. Laboratoire d'Ecologie et Environnement, Departement de Biologie, Faculte des Sciences Semlalia, Marrakech, Morocco. *Bioresource Technology* (2008), 99(18), 8819-8823. Publisher: Elsevier Ltd., **CODEN: BIRTEB** ISSN: 0960-8524. Journal written in English. CAN 150:221055 AN 2008:1075824 CAPLUS (Copyright (C) 2010 ACS on SciFinder (R))

Zdroj: Baze dat Chemical Abstracts, Copyright © 2010 American Chemical Society

Obrázek 37 Bibliografický záznam z báze dat Chemical Abstracts obsahuje řadu identifikátorů, samozřejmě také CODEN časopisu, v němž byl článek publikován

PŘÍKLADY

- Biotechnology Progress: **BIPRET**
- Journal of Power Sources: **JPSODZ**
- Materials and Corrosion: **MTCREQ**
- Materials Science and Technology: **MSCTEP**

¹²⁰ STP329: CODEN for Periodical Titles, doi:10.1520/STP329-EB

¹²¹ American Society for Testing and Materials, <http://www.astm.org/>

¹²² <http://portal.acs.org/portal/acs/corg/content>

¹²³ <http://www.cas.org/expertise/cascontent/caplus/corejournals.html>

¹²⁴ <http://www.astm.org/Standards/E250.htm>

Ogneupory i Tekhnicheskaya Keramika
Issue 5, 2000, Pages 30-33

ISSN: 03697290
CODEN: OGNPA
Document Type: Article
Source Type: Journal

Output Bookmark Add to list Download

Magnesites from southern Ural region are raw materials for 'Kombinat Magnezit' company

Afonin, Yu.A.

Kombinat Magnezit, Satka, Russian Federation

Abstract

Deposits of magnesites in southern Ural region have been considered. Magnesites are utilized for manufacturing the refractory materials applied during production of steel and other metals. Results of analysis of the deposits have shown that they

Zdroj: Scopus®, © 2010 Elsevier B.V. All rights reserved.

Obrázek 38 Pokud má časopis přidělen CODEN, je tento údaj součástí záznamu např. i v bázi dat Scopus (viz údaje vlevo nahoře nad názvem článku); dá se tedy např. použít pro rychlé vyhledání záznamů článku z daného zdroje

CASSI **CAS Source Index (CASSI) Search Tool**

Search | About | Contact Us | Help | CAS | American Chemical Society

CAS Source Index (CASSI) Search Tool

The CAS Source Index (CASSI) Search Tool is an online resource intended to support researchers and librarians who need accurate bibliographic information. Use this free tool to quickly identify or confirm journal titles and abbreviations for publications indexed by CAS since 1907, including serial and non-serial scientific and technical publications.

Save time and effort. Locate the bibliographic details you need quickly and easily. Search by Title, Abbreviation, CODEN, ISBN, or ISSN. Note that there is a limit of 50 answers per search, so it is recommended that you make your search as specific as possible.

Select Search Option Search Tips

Select Search Option
Title or Abbreviation
CODEN
ISBN
ISSN

☐ Exact match

Zdroj: CAS Source Index¹²⁵, © 2009 American Chemical Society All Rights Reserved

Obrázek 39 CODEN i některé další údaje o zdrojovém dokumentu lze zjistit ve volně přístupném nástroji CAS Source Index

¹²⁵ CASSI, <http://cassi.cas.org/search.jsp>

CAS Source Index (CASSI) Search Result	
Displaying Record for Publication: <i>Werkstoffe und Korrosion</i>	
Entry Type	Changed Title Serial
Title	Werkstoffe und Korrosion
Abbreviation	Werkst. Korros.
CODEN	WSKRAT
ISSN	0043-2822
Former Title Note	Supersedes
Former Title	Archiv fuer Metallkunde
Language of Text	German
Summaries In	German
History	v1 Jan. 1950-v45 n12 Dec. 1994
Successor Title Notes	Changed to
Successor Title(s)	Materials and Corrosion
Publisher Name	VCH Verlagsgesellschaft mbH

Zdroj: CAS Source Index, © 2009 American Chemical Society All Rights Reserved

Obrázek 40 Údaje o časopisu *Werkstoffe und Korrosion* v CAS Source Index

5.8 SICI – Serial Item and Contribution Identifier

Identifikátor SICI¹²⁶

- pokrývá širokou škálu seriálů bez ohledu na fyzický formát (nosič); krátký, ale jednoznačný, odvoditelný z citace nebo ze zdrojového dokumentu; je založen na existujícím standardu (ISSN) – je jeho součástí
- je určen pro jednoznačnou identifikaci buď čísla časopisu, nebo příspěvku v něm
- příklad: 0095-4403(199502/03)21:3<12:WATIIB>2.0.TX;2-J
- příklad použití v bázi dat ANL¹²⁷ Národní knihovny ČR: (článek s názvem *Jiří Černý: Byla naší nejlepší zpěvačkou*) 1210-1168(20041208)15:285[C/8:URN:NBN:cz-nkMF20041208040061]3.0.CO;2-W

¹²⁶ ANSI/NISO Z39.56-1996 Version 2 – SICI : Serial Item and Contribution Identifier Standard

¹²⁷ ANL – Články v českých novinách, časopisech a sbornících,
http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-a&local_base=anl

001	an2004abde000307
003	CZ-PrNK
005	20041209000000.0
007	ta
008	041209e20041208xr-a-----000-0-cze--
0244	1a 1210-1168(20041208)15:285[C/8:URN:NBN:cz-nkMF20041208040061]3.0.CO;2-W 12 sici 19 URN:NBN:cz-nkMF20041208040061
040	1b cze 1c MaFra 1d ANOPRESS 1d ABA001 19 2
043	1a e-xr--
080	1a (437.3) 12 MRF
080	1a 785.16 12 MRF
080	1a 78.71.1 12 MRF
1001	1a Černý, Jiří, 1d 1936 ún.25.- 17 jk01021569
24510	1a Jiří Černý: Byla naší nejlepší zpěvačkou / 1c Jiří Černý
2460	1a Kultura
300	1b 1 il.

Zdroj: Báze ANL, © Národní knihovna České republiky

Obrázek 41 ANL – Úplné zobrazení záznamu ve formátu MARC, údaj SICI viz pole **0244**

5.9 DOI – Digital Object Identifier

Digital Object Identifier je URN (Uniform Resource Name). Je to jedinečný a stálý identifikátor přidělený digitálnímu objektu registrační agenturou. Identifikuje pouze jedinou entitu. Není závislý na umístění digitálního objektu, tedy na konkrétním serveru.

Jedná se o strojově čitelný identifikátor umožňující komunikaci mezi různými systémy. DOI může obsahovat další identifikátor (např. ISBN, ISSN¹²⁸), což je jeden ze znaků jeho interoperability¹²⁹. Kromě řady dalších funkcí je nástrojem, který usnadňuje nakládání s digitálními objekty i z pohledu duševního vlastnictví.

Identifikátory DOI jsou dnes běžně přidělovány časopiseckým článkům v jejich elektronických verzích, ale mohou být a jsou využity pro jakékoliv objekty umístěné na síti. Přidělování těchto identifikátorů je svěřeno registračním organizacím¹³⁰, které zastřešuje a řídí International DOI Foundation (IDF)¹³¹.

Využití DOI je mnohostranné. V té nejjednodušší podobě slouží DOI k přesměrování na URL. Jednou z hlavních výhod odkazování na digitální objekt prostřednictvím DOI je stálost tohoto identifikátoru. To umožňuje snadno a bez jakéhokoliv přerušení integrovat objekty,

¹²⁸ např. v DOI pro články v časopisu *Geochemical Transactions* je využíváno číslo ISSN 1467-4866 přidělené tomuto časopisu: doi:10.1186/1467-4866-10-12

¹²⁹ schopnost systémů vzájemně si poskytovat služby a účinně spolupracovat, mj. i díky využívání stejných standardů

¹³⁰ například TIB Hannover: DOI Registration Agency, <http://www.tib-hannover.de/en/the-tib/doi-registration-agency/>; Registration Agencies, http://www.doi.org/registration_agencies.html

¹³¹ <http://www.doi.org/>

jimž byl DOI přidělen, do nových služeb. Stačí pouze aktualizovat adresy (URL), kdykoliv dojde k přemístění na jiný server.

Nástrojem pro zjišťování aktuálního umístění digitálních objektů je systém Handle¹³². Společně s DOI a URL jsou v rejstříku uložena i metadata popisující daný digitální objekt, případně různé formáty, ve kterých je zveřejněn (HTML, PDF, XML) či jeho další umístění na síti. To umožňuje přesměrování uživatele na datový formát či server, kterým dává on sám přednost. Využívání DOI je základem vzájemného propojení digitálních objektů prostřednictvím citací v rámci spolupráce nakladatelů, kteří jsou členy systému CrossRef¹³³.

STRUKTURA DOI

- doi:10.xxxx/yyyyyy – všechny identifikátory doi začínají číslem 10, za ním následuje prefix a po lomítku sufix
- prefix 10.xxxx – přiděluje International DOI Foundation, resp. registrační agentura; označuje vydavatele (např. 10.1135)
- sufix yyyyyyy – určuje si sám vydavatel (např. cccc20081045)
- doi:10.1135/cccc20081045¹³⁴

PŘÍKLADY

- **článek z časopisu:** 10.1016/j.jcis.2007.10.060¹³⁵
- **kniha:** 10.1002/3527609350¹³⁶
- **kapitola z knihy:** 10.1002/047144409X.ch4¹³⁷

¹³² The Handle System, <http://www.handle.net/>

¹³³ <http://www.crossref.org/index.html>

¹³⁴ *Collect. Czech. Chem. Commun.* 2008, vol. 73, issue 8, s. 1045-1060.

¹³⁵ *J. Colloid Interface Sci.* 2008, vol. 319, issue 1, s. 19-24.

¹³⁶ TOLMAN, William B. *Activation of Small Molecules Organometallic and Bioinorganic Perspectives* [online]. Weinheim : Wiley-VCH, 2006. Dostupná z: <<http://dx.doi.org/10.1002/3527609350>>. ISBN 9783527609352.

¹³⁷ Yang, R. T. *Adsorbents Fundamentals and Applications*. [online]. Hoboken : Wiley-Interscience, 2003, Chapter 4, Pore Size Distribution. Dostupná z: <<http://dx.doi.org/10.1002/047144409X.ch4>>. ISBN 9780471444091.

5.9.1 Užitečné nástroje

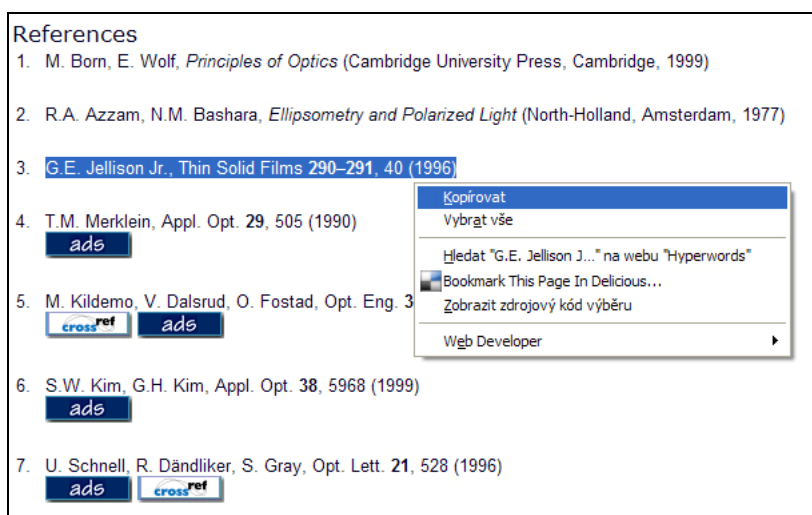
DOI server (DOI resolver): znáte-li DOI digitálního dokumentu, můžete se k němu dostat jeho prostřednictvím s využitím serveru <http://dx.doi.org>¹³⁸; stačí za URL serveru připojit DOI konkrétního dokumentu; např. <http://dx.doi.org/10.1051/epjap:2008089>¹³⁹

DOI Lookup: umožňuje vyhledat DOI elektronického dokumentu prostřednictvím známých metadat na adrese:

- <http://www.crossref.org/guestquery/>

Simple Text Query Version 1.3: testovací verze tohoto nástroje umožňuje využít bibliografické údaje ze soupisu literatury (references) pro zjištění DOI citovaného článku (samozřejmě, bylo-li mu přiděleno); viz

- <http://www.crossref.org/SimpleTextQuery/>¹⁴⁰

Zdroj: SpringerLink¹⁴¹ © Springer

Obrázek 48 Bibliografické citace (References) v článku z časopisu *Applied Physics B: Lasers and Optics*¹⁴²; prostřednictvím DOI jsou bibliografické citace propojeny buď s plným textem (ikona

¹³⁸ viz též <http://www.doi.org/index.html>, <http://www.crossref.org/> nebo CrossRef DOI Resolver Tool http://www.crossref.org/05researchers/58doi_resolver.html

¹³⁹ FOLDYNA, M., et al. Critical dimension of biperiodic gratings determined by spectral ellipsometry and Mueller matrix polarimetry. *European Physical Journal of Applied Physics*. 2008, vol. 42, no. 3, s. 351-359.

¹⁴⁰ služba je určena pouze individuálním uživatelům po bezplatné registraci výhradně pro nekomerční účely

¹⁴¹ <http://www.springerlink.com/>

¹⁴² <http://dx.doi.org/10.1007/s00340-007-2709-4>

CrossRef) nebo s informacemi o citovaném článku na serveru ADS¹⁴³; u položky č. 3 toto propojení není realizováno; s využitím bibliografické citace lze zjistit jeho DOI (viz další obrázky)

Zdroj: © PILA (Publishers International Linking Association)

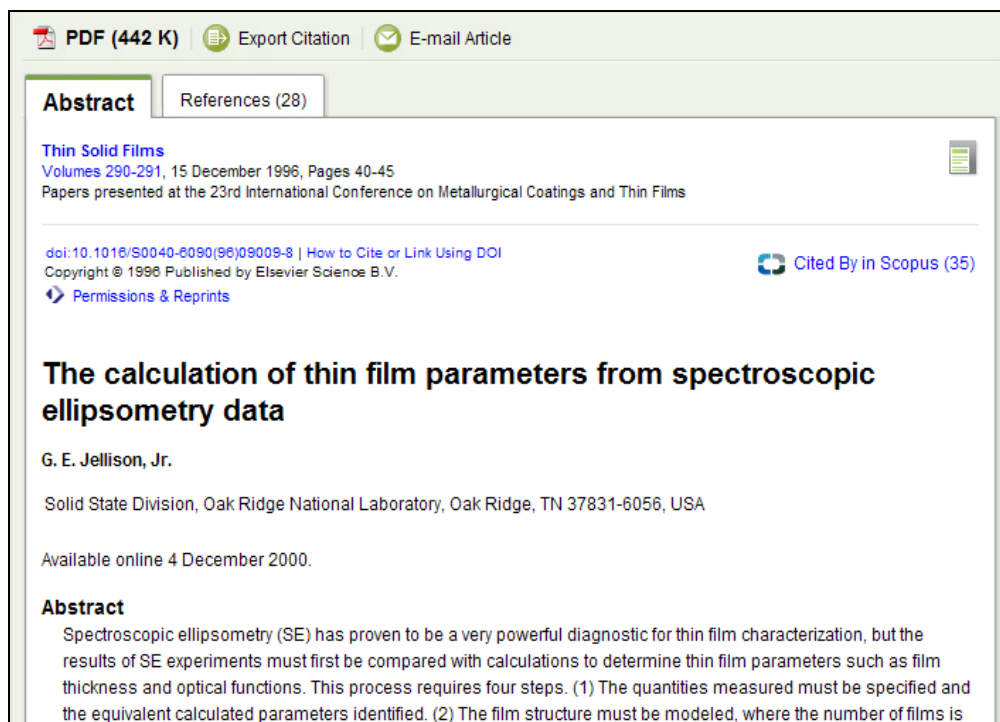
Obrázek 49 Do rozhraní Simple Text Query vložíme zkopírovanou citaci a odešleme dotaz

Zdroj: © PILA (Publishers International Linking Association)

Obrázek 50 Výsledkem dotazu je informace o nalezení identifikátoru DOI (jde o hypertextový odkaz), jehož prostřednictvím je možné se dostat k citovanému článku na serveru vydavatele časopisu *Thin Solid Films* (Elsevier ScienceDirect), [http://dx.doi.org/10.1016/S0040-6090\(96\)09009-8](http://dx.doi.org/10.1016/S0040-6090(96)09009-8)

¹⁴³ <http://www.adsabs.harvard.edu/>

Zdroj: ScienceDirect¹⁴⁴, © Elsevier

Obrázek 51 Plný text citovaného článku (viz obr. 48) je dostupný v rozhraní ScienceDirect

5.9.2 DOI versus URL

Následující příklady DOI ukazují prostřednictvím srovnání s aktuální URL elektronických dokumentů výhodu použití DOI, např. v bibliografických citacích. Odkaz s využitím DOI je nepochybně výhodnější i z tohoto pohledu. DOI je jednoduché zkopírovat a případně připojit k adrese směrovacího serveru (resolveru) <http://dx.doi.org/>. Navíc je DOI na rozdíl od URL trvalým identifikátorem.

doi: 10.1155/2009/802523

URL: <http://www.hindawi.com/journals/wcn/2009/802523.html>

doi: 10.1016/j.jcis.2007.10.060

URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/B6WHR-4RB5GJP-2/2/1545e9d9217cbd73f58c9838a76f4001>

doi: 10.1093/0198774036.001.0001

URL:

<http://www.oxfordscholarship.com/oso/public/content/economicsfinance/9780198774037/toc.html>

¹⁴⁴ <http://dx.doi.org/10.1016/j.jmmm.2009.07.032>

doi: 10.1002/0470841613

URL: <http://www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/bookhome/86512274>

doi: 10.1007/BF02178573

URL: <http://www.springerlink.com/content/mh55701k124358m2/>

BIBLIOGRAFICKÉ CITACE S DOI A S URL

KOVÁŘ, Petr, et al. Layered double hydroxide intercalated with p-methylbenzoate and p-bromobenzoate: Molecular simulations and XRD analysis. *Journal of colloid and interface science*. 2008, vol. 319, issue 1, s. 19-24. Dostupný též z WWW: <<http://dx.doi.org/10.2777/93994>>. ISSN 0021-9797.

KOVÁŘ, Petr, et al. Layered double hydroxide intercalated with p-methylbenzoate and p-bromobenzoate: Molecular simulations and XRD analysis. *Journal of colloid and interface science*. 2008, vol. 319, issue 1, s. 19-24. Dostupný též z WWW: <<http://www.sciencedirect.com/science/article/B6WHR-4RB5GJP-2/2/1545e9d9217cbd73f58c9838a76f4001>>. ISSN 0021-9797.

TIP

Chcete-li citovat elektronický informační, kterému byl přidělen identifikátor DOI, vždy v bibliografické citace uveďte adresu toho zdroje s využitím DOI.

5.10 CrossRef System

Systém CrossRef¹⁴⁵ je produktem organizace nakladatelů (Publishers International Linking Association, PILA). Je to jeden z praktických výsledků využívání DOI nakladateli. Jejich spolupráce umožňuje propojení bibliografických odkazů ve vědeckých časopisech právě díky DOI. V rámci CrossRef v současnosti spolupracuje již 3015 nakladatelů. Systém pokrývá více než 21 500 titulů časopisů¹⁴⁶ a registruje zhruba 40 528 000 DOI. Měsíční přírůstek se pohybuje kolem 420 000 nově přidělených DOI¹⁴⁷. DOI je přidělován také knihám¹⁴⁸ a jednotlivým kapitolám v nich.

¹⁴⁵ <http://www.crossref.org/>

¹⁴⁶ <http://www.crossref.org/titleList/>

¹⁴⁷ CrossRef Indicators, http://www.crossref.org/01company/crossref_indicators.html

Systém CrossRef je využíván pro propojení citací napříč vydavateli. Vydavatelé, kteří jsou členy tohoto systému, mohou vytvářet přímá vzájemná propojení mezi svými online dokumenty prostřednictvím bibliografických citací, tj. mohou v článcích v jimi vydávaných časopisech (případně v dalších dokumentech) odkazovat na citované články publikované i jinými vydavateli, tedy umístěné na jiných serverech. Tyto odkazy mohou být ovšem vytvářeny pouze za podmínky, že se údaje (odkaz) citovaného článku shodují s údaji uloženými v systému CrossRef. Znamená to tedy, že tato propojení se mohou týkat pouze těch článků (odkazů), jejichž vydavatelé již předtím vložili údaje o své produkci dostupné na síti do systému CrossRef.

5.10.1 Výhody CrossRef

CrossRef poskytuje technologickou i obchodní infrastrukturu pro vzájemné propojování, přičemž využívání DOI usnadňuje správu informačních zdrojů: při jakékoliv změně v umístění digitálního objektu není nutné provádět úpravy (změny adres) v citacích nebo v záznamech v databázích. Prostřednictvím jediné smlouvy uzavřené s CrossRef je nakladateli umožněno propojení s produkcí dalších členů systému CrossRef.

References	
[1] Dyott R B 1995 <i>Elliptical Fiber Waveguides</i> (Boston, MA: Artech House Publishers)	
[2] Blake J N, Huang S Y, Kim B Y and Shaw H J 1987 Strain effects on highly elliptical core two-mode fibers <i>Opt. Lett.</i> 12 732–4	
[3] Murphy K A, Miller M S, Vengsarkar A M and Claus R O 1990 Elliptical-core two-mode optical-fiber sensor implementation methods <i>J. Lightwave Technol.</i> 8 1688–96	
[4] Vengsarkar A M, Michie W C, Jankovic L, Culshaw B and Claus R O 1994 Fiber-optic dual-technique sensor for simultaneous measurement of strain and temperature <i>J. Lightwave Technol.</i> 12 170–7	
[5] Sinha P G, Kolltveit E and Bløtekjær K 1995 Two-mode fiber-optic time-delay scanner for white-light interferometry <i>Opt. Lett.</i> 20 94–6	
[6] Jackson D A and Jones J D C 1989 <i>Optical Fibre Sensors</i> ed J P Dakin and B Culshaw (London: Artech House) p 329	
[7] Bock W J and Urbaczek W 1993 Measurement of polarization mode dispersion and modal birefringence in highly birefringent fibers by means of electronically scanned	
	optical fibre <i>Opt. Commun.</i> 328 313–21
[17] Wang Z, Ju J and Jin W 2005 Properties of elliptical-core two-mode fiber <i>Opt. Express</i> 13 4350–7	
[18] Hlubina P, Ciprian D and Kadulová M 2009 Wide spectral range measurement of modal birefringence in polarization-maintaining fibres <i>Meas. Sci. Technol.</i> 20 025301	
[19] Hlubina P and Ciprian D 2007 Spectral-domain measurement of phase modal birefringence in polarization-maintaining fiber <i>Opt. Express</i> 15 17019–24	
[20] Bansal N P and Doremus R H 1986 <i>Handbook of Glass Properties</i> (London: Academic)	
[21] Shibata N, Tateda M, Seikei S and Uchida N 1983 Birefringence and polarization mode dispersion caused by thermal stress in single-mode fibers with various core ellipticities <i>IEEE J. Quantum Electron.</i> 19 1223–7	
[22] Okamoto K, Hosaka T and Eda Hiro T 1981 Stress analysis of optical fibres by a finite element method http://dx.doi.org/10.1109/JQE.1983.1072029	
[23] Noda J, Okamoto K and Sakai Y 1986 Polarization-maintaining fibers and their applications <i>J. Lightwave Technol.</i> 4 1071–89	

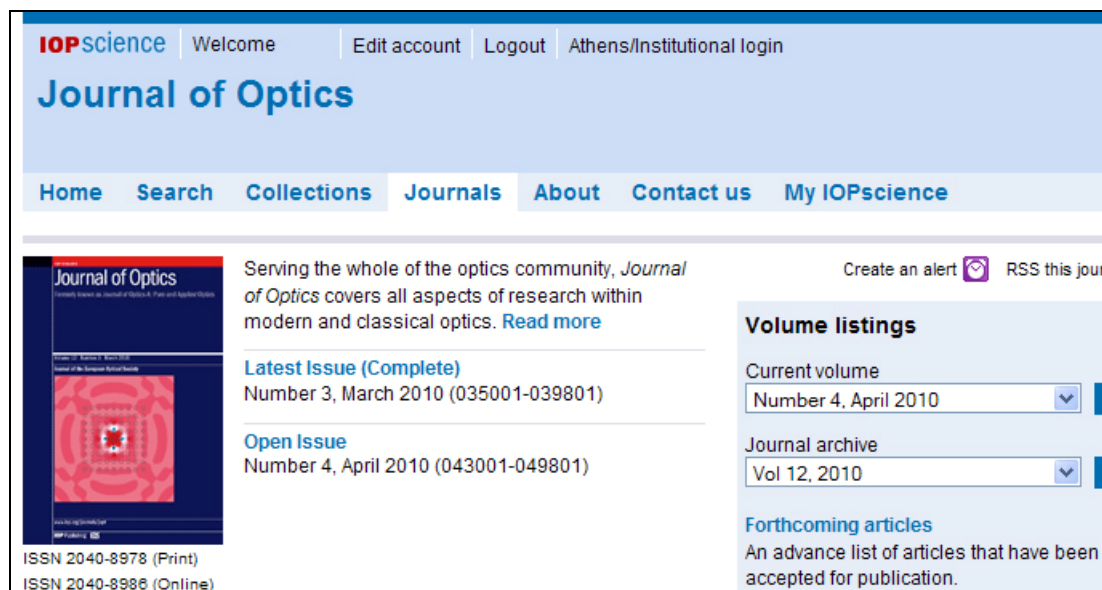
Zdroj: Journal of Optics¹⁴⁹ © IOP Publishing 2010

Obrázek 52 Využití DOI k propojení bibliografických odkazů v článku ve formátu PDF¹⁵⁰

¹⁴⁸ http://www.crossref.org/02publishers/doi_for_books.html

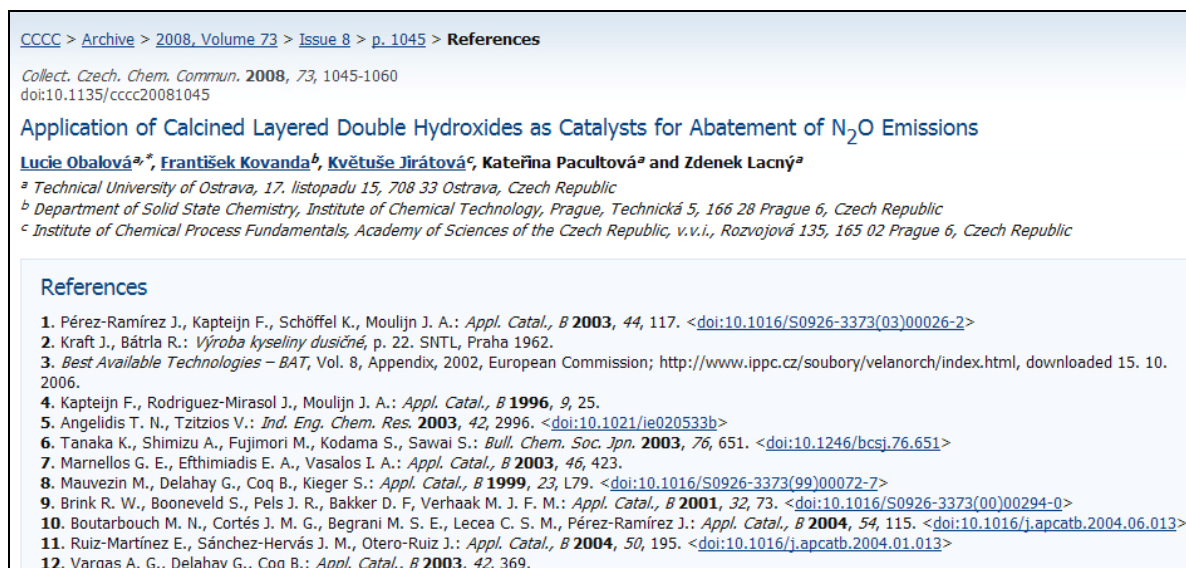
¹⁴⁹ <http://iopscience.iop.org/2040-8986>

¹⁵⁰ <http://dx.doi.org/10.1088/2040-8978/12/3/035405>

Zdroj: Journal of Optics © IOP Publishing 2010

Obrázek 53 IOP Publishing využívá číslo ISSN přidělené online verzi časopisu také v URL: <http://iopscience.iop.org/2040-8986>; v DOI je zase ISSN tištěné verze: 10.1088/2040-8978/12/3/035405 (viz článek na obr. 51)

Zdroj: CCCC¹⁵¹, Copyright © 1997–2010 Institute of Organic Chemistry and Biochemistry¹⁵²

Obrázek 54 Členem CrossRef je také Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, vydavatel jednoho z mála českých časopisů s impakt faktorem, *Collection of Czechoslovak Chemical Communications*; kvalitu časopisu potvrzuje i využívání bibliografických odkazů prostřednictvím DOI v seznamech literatury¹⁵³

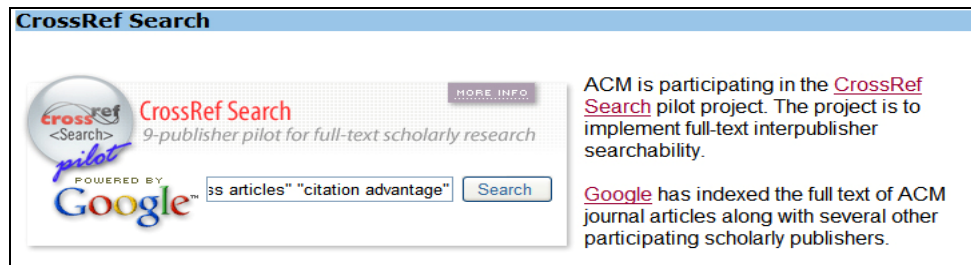
¹⁵¹ Collection of Czechoslovak Chemical Communications, <http://cccc.uochb.cas.cz/>

¹⁵² <http://www.uochb.cz/web/structure/31.html>

¹⁵³ doi:10.1135/cccc20081045

5.10.2 CrossRef Search Pilot

V rámci pilotního projektu si část nakladatelů zapojených do CrossRef vyzkoušela možnosti vyhledávání ve zdrojích umístěných na serverech zúčastněných nakladatelů. Účast v projektu byla omezena na celkový počet 45 nakladatelství.

Zdroj: ACM Portal¹⁵⁴, Copyright © 2010 ACM, Inc.

Obrázek 55 Účastníkem projektu CrossRef Search je i vědecká společnost Association for Computing Machinery¹⁵⁵

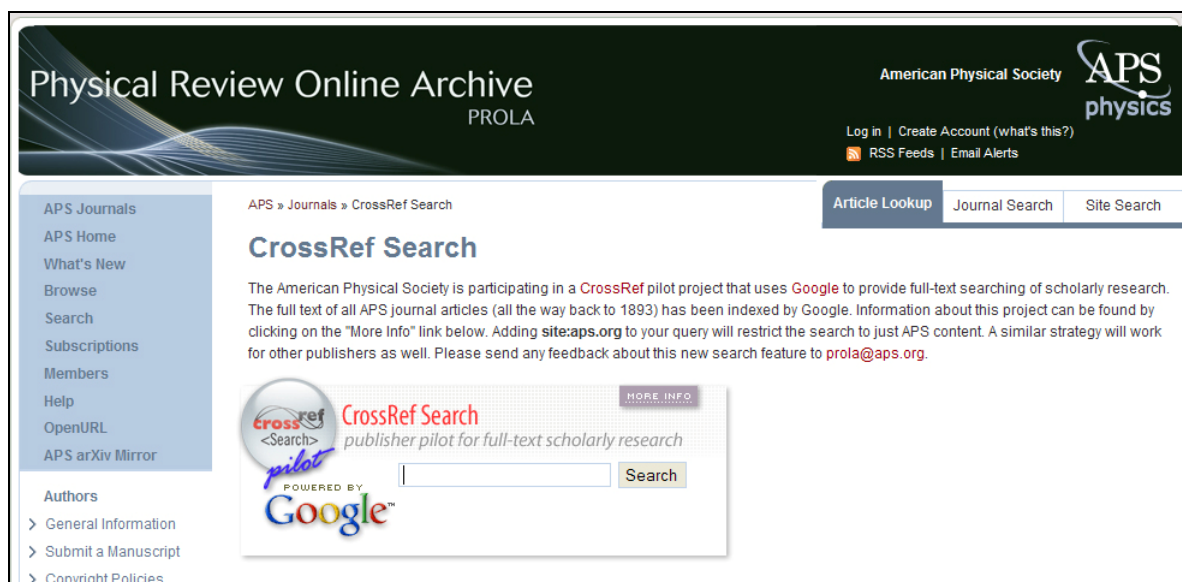
Zdroj: Google – CrossRef Search

Obrázek 56 Partnerem pilotního projektu CrossRef Search je společnost Google; z výsledků vyhledávání je zřejmé, že hledání proběhlo nad informačními zdroji různých nakladatelů

¹⁵⁴ <http://portal.acm.org/xrs.cfm?>

¹⁵⁵ <http://www.acm.org/>

V současné době je projekt CrossRef Search Pilot pozastaven, nicméně výsledky dosavadního řešení jsou funkční a volně přístupné. Na webech nakladatelů je stále možné nalézt a využít prohledávání napříč informačními zdroji zúčastněných nakladatelů¹⁵⁶, které je volně přístupnou službou.

Zdroj: PROLA © 2010 by The American Physical Society¹⁵⁷

Obrázek 57 Účastníkem pilotního projektu CrossRef Search je American Physical Society, která nabízí možnost plnotextového vyhledávání napříč zdroji účastníku projektu na svém webu PROLA¹⁵⁸

¹⁵⁶ CrossRef Search: American Physical Society, <http://prola.aps.org/xrs.html>; American Society of Civil Engineers, <http://ascelibrary.aip.org/journals/doc/ASCEPJ-home/crossrefquery.jsp>; Cambridge University Press, <http://journals.cambridge.org/crossref.jsp>; IEEE, <http://ieeexplore.ieee.org/search/advsearchcrossref.jsp>; Taylor & Francis, http://www.informaworld.com/smpp/search_crossref; Wiley, <http://www3.interscience.wiley.com/crossref.html> aj.

¹⁵⁷ <http://prola.aps.org/>

¹⁵⁸ <http://prola.aps.org/xrs.html>

6 Třídění informačních zdrojů (dokumentů a služeb)

Dokumenty (informační zdroje) se dělí podle řady kritérií. Ve skutečnosti je však konkrétní informační zdroj možné zařadit do více kategorií. Dále uvedený přehled je jen jedním z možných pohledů na informační zdroje a jejich třídění do typových skupin. Zaměřuje se především na dokumenty obsahující odborné informace.

Podle funkce

- informační zdroje pro řízení (např. manažerské informační systémy),
- informační zdroje pro poznání (odborné informace).

Podle druhu a funkce

- vědecké (původní a syntetizující), např. výzkumné zprávy, technické zprávy, patenty, časopisecké články, příspěvky z konferencí aj.), výukové (učebnice, cvičebnice, čítanky, tabulky apod.),
- populárně-naučné,
- výrobně-technické (technické příručky, normy, předpisy, firemní literatura, projektová a technická dokumentace apod.),
- politické,
- administrativní,
- umělecké apod.

Podle způsobu (formy) zaznamenání obsahu

- písemné,
- obrazové,
- zvukové,
- audiovizuální,
- strojem čitelné – elektronické (digitální),
- multimediální.

Podle původnosti obsahu

- primární,
- sekundární,

- terciární.

Podle nosiče

- přenášené energií (vysílání),
- tištěné (klasické, papírové) zdroje,
- elektronické (digitální) zdroje – na hmotném nosiči (papír, optická a magnetická média: děrné štítky, magnetické disky, diskety, CD-ROM, DVD), síťové (online, offline); elektronické verze tištěných dokumentů nebo dokumenty pouze elektronické,
- film (fotografie, mikrofilmy, mikrofiše...).

Podle kontinuity vydávání

- periodické: tzv. pravá a nepravá periodika,
- seriálové: díla na pokračování, edice,
- jednorázové.

Podle typu poskytovaných informací

- dokumentové systémy – obsahem jsou primární informace (plné texty), např. knihovna, digitální knihovna apod.,
- bibliografické systémy – obsahují odkazy na literaturu (bibliografické citace, abstrakty, deskriptory), tj. sekundární informace popisující primární dokumenty a jejich obsah, často včetně informace o místě jejich uložení (propojení na plné texty),
- faktografické systémy.

Podle stupně zveřejnění

- zveřejněné (všeobecně, speciálně),
- nezveřejněné (tajné, interní).

Podle způsobu prezentace údajů

- numerické – statistické informace, databáze o vlastnostech látek, ceníky, kurzovní lístky, jízdní a letové řády, matematické, fyzikální, astronomické a chemické tabulky,
- textové – referenční systémy (adresáře, kalendáře, biografie, katalogy výrobků, průvodce, encyklopedie, slovníky) a informace o zdrojích informací, bibliografické systémy, plnotextové systémy, expertní systémy,

- netextové – obrazové, zvukové, audiovizuální, multimediální.

Podle obsahu

- všeobecné každodenní informace,
- zpravodajství,
- ekonomické a obchodní informace,
- informace pro státní správu a samosprávu,
- legislativní informace,
- normativní informace,
- informace pro výzkum, vývoj a vzdělávání.

Podle instituce, která informace poskytuje

- producenti a vydavatelé primárních dokumentů (nakladatelství; *primární dokumenty*: knihy, časopisy aj., *sekundární dokumenty*: nakladatelské katalogy),
- distributoři,
- služby dodávání dokumentů,
- databázová centra,
- knihovny,
- bibliografické, referátové a dokumentační služby,
- archivy,
- muzea.

6.1 Knihy

6.1.1 Definice pojmu kniha podle norem

kniha: duševní dílo vydané v psané, tištěné nebo elektronické formě, obvykle rozdělené na stránky a tvořící fyzickou jednotku

Zdroj: ČSN ISO 5127¹⁵⁹, s. 20 (2.1.12)

kniha: tištěný nebo jakýmkoli jiným způsobem rozmnožený grafický dokument, knihařsky zpracovaný do tvaru svazku a tvořící myšlenkový a výtvarný celek (v této normě též hudebniny, obrazové publikace, alba, atlasy, různé druhy tabulek apod. ve formě knihy).

Zdroj: ČSN 01 0166¹⁶⁰, s. 3 (2.4)

- **monografie** – publikace pojednávající systematicky, všestranně a podrobně o jednom zpravidla úzce vymezeném tématu; může být dílem jednoho nebo více autorů,
- **sborník** – soubor jednotlivých statí mnoha autorů, např. příspěvků z konferencí, kongresů apod.,
- **učebnice** – výukový materiál pro různé stupně škol,
- **vysokoškolská skripta,**
- **příručky:**
  - encyklopedie (naučný slovník) – abecedně nebo systematicky uspořádaný výklad termínů,
  - slovníky – jazykové (překladové), výkladové, terminologické, glosáře,
  - adresáře,
  - telefonní seznamy,
  - tabulky,
  - průvodce,
  - návody,

¹⁵⁹ ČSN ISO 5127 (01 0162). *Dokumentace a informace – Slovník*. Praha : Český normalizační institut, 2003. 152 s.

¹⁶⁰ ČSN 01 0166. *Nakladatelská (vydavatelská) úprava knih a některých dalších druhů neperiodických publikací*. Praha : Český normalizační institut, 1993. 15 s.

- hudebniny,
- atlasy,
- obrazové publikace aj.

6.1.2 Užitečné dokumenty

ČSN 01 0166. *Nakladatelská (vydavatelská) úprava knih a některých dalších druhů neperiodických publikací*. Praha : Český normalizační institut, 1993. 15 s.

ČSN ISO 214 (01 0148). *Dokumentace – Abstrakty pro publikace a dokumentaci*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 15 s.

ČSN ISO 1086 (01 0159). *Dokumentace a informace – Titulní listy knih*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 9 s.

ČSN ISO 2108 (01 0189). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo knihy (ISBN)*. Praha : Český normalizační institut, 2006. 21 s.

ČSN ISO 2145 (01 0184). *Dokumentace – Číslování oddílů a pododdílů psaných dokumentů*. Praha : Český normalizační institut, 1997. 6 s.

Česko. Zákon č. 37/1995 Sb. o neperiodických publikacích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1995, částka 8, s. 459–460. Dostupný též z WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1995/sb08-95.pdf>>.

6.1.3 Hlavní prameny informací u knih

Jde o takové prvky, které jsou důležité pro bibliografický (identifikační) popis i pro věcné zpracování. Podle těchto prvků lze pak dokumenty vyhledávat v sekundárních informačních zdrojích (bibliografiích, různých druzích katalogů, v plnotextových zdrojích apod.).

- **titulní list:** název, případně podnázev; jména autorů; označení vydání; nakladatel, rok vydání, ISBN...
- **tiráž**
- **obsah** (názvy kapitol)
- **rejstřík**
- **vlastní text knihy** – u elektronických knih

6.1.4 Zdroje informací o knihách

Potřebujete-li vyhledat knihy k tématu, které vás zajímá, použijte vždy pro hledání **zdroj, který vám poskytne nejvíce informací:** národní bibliografii, souborný katalog sítě knihoven nebo databázi významného knihkupectví.

Teprve pak si prověřte, již se znalostí potřebných údajů o titulech, které byste si chtěli prostudovat, katalog knihovny, v níž jste registrovaným uživatelem (chcete-li si knihy vypůjčit). Tituly, které ve fondech této knihovny nenajdete, můžete získat prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby (MVS). Můžete samozřejmě požádat knihovnu o zakoupení knihy do jejího fondu. *Není nutné zjišťovat, která z knihoven požadované tituly vlastní.*

6.1.5 Nejdůležitější zdroje informací o knihách

- WorldCat¹⁶¹ (zahrnuje i Českou národní bibliografii)
- Česká národní bibliografie¹⁶²
- Google Books¹⁶³
- Amazon.com¹⁶⁴
- **národní bibliografie** (např. Francie: Bibliographie nationale française¹⁶⁵, Kanada: Canadiana: The National Bibliography of Canada¹⁶⁶, Rakousko: Österreichische Bibliografie¹⁶⁷, Španělsko: Bibliografía Española en línea¹⁶⁸); národní bibliografie nebývají vždy volně přístupné, bývají zpřístupňovány komerčně producenty, buď na CD-ROM, DVD či online
- **národní souborné katalogy**, katalogy knihovních sítí a některé významné knihovní katalogy velkých knihoven (např. Francie: Catalogue Collectif de France¹⁶⁹, Francie: SUDOC catalog¹⁷⁰, Kanada: AMICUS¹⁷¹, Německo: Online-Katalog der Deutschen Bibliothek Frankfurt am Main¹⁷²)
- **nakladatelské katalogy**¹⁷³
- **knihkupecké katalogy**¹⁷⁴

¹⁶¹ <http://www.worldcat.org/>

¹⁶² http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=nkc

¹⁶³ <http://books.google.com/>

¹⁶⁴ <http://www.amazon.com/>

¹⁶⁵ <http://bibliographienationale.bnf.fr/>

¹⁶⁶ <http://www.collectionscanada.gc.ca/canadiana/index-e.html>

¹⁶⁷ <http://bibliographie.onb.ac.at/biblio/>

¹⁶⁸ <http://www.bne.es/es/Servicios/BibliografiaEspanola/BibliografiaEspanolaEnLinea/>

¹⁶⁹ <http://www.ccfr.bnf.fr/index.html>

¹⁷⁰ <http://corail.sudoc.abes.fr/>

¹⁷¹ <http://www.collectionscanada.ca/amicus/index-e.html>

¹⁷² <https://portal.d-nb.de/>

¹⁷³ <http://knihovna.vsb.cz/internet/nakladatele-zahranicni.htm>

Záznamy z České národní bibliografie jsou zahrnuty v katalogu OCLC WorldCat, viz např. záznamy knih autorů z VŠB-TUO: *Biotelemetrie*¹⁷⁵; *Biotechnologie v úpravě uhlí*¹⁷⁶; *Lineární algebra*¹⁷⁷.

6.2 Periodika (seriálové publikace)

6.2.1 Definice pojmu periodikum podle normy

Seriálová publikace: publikace v tištěné nebo netištěné formě, vydávaná postupně po částech, obvykle s číselným nebo chronologickým označením a určená k neomezenému pokračování bez ohledu na periodicitu

Periodikum: je seriálová publikace zpravidla charakterizovaná růzností obsahu a příspěvateľů, a to jak v rámci jedné publikace, tak od jednoho čísla k druhému

Zdroj: ČSN ISO 5127¹⁷⁸, s. 35

- **základní charakteristika** – vychází průběžně v určitých předem stanovených intervalech (= periodicky); vydavatelsky ukončený svazek je ročník (volume, tom, Jahrgang apod.); v jednom kalendářním roce (= rok vydání) může být vydáno více ročníků; ročník je tvořen jednotlivými sešity – čísla (number, issue apod.)
- **obsah** – jednotlivé články od různých autorů tematicky zaměřené v souladu s hlavní orientací periodika vyjádřenou zpravidla již v jeho názvu (např. Odpadové forum, Waste Management); je to jeden z hlavních zdrojů pro zprostředkování informací a poznatků,
- **forma** – tradiční tištěné časopisy aj. periodika, jejich elektronické verze, zpřístupňované dnes v naprosté většině případů v prostředí Webu ve formátech PDF a v HTML verzích; elektronické časopisy, které nemají svůj tištěný ekvivalent (tzv. e-ziny),

¹⁷⁴ viz např. český zdroj, jehož producentem je Svaz českých knihkupců a nakladatelů (SČKN): České knihy – databáze vydaných titulů, <http://www.sckn.cz/ceskeknihy/>

¹⁷⁵ <http://www.worldcat.org/title/biotelemetrie/oclc/228778304>

¹⁷⁶ <http://www.worldcat.org/title/biotelemetrie/oclc/228778304>

¹⁷⁷ <http://www.worldcat.org/title/linearni-algebra/oclc/46963426>

¹⁷⁸ ČSN ISO 5127 (01 0162). *Dokumentace a informace – Slovník*. Praha : Český normalizační institut, 2003. 152 s.

- **noviny** – obsahují aktuální informace, jejich periodicitu je 1 den až 1 týden: 52 až 365 čísel,
- **časopisy** – vychází s periodicitou 1 týden až půl roku: 2 až 52 čísel,
- **ročenky** – vychází jednou za rok,
- **nepravá periodika** – seriálové publikace postupně vydávané s úmyslem stálého pokračování, avšak s předem neurčenou periodicitou; jsou charakterizována společným názvem, shodnou formální a grafickou úpravou a průběžným označováním pořadí jednotlivých dokumentů (sešitů, svazků)¹⁷⁹,
- **identifikátory**: ISSN, CODEN aj.
- **zdroj údajů**¹⁸⁰: závisí na vydavatelské úpravě; **vědecké časopisy** – zpravidla obsahují v záhlaví na úvodní straně článku podrobné informace; ve stručné formě jsou údaje uváděny i na dalších stranách článku v záhlaví nebo v zápatí; není tedy zpravidla problémem zjistit, z kterého časopisu je kopie článku (případně jeho PDF verze); běžně jsou dnes součástí bibliografických údajů také informace o DOI.

6.2.2 Užitečné dokumenty

ČSN ISO 214 (01 0148). *Dokumentace – Abstrakty pro publikace a dokumentaci*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 15 s.

ČSN ISO 215 (01 0147). *Dokumentace – Formální úprava příspěvků do periodik a jiných seriálových publikací*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 11 s.

ČSN ISO 3297 (01 0187). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo seriálových publikací (ISSN)*. Praha : Český normalizační institut, 2000. 10 s.

Česko. Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 17, s. 586–593. Dostupný též z WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb017-00.pdf>>.

¹⁷⁹ Jako příklad lze uvést třeba výzkumné zprávy U.S. Geological Survey vydávané v číslované edici s názvem Professional Paper (ISSN 0096-0446), v současnosti dostupné elektronicky na: <http://pubs.usgs.gov/pp/index-water.html>, nebo U.S. Geological Survey Water-Supply Paper (ISSN 0886-9308), <http://pubs.usgs.gov/wsp/>

¹⁸⁰ Např. pro účely zpracování bibliografických citací.

6.2.3 Nejdůležitější zdroje informací o časopisech

Pokud jde o zjišťování časopiseckých informací, je nezbytné odlišit vyhledávání informací o časopisech jako celku a možnosti vyhledávání jednotlivých článků v nich publikovaných. V knihovních katalozích jsou zpravidla zjistitelné informace jen na úrovni časopisu, neboť hlavním úkolem knihovního katalogu je poskytnout informaci o dokumentech, které jsou ve fondu určité knihovny. Dokumentem je v tomto případě časopis, nikoli článek. V katalozích knihoven lze proto získat pouze informaci o tom, které tituly časopisů daná knihovna vlastní, za které období, které ukončené svazky (ročníky) má svém fondu, které časopisy v daném období odebírá apod.

Pro vyhledání jednotlivých článků slouží řada zdrojů, naprostá většina z nich je dnes dostupná na webu. Pro hledání časopiseckých článků lze využít:

- **bibliografie** (např. ANL – Články v českých novinách, časopisech a sbornících¹⁸¹),
- **báze dat**¹⁸² – bibliografické nebo plnotextové báze dat; řada těchtoází dat je dostupná pouze komerčně na základě předplatného (např. CAS databases¹⁸³, Compendex¹⁸⁴, Inspec¹⁸⁵, báze dat společnosti Thomson Reuters¹⁸⁶ a řada dalších); existuje však i řada profesionálně vytvářených zdrojů tohoto typu, které jsou přístupné bez omezení (např. AGRICOLA¹⁸⁷, Civil Engineering Database¹⁸⁸, ERIC¹⁸⁹, INIS Bibliographic Database¹⁹⁰, MEDLINE¹⁹¹, J-EAST¹⁹², TRIS¹⁹³ aj.),
- **nakladatelské zdroje** – výhodou těchto zdrojů je, že jsou volně dostupné pro vyhledávání informací, obsahují někdy i volně přístupné plné texty článků (ukázková

¹⁸¹ http://sigma.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=ANL

¹⁸² Více informací v kapitole o sekundárních informačních zdrojích a v dalším modulu věnovaném vyhledávání informací.

¹⁸³ <http://www.cas.org/>

¹⁸⁴ <http://www.ei.org/compendex>

¹⁸⁵ <http://www.theiet.org/publishing/inspec/>

¹⁸⁶ http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/?view=Standard

¹⁸⁷ <http://agricola.nal.usda.gov/>

¹⁸⁸ <http://cedb.asce.org/>

¹⁸⁹ <http://www.eric.ed.gov/>

¹⁹⁰ http://nucleus.iaea.org/NUCLEUS/nucleus/Content/CIR/International_Nuclear_Information_System.htm

¹⁹¹ http://www.nlm.nih.gov/databases/databases_medline.html

¹⁹² <http://sciencelinks.jp/j-east/>

¹⁹³ <http://tris.trb.org/>

čísla, články publikované v režimu *open access*¹⁹⁴ apod.), nevýhodou oproti bibliografickým bázím dat je nutnost projít více zdrojů postupně, neboť hledání probíhá pouze nad publikacemi jednoho vydavatele (např. ASME Digital Library¹⁹⁵, BioMed Central¹⁹⁶, Cambridge University Press Journals¹⁹⁷, Elsevier ScienceDirect¹⁹⁸, Scitation¹⁹⁹ SpringerLink²⁰⁰, Wiley InterScience²⁰¹ aj.),

- **zdroje distributorů informací** a služeb pro **dodávání dokumentů** (např. BLDSC²⁰², Ingenta²⁰³),
- **další užitečné zdroje**, většinou vedoucí nejen k bibliografické informaci, ale také k volně přístupnému plnému textu; jde zpravidla o zdroje vydavatelů časopisů v režimu open access (např. DOAJ²⁰⁴, HighWire²⁰⁵, PLoS²⁰⁶), repozitáře preprintů a postprintů (arXiv.org²⁰⁷, CiteSeer^{x208}), institucionální (UCL Eprints²⁰⁹) nebo tematicky (EconPapers²¹⁰) zaměřené repozitáře a služby pracují nad těmito zdroji, případně nad dalšími zdroji komerčně zpřístupňovanými (např. BASE²¹¹, DRIVER²¹², GoogleScholar²¹³ či Scitopia²¹⁴).

¹⁹⁴ Definition of Open Access, <http://www.plos.org/oa/definition.php>

¹⁹⁵ <http://www.asmedl.org/>

¹⁹⁶ <http://www.biomedcentral.com/>

¹⁹⁷ <http://journals.cambridge.org/>

¹⁹⁸ <http://www.sciencedirect.com/>

¹⁹⁹ <http://scitation.aip.org/>

²⁰⁰ <http://www.springerlink.com/>

²⁰¹ <http://www3.interscience.wiley.com/>

²⁰² The British Library Document Supply Centre Services, <http://direct.bl.uk/bld/Home.do>

²⁰³ <http://www.ingentaconnect.com/>

²⁰⁴ Directory of Open Access Journals, <http://www.doaj.org/>

²⁰⁵ <http://highwire.stanford.edu/cgi/search>

²⁰⁶ <http://www.plos.org/>

²⁰⁷ <http://arxiv.org/>

²⁰⁸ <http://citeseerx.ist.psu.edu/>

²⁰⁹ <http://eprints.ucl.ac.uk/>

²¹⁰ <http://econpapers.repec.org/>

²¹¹ <http://digital.ub.uni-bielefeld.de/index.php?l=en>

²¹² <http://search.driver.research-infrastructures.eu/simpleSearch.action?>

²¹³ <http://scholar.google.com/>

²¹⁴ <http://www.scitopia.org/scitopia/>

6.3 Dokumenty průmyslově právní ochrany

6.3.1 Definice pojmu patentový dokument podle normy

3.9 patentový dokument: oficiálně publikovaná specifikace definující vynález, používaná k získání nebo uplatnění patentových práv

Zdroj: ČSN ISO 690, s. 5²¹⁵

- dokumenty vytvořené v souvislosti s přihlašování vynálezů, objevů, průmyslových vzorů a ochranných známek a s udělováním patentů, autorských osvědčení apod.,
- patentové dokumenty, autorská osvědčení, průmyslové a užitné vzory nebo osvědčení k nim, ochranné známky, zveřejněné přihlášky atd.,
- nejvýznamnějšími údaji jsou u těchto dokumentů: země nebo vydávající úřad, druh patentového dokumentu a jeho číslo (např. US Pat. 6539198); důležitou roli hraje i používání klasifikačního systému (např. IPC²¹⁶),
- patentové dokumenty jsou v současnosti **volně přístupné** v řadě zdrojů (ve formátech HTML, PDF nebo TIFF²¹⁷).

6.3.2 Zdroje informací o patentech a dalších dokumentech průmyslově právní ochrany

- **báze dat** (např. Národní databáze patentů a užitných vzorů²¹⁸, Esp@cenet – Europe's Network of patent databases – vyhledávání v patentových databázích, včetně bezplatného zpřístupnění plných textů patentů ve formátu PDF a HTML²¹⁹, U.S. Patent Database²²⁰, Google Patents – vyhledávání a zpřístupnění plných textů patentových dokumentů USPTO²²¹),
- **patentové úřady a organizace** (např. EPO²²², ÚPV²²³, WIPO²²⁴).

²¹⁵ ČSN ISO 690 (01 0197). *Dokumentace – Bibliografické citace – Obsah, forma a struktura*. Praha : Český normalizační institut, 1996. 31 s.

²¹⁶ International Patent Classification, <http://www.wipo.int/classifications/ipc/en>

²¹⁷ Tagged Image File Format; např. naskenované patenty v databázích USPTO, <http://patft.uspto.gov/help/images.htm>

²¹⁸ <http://www.upv.cz/cs/sluzby-uradu/databaze-on-line/databaze-patentu-a-uzitnych-vzoru.html>

²¹⁹ <http://ep.espacenet.com/>

²²⁰ <http://patft.uspto.gov/>

²²¹ <http://www.google.com/ptshp>

²²² European Patent Office, <http://www.epo.org/>

²²³ Úřad průmyslového vlastnictví, <http://www.upv.cz/cs.html>

European Patent Office **esp@cenet**

Home | Contact English Deutsch Français Help index ?

☐ In my patents list | Print Return to US2002136564 (A1)

IMAGE FORMATION CONTROL METHOD, IMAGE FORMING APPARATUS USING THE SAME, AND STORAGE MEDIUM TO WHICH THE SAME IS APPLIED

Bibliographic data Description Claims Mosaics Original document INPADOC legal status

Publication number: WO0206052 (A1)
Publication date: 2002-01-24
Inventor(s): TAKAMINE KOUICHI [JP]; MURATA KAZUYUKI [JP] +
Applicant(s): MATSUSHITA ELECTRIC IND CO LTD [JP]; TAKAMINE KOUICHI [JP]; MURATA KAZUYUKI [JP] +

Also published as:
 US2002136564 (A1)
 US6771914 (B2)
 CN1917557 (A)
 CN1912765 (A)
 CN100451854 (C)

Classification:
 - international: G06K15/00; H04N1/32; G06K15/00; H04N1/32; (IPC-17): B41J5/30; B41J29/00; B41J29/38; G06F3/12; H04N1/00
 - European: G06K15/00; H04N1/32L

Application number: WO2001JP05823 20010704
Priority number(s): JP20000214829 20000714

View INPADOC patent family
View list of citing documents
View document in the European Register

Abstract of WO 0206052 (A1)
 A method and apparatus for controlling image formation so that data to be printed can be printed reliably up to the number of reproductions that the user is allowed to print data even if a trouble occurs during the printing when the number of reproductions of the data to be printed is limited. Printing

Cited documents:
 JP2001218030 (A)
 JP2001184184 (A)
 JP11003190 (A)
 JP9286152 (A)
 JP5022584 (A)

Translate this text

Zdroj: European Patent Organisation

Obrázek 57 Výsledek vyhledávání v Esp@cenet

(19) 世界知的所有権機関
国際事務局

(43) 国際公開日
2002年1月24日 (24.01.2002)

PCT

(10) 国際公開番号
WO 02/06052 A1

(51) 国際特許分類: B41J 5/30, (71) 出願人 (米国を除く全ての指定国について): 松下電器産業株式会社 (MATSUSHITA ELECTRIC INDUSTRIAL CO., LTD.) [JP/JP]; 〒571-8501 大阪府門真市大字門真1006番地 Osaka (JP).

(21) 国際出願番号: PCT/JP01/05823

(22) 国際出願日: 2001年7月4日 (04.07.2001)

(25) 国際出願の言語: 日本語

(26) 国際公開の言語: 日本語

(30) 優先権データ: 特願2000-214829 2000年7月14日 (14.07.2000) JP

(72) 発明者; および (75) 発明者/出願人 (米国についてのみ): 高峯浩一 (TAKAMINE, Kouichi) [JP/JP]; 〒666-0015 兵庫県川西市小花2-7-5-707 Hyogo (JP). 村田和行 (MURATA, Kazuyuki) [JP/JP]; 〒610-0352 京都府京田辺市花住坂2-15-10 Kyoto (JP).

[続業有]

(54) Title: IMAGE FORMATION CONTROL METHOD, IMAGE FORMING APPARATUS USING THE SAME, AND STORAGE MEDIUM TO WHICH THE SAME IS APPLIED

(54) 発明の名称: 画像形成制御方法およびそれを用いた画像形成装置およびそれが適用される記憶媒体

(57) Abstract: A method and apparatus for controlling image formation so that data to be printed can be printed reliably up to the number of reproductions that the user is allowed to print data even if a trouble occurs during the printing

Zdroj: European Patent Organisation

Obrázek 58 Plný text vyhledaného patentu ve formátu PDF je volně přístupný

²²⁴ World Intellectual Property Organization, <http://www.wipo.int/portal/index.html.en>

6.4 Normy

6.4.1 Definice pojmu technická norma

technická norma: technické podmínky nebo jiný dokument dostupný veřejnosti, vypracovaný ve spolupráci a s konsensem nebo se všeobecným souhlasem všech zainteresovaných stran, založených na ověřených výsledcích vědy, techniky a zkušeností, určený pro dosažení optimálního společenského přínosu a schválený orgánem s přiznanou pravomocí na celostátní, regionální nebo mezinárodní úrovni

- mezinárodní, evropské, národní, podnikové;
- přesně zpracovaný popis výrobků, metod, postupů, pravidel, bezpečnostních zásad, terminologie apod.;
- nejvýznamnějším údajem je u těchto dokumentů **označení normy**; tento údaj zpravidla obsahuje číslo normy a informaci označující zpracovatele, tj. místo vzniku a platnosti normy,
- s výjimkou norem týkajících se informačních technologií nejsou zpravidla normativní dokumenty volně dostupné.

6.4.2 Zdroje informací o normách

- **báze dat** (ÚNMZ – české technické normy²²⁵, ISO Store²²⁶, Normas²²⁷ nebo Techstreet²²⁸),
- **standardizační instituce** (např. ANSI²²⁹, CEN²³⁰, ÚNMZ²³¹, DIN²³², IEC²³³, ISO²³⁴, NISO²³⁵).

²²⁵ <http://csnonline.unmz.cz/vyhledavani.aspx>

²²⁶ <http://www.iso.org/iso/store.htm>

²²⁷ <http://www.normas.com/>

²²⁸ <http://www.techstreet.com/>

²²⁹ American National Standards Institute, <http://www.ansi.org/>

²³⁰ European Committee for Standardization, <http://www.cen.eu/cen/pages/default.aspx>

²³¹ Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, <http://www.unmz.cz/urad/unmz>

²³² Deutsche Institut für Normung, <http://www.din.de/>

²³³ International Electrotechnical Commission, <http://www.iec.ch/>

²³⁴ International Organization for Standardization, <http://www.iso.org/iso/home.html>

²³⁵ National Information Standards Organization, <http://www.niso.org/home/>

6.5 Šedá literatura

Termínem **šedá literatura** (angl. *grey literature*, *gray literature*)²³⁶ jsou označovány dokumenty, které nelze získat v běžné distribuční síti (prostřednictvím knižního trhu, protože nejsou předmětem knižního obchodu). Díky rozvoji moderních informačních technologií jsou ovšem tyto dokumenty v současnosti snadněji dostupné než ostatní typy dokumentů, neboť jsou publikovány také nebo výhradně elektronicky a často jsou zpřístupňovány bez omezení bezplatně všem uživatelům. Jde hlavně o tyto druhy dokumentů:

- **vědecko-kvalifikační práce** – jednotlivcem zpracované odborné písemné práce, jež jsou základem pro získání vysokoškolské kvalifikace, akademického titulu nebo vědecko-pedagogické hodnosti:
  - bakalářské, diplomové, rigorózní, disertační (doktorské) a habilitační práce (DSpace na VŠB-TUO²³⁷ – digitální repozitář; obsahuje především záznamy vysokoškolských kvalifikačních prací obhájených na VŠB-TUO a uchovávaných v Ústřední knihovně VŠB-TUO; NDLTD²³⁸, DEEP²³⁹),
- **výzkumné zprávy** – informace o výsledcích řešení zadaného výzkumného úkolu (OpenSIGLE²⁴⁰, GreyNet²⁴¹, OSTI²⁴²),
- **technické zprávy** – podklady pro výrobu, informace o výsledcích zkušebního provozu, technicko-ekonomické studie apod.,
- **dokumenty státní správy a samosprávy apod.**

6.6 Firemní literatura

- materiály, které vydávají podniky, obchodní organizace a společnosti, aby informovaly (odbornou) veřejnost o svých výrobcích, službách nebo činnosti,
- např. firemní časopis nebo noviny, katalog výrobků, prospekty, brožury, výroční zprávy, tisková sdělení apod.

²³⁶ Tento termín je „protikladem“ k „white literature“, jímž jsou někdy označovány dokumenty šířené na běžném trhu, tedy veřejně dostupné.

²³⁷ <http://dspace.vsb.cz/>

²³⁸ Networked Digital Library of Theses and Dissertations, <http://www.ndltd.org/>

²³⁹ DART-Europe E-theses Portal, <http://www.dart-europe.eu/basic-search.php>

²⁴⁰ System for Information on Grey Literature in Europe, <http://opensigle.inist.fr/>

²⁴¹ GreyNet International, Grey Literature Network Service, <http://www.greynet.org/>

²⁴² Office of Scientific and Technical Information, <http://www.osti.gov/>

6.7 Legislativní dokumenty

- zákony, vyhlášky, směrnice, předpisy (zdroje právních informací např.: epravo.cz²⁴³, Sbírka předpisů České republiky²⁴⁴, Sbírka zákonů – Stejnopisy zákonů a mezinárodních smluv od roku 1945 do současnosti (MV ČR)²⁴⁵, Zákony online²⁴⁶, EUR-Lex²⁴⁷).

---

²⁴³ <http://www.epravo.cz/>

²⁴⁴ <http://www.sbirka.cz/>

²⁴⁵ <http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu.aspx>

²⁴⁶ <http://zakony-online.cz/>

²⁴⁷ legislativní dokumenty Evropské unie, <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>

7 Sekundární bibliografické informační zdroje

Sekundární informace

Informace, jejímž obsahem jsou údaje o jiné informaci. Ve vztahu k této informaci má identifikační, popisnou nebo selekční (vyhledávací) funkci. V tomto významu synonymum pro metainformaci.²⁴⁸

Sekundární dokument

Dokument popisující primární dokumenty, který obsahuje především informace o primárních dokumentech (např. bibliografie, katalogizační záznam) nebo dokument obsahující data nebo části textu z primárního dokumentu (např. antologie, encyklopedie, diplomová práce apod.).

7.1 Typologie bibliografických systémů

Bibliografické systémy se dělí podle

- územního hlediska na:
  - mezinárodní
  - národní
  - regionální
- tematického (předmětového) hlediska na:
  - univerzální
  - polytematické
  - odvětvové
  - oborové
  - specializované
- institucionálního (organizačního) hlediska na:
  - knihovnické
  - bibliografické
  - dokumentové

V praxi je jednoznačná klasifikace obtížná, protože se často jednotlivé typy do jisté míry překrývají. Některé bibliografické systémy jsou navíc specializované nejen tematicky, ale také podle typu dokumentů (či informací), jež registrují. Například sledují pouze patentové či

²⁴⁸ http://vydavatelstvi.vscht.cz/knihy/uid_es-005/hesla/sekundArnI_informace.html

normativní dokumenty. Při volbě sekundárního informačního zdroje pro vyhledání potřebných informací je nicméně nutné si tato hlediska ovlivňující úspěšnost hledání informací ve vztahu k informačním potřebám uvědomovat.

7.2 Univerzální bibliografické systémy

Univerzální bibliografické systémy představují např. systémy národních bibliografií. Bibliografické informační systémy mohou být souběžné²⁴⁹ nebo retrospektivní²⁵⁰, registrující²⁵¹ nebo výběrové²⁵², univerzální²⁵³ nebo specializované²⁵⁴ atd.

K souběžným národním bibliografiím, jež jsou zpravidla budovány národními knihovnami, je dnes zajišťován standardní online přístup komerčním způsobem prostřednictvím profesionálních databázových center, buď externích, nebo interních (Velká Británie)²⁵⁵, u jiných systémů je možné pouze hledání v databázi katalogu nebo v souborném katalogu, jež bývá *volně dostupné* pro prohledávání všem uživatelům.

Národní bibliografie bývají zpřístupňovány rovněž na CD-ROM či na DVD (stále ovšem i na magnetických páskách). Tradiční papírové výstupy sice zůstaly doposud v některých případech zachovány, ale jednoznačně již převažují elektronické formy.

7.3 Mezinárodní univerzální bibliografické systémy

Mezinárodní univerzální bibliografické systémy reprezentují především **katalogy a báze dat velkých knihoven**, např. Library of Congress²⁵⁶ nebo British Library²⁵⁷, a **souborné katalogy**

²⁴⁹ zachycuje současnou produkci

²⁵⁰ dokumentuje vydaná díla za určité časové období

²⁵¹ úplná bibliografie; snaží se podchytit veškeré dokumenty podle určitého kritéria, např. podle území, na kterém byly vydány (Česká národní bibliografie)

²⁵² registruje jen dokumenty vybrané podle určitého obsahového kritéria

²⁵³ zachycuje dokumenty ze všech oborů

²⁵⁴ zachycuje dokumenty buď podle vědního oboru nebo podle typu dokumentu (např. jen článková bibliografie – registruje pouze články z časopisů)

²⁵⁵ jde o komerční zpřístupnění

²⁵⁶ <http://catalog.loc.gov/>

²⁵⁷ <http://catalogue.bl.uk/F/>

velkých knihovnických sítí v USA, případně v jiných zemích, např. OCLC²⁵⁸ (viz WorldCat²⁵⁹), OhioLINK²⁶⁰ či RLUK²⁶¹ – COPAC²⁶².

Do této skupiny patří rovněž **báze dat nakladatelských a knihkupeckých firem**, jako je třeba báze Books in Print²⁶³ firmy Bowker²⁶⁴ nebo báze dat firmy Nielsen BookData²⁶⁵ BookFind²⁶⁶.

Další typ z této skupiny představují systémy pro registraci seriálových publikací: ISSN Register²⁶⁷ nebo Ulrich's International Periodicals Directory²⁶⁸ firmy Bowker.

7.4 Druhově vymezené (specializované) bibliografické systémy

Pod pojmem druhově specializované bibliografické systémy si můžeme představit např. systémy patentových²⁶⁹ nebo normativních²⁷⁰ dokumentů. Jsou to tedy systémy registrující jen určité druhy informací (dokumentů).

7.5 Polytematické bibliografické systémy

Polytematické bibliografické informační systémy reprezentují např. báze dat společnosti Thomson Reuters²⁷¹ (původně Thomson ISI, resp. Institute for Scientific Information) Current Contents²⁷² nebo Web of Science²⁷³, báze dat Scopus²⁷⁴ společnosti Elsevier, báze dat

²⁵⁸ <http://www.oclc.org/global/default.htm>

²⁵⁹ <http://www.worldcat.org/>

²⁶⁰ <http://olc1.ohiolink.edu/search/>

²⁶¹ Research Libraries UK, <http://www.rluk.ac.uk/>

²⁶² <http://copac.ac.uk/>, (národní Online Public Access Catalogue poskytující unifikovaný přístup k online katalogům velkých akademických knihoven ve Velké Británii a v Severním Irsku)

²⁶³ <http://www.bowker.com/index.php/component/content/article/2/7>

²⁶⁴ <http://www.bowker.com/>

²⁶⁵ <http://www.nielsenbookdata.co.uk/>

²⁶⁶ <http://www.bookfind-online.com/>, komerční služba

²⁶⁷ <http://www.issn.org/2-22639-The-ISSN-Register.php>

²⁶⁸ <http://www.bowker.com/index.php/component/content/article/2-Data%20Services/487-ulrichs-periodicals-directory>; viz též Ulrichsweb™, <http://www.ulrichsweb.com/ulrichsweb/>

²⁶⁹ <http://www.epo.org/patents/patent-information/free/espacenet.html>

²⁷⁰ <http://www.techstreet.com/>

²⁷¹ <http://thomsonreuters.com/>

²⁷² http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/current_contents

systému Institut de l'Information Scientifique et Technique (INIST)²⁷⁵ du CNRS²⁷⁶ z Francie – PASCAL²⁷⁷ a FRANCIS²⁷⁸, nebo ruský informační systém Vserosijskij institut naučnoj i techničeskoj informacii (VINITI)²⁷⁹ a jeho báze dat.

7.6 Oborově vymezené bibliografické systémy

Tyto systémy jsou orientovány na sledování informací z určitých oborů (společenské vědy, přírodní vědy, medicína, technika apod.); některé jsou velmi úzce specializované, jiné zabírají daný obor šířeji. Většina systémů je dnes zaměřena pouze na registrování časopiseckých článků a příspěvků z konferenčních materiálů, některé systémy však sledují nejvýznamnější informace z daného oboru bez ohledu na typ dokumentu (zahrnují i patentové či normativní dokumenty, výzkumné zprávy, vysokoškolské práce aj.). Producenty těchto systémů jsou zpravidla specializované komerční organizace, národní či mezinárodní vědecké společnosti a specializované knihovny nebo vědecko-výzkumné instituce.

PŘÍKLADY

- **přírodní vědy** (Biological Abstracts²⁸⁰, Zoological Record²⁸¹, GEOBASE²⁸², GeoRef²⁸³)
- **medicína** (EMBASE²⁸⁴, Medline – PubMed²⁸⁵)
- **chemie** (Analytical Abstracts, Chemical Abstracts Service)

²⁷³ http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/web_of_science

²⁷⁴ <http://www.info.scopus.com/>

²⁷⁵ <http://www.inist.fr/>

²⁷⁶ <http://www.inist.fr/spip.php?article22> [w.cnrs.fr/index.php](http://www.cnrs.fr/index.php)

²⁷⁷ <http://www.inist.fr/spip.php?article22>

²⁷⁸ <http://www.inist.fr/spip.php?article23>

²⁷⁹ <http://www2.viniti.ru/>

²⁸⁰ http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/biological_abstracts

²⁸¹ http://thomsonreuters.com/products_services/science/science_products/a-z/zoological_record

²⁸² http://www.elsevier.com/wps/find/bibliographicdatabasedescription.cws_home/422597/description

²⁸³ <http://www.agiweb.org/georef/about/index.html>

²⁸⁴ http://www.elsevier.com/wps/find/bibliographicdatabasedescription.cws_home/523328/description

²⁸⁵ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/entrez>

- **exaktní vědy a technika** (Ei Compendex²⁸⁶, Inspec²⁸⁷, Mathematical Reviews²⁸⁸, Metadex²⁸⁹)
- **společenské a humanitní vědy** (EconLit²⁹⁰, PsycINFO²⁹¹, Social Sciences Abstracts²⁹², CSA Sociological Abstracts²⁹³, Philosopher's Index²⁹⁴)
- **zemědělství a potravinářství** (AGRICOLA²⁹⁵, AGRIS²⁹⁶)

7.7 Druhyází dat

7.7.1 Bibliografické (dokumentografické) báze dat

Z bibliografickýchází dat lze získat především přesnou a úplnou citaci informačního pramene. Součástí záznamu je zpravidla také abstrakt. Velký význam má i formalizovaná terminologie (např. deskriptory z tezurů, klíčová slova, identifikátory), různé číselníky apod. Jsou to údaje, jež lze využít i pro vyhledání informací v dalšícházích dat a informačních zdrojích. Primární dokument je zpravidla nutné zajistit dodatečně (např. meziknihovní výpůjční službou nebo elektronicky prostřednictvím služeb „electronic document delivery“).

V současnosti jsou však i tyto báze díky možnostem Internetu (Webu) často propojeny s plnými texty dokumentů na serverech nakladatelů, příp. s jinými službami specializovanými na zpřístupňování plných textů, především časopiseckých článků. Prostřednictvím citací v dokumentech pak mohou být propojeny i s jinými informačními zdroji (viz CrossRef²⁹⁷).

²⁸⁶ <http://www.ei.org/compendex>

²⁸⁷ <http://www.theiet.org/publishing/inspec/>

²⁸⁸ <http://www.ams.org/mr-database>

²⁸⁹ <http://www.csa.com/factsheets/materials-set-c.php>

²⁹⁰ <http://www.aeaweb.org/econlit/index.php>

²⁹¹ <http://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/index.aspx>

²⁹² <http://www.hwwilson.com/databases/socsci.htm>

²⁹³ <http://www.csa.com/factsheets/socioabs-set-c.php>

²⁹⁴ <http://philinfo.org/products-services/>

²⁹⁵ <http://agricola.nal.usda.gov/>

²⁹⁶ <http://agris.fao.org/>

²⁹⁷ <http://www.crossref.org/index.html>

7.7.2 Faktografické báze dat

Faktografické báze dat uvádějí konkrétní údaje a mohou mít textový nebo numerický charakter (případně kombinovaný)²⁹⁸. Většinou již není nutné dodávat primární pramen, neboť je nabízena zdrojová informace. Význam faktografickýchází dat stále narůstá. Lze k nim přiřadit i většinu statistických informací. Přístup k informacím ve faktografickýcházích dat bývá finančně náročnější, protože jejich vznik vyžaduje velké vstupní náklady. Výstup není navíc určen pro široký záběr uživatelů.

7.7.3 Plnotextové báze dat

Báze dat plných textů jsou trendem zhruba posledních 20 let. Významně byly ovlivněny rozvojem Internetu. Jde o kombinaci bibliografickýchází dat s plnými texty primárních dokumentů, zpravidla také s možností vyhledávání informací v těchto plných textech. V současnosti je většina těchto zdrojů dostupná prostřednictvím webového rozhraní.

Tyto plnotextové zdroje byly zpočátku zaměřeny především na časopisecké články, později se okruh plnotextově zpřístupňovaných informací rozšířil na další typy dokumentů (monografie, encyklopedie, sborníky z konferencí, normy apod.).

Jako příklad plnotextových zdrojů mohou posloužit

- **digitální knihovny vědeckých společností** (např. ACM Digital Library²⁹⁹, IEEE Xplore Digital Library³⁰⁰),
- **nakladatelské zdroje** (ScienceDirect³⁰¹, SpringerLink³⁰², Wiley InterScience³⁰³) nebo informační zdroje jako je ebrary³⁰⁴, KNOVEL³⁰⁵ či NetLibrary³⁰⁶ orientované na plné

²⁹⁸ např. informační zdroje a statistické databáze OECD zpřístupňované v rozhraní SourceOECD, <http://www.sourceoecd.org/>; komerční zdroj

²⁹⁹ <http://portal.acm.org/dl.cfm>

³⁰⁰ <http://www.ieeexplore.ieee.org/Xplore/dynhome.jsp>

³⁰¹ <http://www.sciencedirect.com/>

³⁰² <http://www.springerlink.com/journals/>

³⁰³ <http://www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/browsebyproduct?type=1>

³⁰⁴ <http://www.ebrary.com/corp/index.jsp>

³⁰⁵ <http://why.knovel.com/>

³⁰⁶ <http://www.netlibrary.com/>

texty knih; do této skupiny informačních zdrojů patří samozřejmě i bibliografické báze dat s plnými texty vytvářené agregátory informací (např. báze dat společnosti EBSCO³⁰⁷, Ovid³⁰⁸ nebo ProQuest³⁰⁹).

Moderní informační technologie umožnily nakladatelům zpřístupnit svoji produkci v prostředí Internetu, umožnily ovšem zpřístupnit i dávno v distribuční síti nedostupné dokumenty. Týká se to zvláště časopisů. Samozřejmě nejen zpřístupnit, ale také prodat. Ne tak, jak to je běžně zvykem, tj. formou předplatného na další období, ale prodat i jednotlivé články ze starších ročníků z dřívějších let. Výhodou nakladatelských zdrojů je díky tomu jejich volná přístupnost pro vyhledávání, včetně možnosti vyhledávání v plných textech. Uživatelům se tak otevřel přístup k informačním zdrojům skrytým dříve ve skladištích knihoven nebo v komerčních bibliografických bázích dat. Nevýhodou je v tomto případě nutnost postupného procházení jednotlivých nakladatelských serverů.

Oproti tomu bibliografické báze dat s plnými texty pokrývají informace mnoha nakladatelů. Jedním dotazem je možné získat informace k danému tématu bez ohledu na vydavatele. Nevýhodou je vysoká finanční náročnost takového přístupu.

Možnosti vyhledávání informací i dostupnosti plných textů se však v posledním desetiletí rozšířily díky rozvoji publikování v režimu **open access** a ukládání plných textů publikací jejich autory do **repozitářů**³¹⁰.

7.7.4 Databáze katalogů, rejstříků, adresářů

Do této kategorie můžeme zařadit zejména rejstříky a katalogy firem³¹¹, výrobků, ale také biografické informace³¹².

7.8 Možnosti přístupu k informačním zdrojům

Současné elektronické informační zdroje můžeme z hlediska přístupu k nim rozčlenit na:

³⁰⁷ <http://www.ebsco.com/home/>

³⁰⁸ <http://www.ovid.com/site/index.jsp>

³⁰⁹ <http://www.proquest.co.uk/en-UK/>

³¹⁰ Těmto aktivitám je věnován samostatný text.

³¹¹ <http://www.thomasnet.com/>

³¹² <http://www.biography.com/>

- přístupné přes profesionální online systémy (například databázová centra Dialog³¹³, STN International³¹⁴, OVID³¹⁵ a další),
- přístupné na optických médiích (např. na CD-ROM nebo DVD),
- přístupné na Internetu – kromě komerčních online služeb (profesionální online systémy a komerční zdroje zpřístupňované v prostředí WWW) jde o volně přístupné zdroje nejrozumnějšího typu, včetně bází dat profesionálně budovaných, ale zpřístupňovaných bezplatně (např. báze dat ERIC³¹⁶, TRIS Online – Transportation Research Information Services bibliographic database³¹⁷, MEDLINE³¹⁸ aj. – mnohé z těchto bází dat, včetně výše uvedených, jsou současně dostupné i za úplatu v databázových centrech),
- přístupné v kombinacích různých způsobů – např. webové rozhraní pro přístup do klasického interaktivního komerčního online systému typu databázového centra, zpřístupnění bází dat na nosičích CD-ROM v lokální síti i na Internetu v prostředí WWW, instalace profesionálních komerčních zdrojů do prostředí intranetu, propojení bází dat s primárními dokumenty vydanými v tradiční podobě a dodatečně digitalizovanými apod.

Přístup k informacím však stále zajišťují i klasické (tištěné) zdroje – *referátové časopisy*, bibliografické soupisy, dokumentační zpravodaje a kartotéky, katalogy apod.

TIŠTĚNÉ REFERÁTOVÉ ČASOPISY

- Fluid Abstracts³¹⁹
- Chemical Abstracts; vydávání tištěné verze nejznámějšího a nejstaršího referátového časopisu bylo ukončeno 31. 12. 2009³²⁰
- Engineering Index Monthly³²¹

³¹³ Dialog (Proquest Company) <http://www.dialog.com/>

³¹⁴ <http://www.stn-international.de/>

³¹⁵ <http://www.ovid.com/>

³¹⁶ <http://www.eric.ed.gov/>

³¹⁷ <http://tris.trb.org/>

³¹⁸ PubMed, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi>

³¹⁹ http://www.elsevier.com/wps/find/journaldescription.cws_home/422867/description#description

³²⁰ <http://www.cas.org/products/print/index.html>

³²¹ http://www.elsevier.com/wps/find/journaldescription.cws_home/622263/description

7.8.1 Producent báze dat

Producent báze dat je tvůrcem báze, který ji buď sám zpřístupňuje na vlastním hostitelském počítači v režimu online, nebo ji distribuuje jiným způsobem (tištěné referátové periodikum, CD-ROM, magnetické pásky apod.) – buď formou prodeje nebo poskytnutím licence pro využívání této báze na příslušném médiu. Díky síti Internet řada producentů zpřístupňuje své produkty online s využitím prostředků služby World Wide Web. Vedle toho však neustále existují i původní cesty pro šířeníází dat.

Např. báze dat Compendex (Computerized Engineering Index)³²², jejímž producentem je Elsevier Engineering Information³²³, je kromě přístupu prostřednictvím WWW stránek EI, také dostupná v tištěné podobě jako Engineering Index Monthly³²⁴ a Engineering Index Annual³²⁵, dále je k dispozici v online režimu v několika databázových centrech (např. Dialog nebo STN International), je šířena také prostřednictvím licencí na Internetu na základě IP (Internet Protocol) adresy (tzv. site license) dalšími zprostředkovateli informačních zdrojů.

7.8.2 Zprostředkovatelé informací a distributorské firmy

Mezi uživatelem a zdrojem informace, tj. producentem či tvůrcem báze dat, stojí tzv. zprostředkovatel informací, kterým může být jednotlivec, firma nebo instituce, jako jsou knihovny, informační centra a databázová centra. Zprostředkovatelé informací (informační brokeři) obecně, ať už je to jednotlivec či instituce, pomáhají uživateli v orientaci ve velkém množství odborných informací, mj. rovněž zajištěním licencí k bázím dat v databázových centrech, na CD-ROM nebo v jiných zdrojích.

Distributoři jsou firmy, které se zabývají šířenímází dat uživatelům. Od producentů někdy přebírají jejich produkty a zpřístupňují je na CD-ROM (na DVD) nebo zajišťují vztahy s organizacemi uživatelů.

Příkladem jsou např. české společnosti Albertina icome Praha³²⁶ nebo Medistyl³²⁷.

³²² <http://www.ei.org/compendex>

³²³ <http://www.ei.org/products>

³²⁴ http://www.elsevier.com/wps/find/journaldescription.cws_home/622263/description

³²⁵ http://www.elsevier.com/wps/find/journaldescription.cws_home/622279/description

³²⁶ <http://www.aip.cz/>

³²⁷ <http://www.medistyl.cz/>

7.8.3 Databázová centra

Databázová centra³²⁸ jsou takřka vždy založena na profesionálních a komerčních základech, přičemž uživatel musí navázat nejdříve smluvní vztahy a za poskytované služby platit.

Smluvní vztahy navazuje informační zprostředkovatel (firma, knihovna nebo informační instituce, zpravidla však větší organizace, nikoliv jednotlivec – koncový uživatel – pro soukromé účely, mj. i proto že jde o finančně nákladnou záležitost).

Databázové centrum poskytuje přístup do různých druhůází dat: bibliografické databáze, plnotextové databáze, faktografické databáze a databáze typů rejstříků a katalogů³²⁹.

V několika velkých světových databázových centrech i na serverech producentů informačních zdrojů a prostřednictvím dalších služeb jsou dnes k dispozici nejen stovky bibliografickýchází dat, ale je umožněn i rychlý přístup k primárním dokumentům, především k plným textům časopiseckých článků.

---

³²⁸ např. Dialog, FIZ Karlsruhe, <http://www.fiz-karlsruhe.de/> nebo STN International

³²⁹ Dialog Bluesheets, <http://library.dialog.com/bluesheets/>

8 Literatura

- ČSN 01 0166. *Nakladatelská (vydavatelská) úprava knih a některých dalších druhů neperiodických publikací*. Praha : Český normalizační institut, 1993. 15 s.
- ČSN 01 0193. *Dokumentace. Pokyny pro vypracování a rozvíjení jednojazyčných tezaurů*. Praha : Český normalizační institut, 1996. 49 s. [vychází z ISO 2788:1986.]
- ČSN ISO 214 (01 0148). *Dokumentace – Abstrakty pro publikace a dokumentaci*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 15 s.
- ČSN ISO 215 (01 0147). *Dokumentace – Formální úprava příspěvků do periodik a jiných seriálových publikací*. Praha : Český normalizační institut, 2001. 11 s.
- ČSN ISO 2108 (01 0189). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo knihy (ISBN)*. Praha : Český normalizační institut, 2006. 21 s.
- ČSN ISO 3297 (01 0187). *Informace a dokumentace – Mezinárodní standardní číslo seriálových publikací (ISSN)*. Praha : Český normalizační institut, 2000. 10 s.
- ČSN ISO 5127 (01 0162). *Dokumentace a informace – Slovník*. Praha : Český normalizační institut, 2003. 152 s.
- ČSN ISO 5963 (01 0174). *Dokumentace. Metody analýzy dokumentů, určování jejich obsahu a výběru lexikálních jednotek selekčního jazyka*. Praha : Český normalizační institut, 1996. 12 s.
- ČSN ISO 5964 (01 0172). *Pokyny pro zpracování a rozvíjení vícejazyčných tezaurů*. Praha : Český normalizační institut, 1992. 60 s.
- MILSTEAD, Jessica L. (ed.). *Ei thesaurus*. Rev., 3rd ed. Hoboken : Engineering Information, 1998. ix, 908 s. ISBN 0-87394-193-4.

Autor:	Mgr. Daniela Tkačíková	
Katedra, institut :	Regionální centrum celoživotního vzdělávání	9240
Název:	Obecné základy práce s informacemi	
Místo, rok, vydání:	Ostrava, 2010, 1. vydání	
Počet stran:	88	
Vydala:	VŠB – TU OSTRAVA 17. listopadu 15/2172 708 33 Ostrava-Poruba	
Tisk:	RCCV, Útvar 9240, VŠB-TU Ostrava	
Náklad:	10 ks	

Neprodejné

ISBN 978-80-248-2157-3